



RAPORT DE MEDIU
PENTRU "PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL PENTRU
REGIUNEA SUD-VEST OLTENIA 2021-2027"

NOIEMBRIE 2021



Disclaimer:

Continutul acestui Raport de Mediu se bazeaza pe informatiile prezentate din *Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027* si alte informatii disponibile si considerate de autori ca provenind din surse autorizate.

Autori:

Acest document a fost elaborat in cadrul procedurii SEA pentru *Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027* in baza contractului implemenat de catre KVB Consulting & Engineering SRL

Datele de contact ale elaboratorului:

KVB Consulting & Engineering SRL
Str. Mitropolit Varlaam, nr. 147, Sector 1, Bucuresti 12903, Romania

Contact persoana responsabila:

Geograf Roxana OLARU
KVB Consultig & Engineering SRL, roxana.olaru@kvb.ro, +40 733 107 793



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

FISA DE CONTROL A DOCUMENTULUI

Cod: PRM-935/RM/818/10.02.2021

Contractul: 4590/10.02.2021 – ADR SV Oltenia si 818/10.02.2021 – KVB Consulting & Engineering SRL

Titlul Contractului: Servicii de sprijin pentru derularea procedurii de evaluare de mediu, intocmire Raport de Mediu si Evaluarea Adecvata si alte activitati necesare conform HG 1076/2004 si Ordin MMAP 262/2020 pentru Programul Operational Regional Pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027

Autoritatea Contractanta: **Agentia pentru Dezvoltare Regionala Sud-Vest Oltenia**

Prestator: **SC KVB CONSULTING & ENGINEERING S.R.L.**

Document: Raport de Mediu conform HG 1076/2004 pentru Programul Operational Regional Pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027

Colectiv de elaborare

Emilia Anca BURGHELEA – Expert cheie in domeniul protectiei mediului

Roxana Gabriela OLARU – Expert in domeniul protectiei mediului

Gabriela DRAGOMIR – Expert in domeniul protectiei mediului jr.





UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

CUPRINS:

1. INTRODUCERE	6
2. PREZENTAREA CONTINUTULUI SI OBIECTIVELOR PRINCIPALE ALE PROGRAMULUI, PRECUM SI REZULTATUL ANALIZEI RELATIEI CU ALTE PLANURI SI PROGRAME RELEVANTE	7
2.1 Contextul Programului Operational Regional pentru Regiunea de Sud-Vest Oltenia 2021-2027	7
2.2 Structura Programului Operational Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027	13
2.3 Viziunea si o scurta prezentare a zonei de implementare a Programului Operational Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027	17
2.4 Activitati de diseminarea informatiei si comunicare	20
2.5 Relatia cu alte planuri si programe relevante	24
3. ASPECTE RELEVANTE ALE STARII ACTUALE A MEDIULUI SI ALE EVOLUTIEI PROBABILE IN SITUATIA IMPLEMENTARII PROGRAMULUI OPERATIONAL REGIONAL PENTRU REGIUNEA SUD-VEST OLTENIA 2021-2027	24
3.1 Starea actuala a mediului	24
3.1.1 Calitatea aerului	24
3.1.2 Schimbari climatice	27
3.1.3 Apa	30
3.1.4 Solul si utilizarea terenurilor	35
3.1.5 Biodiversitate	39
3.1.6 Patrimoniul cultural si peisaj	43
3.1.7 Managementul deseurilor	44
3.1.8 Managementul riscurilor cauzate de schimbarile climatice	57
3.1.9 Populatia si sanatatea umana	58
3.2 Propunerile de investitii pentru dezvoltarea si imbunatatirea starii mediului	60
4. METODOLOGIA DE EVALUARE SI SELECTIA ALTERNATIVELOR ANALIZATE PENTRU PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL PENTRU REGIUNEA SUD-VEST OLTENIA 2021-2027	63
4.1 Metodologia de evaluare	63
4.2 Selectia alternativelor	65
4.3 Dificultati	65
5. PROBLEME DE MEDIU EXISTENTE SI REDUCEREA IMPACTULUI NEGATIV ASUPRA MEDIULUI PRIN PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL PENTRU REGIUNEA SUD-VEST OLTENIA 2021-2027	66
6. OBIECTIVELE DE PROTECTIA MEDIULUI STABILITE LA NIVEL NATIONAL, COMUNITAR SAU INTERNATIONAL, CARE SUNT RELEVANTE PENTRU PROGRAM	75



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

6.1	Analiza obiectivelor strategice ale Programului Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027	75
6.2	Evaluarea compatibilitatii dintre obiectivele Programului Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027 cu obiectivele de mediu	76
	Promovarea masurilor de eficienta energetica si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera	79
	Intensificarea actiunilor de protectie si conservare a naturii, a biodiversitatii si a infrastructurii verzi, inclusiv in zonele urbane, precum si reducerea tuturor formelor de poluare	79
	Dezvoltarea si cresterea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente la schimbarile climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere	79
	Imbunatatirea accesului egal la servicii de calitate si incluzive in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilientei pentru educatia si formarea la distanta si online	80
	Cresterea rolului culturii si al turismului durabil in dezvoltarea economica, incluziunea sociala si inovarea sociala	80
7.	POTENTIALE EFECTE SEMNIFICATIVE ASUPRA MEDIULUI, INCLUSIV ASUPRA SANATATII, IN CONTEXT TRANSFRONTIERA	82
8.	MASURILE PROPUSE PENTRU A PREVENI, REDUCE SI COMPENSA, CAT DE COMPLET POSIBIL ORICE EFECT ADVERS ASUPRA MEDIULUI AL IMPLEMENTARII PROGRAMULUI OPERATIONAL REGIONAL PENTRU REGIUNEA SUD-VEST OLTENIA 2021-2027	85
9.	MASURI AVUTE IN VEDERE PENTRU MONITORIZAREA EFECTELOR SEMNIFICATIVE ALE IMPLEMENTARII PROGRAMULUI OPERATIONAL REGIONAL PENTRU REGIUNEA SUD-VEST OLTENIA 2021-2027	88
10.	REZUMAT FARA CHARACTER TEHNIC/REZUMAT NONTEHNIC	97
11.	ANEXE	99
	<i>Anexa 1 – Draftul al Programului Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027;</i>	99
	<i>Anexa 2 – Relatia cu alte planuri si programe relevante Programului;</i>	99
12.	REFERINTE SI BIBLIOGRAFIE SELECTIVA	99
13.	GLOSAR TERMENI	99



1. INTRODUCERE

Lucrarea de fata reprezinta Raportul de mediu pentru Evaluarea Strategica de Mediu a *Programului Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2017*, disponibil in prezent pe site-ul <https://www.adroltenia.ro/programul-operational-regional-sud-vest-oltenia-2021-2027/> si atasat in Anexa 1 la prezentul raport, numit in context si simplu *Programul*.

Prezenta lucrare a fost elaborata de catre **SC KVB Consulting & Engineering SRL**, societate inregistrata in Registrul National al elaboratorilor de Studii pentru Protectia Mediului la pozitia nr. 402 pentru elaborare: raport de mediu (RM), raport privind impactul asupra mediului (RIM), bilant de mediu (BM), raport de amplasament (RA), raport de securitate (RS) si studii de evaluare adecvata (EA).

Prezentul Raport de mediu (RM) a fost realizat in conformitate cu Anexa 2 din HG 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluarii de mediu pentru planuri si programe.

Programul Operational Regional pentru Regiunea de Sud-Vest Oltenia 2021-2027 este un proiect finantat in cadrul Autoritatii de Management pentru Programul Operational Asistenta Tehnica, cod proiect 140449 "Sprijin pentru ADR Sud-Vest Oltenia in pregatirea POR 2021-2027; Componenta 1: POAT/S2.1-II/Imbunatatirea cadrului de reglementare, strategic si procedural pentru coordonarea si implementarea FESI/AP2/Plan proiecte 2020; Axa Prioritara: Sprijin pentru coordonarea, gestionarea si controlul FESI".

Obiectivul general al Programului Operational Regional pentru Regiunea de Sud-Vest Oltenia 2021-2027 este acela de a asigura un nivel inalt de protectie a mediului si de a contribui la integrarea consideratiilor cu privire la mediu in pregatirea si adoptarea acestuia in scopul promovarii dezvoltarii durabile, prin efectuarea unei evaluari de mediu care sa identifice efectele semnificative asupra mediului.

In prezentul studiu este analizat Programul Operational Regional pentru regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2017, mai 2021, in care sunt mentionate 8 Axe prioritare, 5 obiective de politica europeana si 13 obiective strategice (OST), inclusiv cea pentru asigurarea functionarii managementului.

La finalizarea procedurii SEA, Programului Operational Regional pentru Regiunea de Sud-Vest Oltenia 2021-2027, se va emite Avizul de mediu, in baza Raportului de Mediu, care poate suferi modificari in cadrul procedurii mentionate mai sus. In cazul in care *Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia pentru perioada 2021-2027* va suferi modificari se va notifica autoritatea competenta pentru protectia mediului, care va decide daca va derula o noua procedura SEA.



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

2. PREZENTAREA CONTINUTULUI SI OBIECTIVELOR PRINCIPALE ALE PROGRAMULUI, PRECUM SI REZULTATUL ANALIZEI RELATIEI CU ALTE PLANURI SI PROGRAME RELEVANTE

2.1 Contextul Programului Operational Regional pentru Regiunea de Sud-Vest Oltenia 2021-2027

Prioritatile, masurile si interventiile mentionate in Programului Operational Regional pentru Regiunea de Sud-Vest Oltenia 2021-2027 vor avea un impact per ansamblu pozitiv asupra mediului, fiind un document strategic de dezvoltare pentru asigurarea finantarii de proiecte in domeniile: specializare inteligenta, cercetare si inovare, IMM-uri, digitalizare, eficienta energetica, dezvoltare urbana, mobilitate si conectivitate, regenerare urbana si infrastructura verde si eficienta energetica a cladirilor, infrastructura educationala, turism durabil si cultura/patrimoniu cultural.

Aria de desfasurare a Programului POR SV Oltenia 2021-2027 beneficiaza de existenta unui cadru natural deosebit si variat ceea ce reprezinta un potential de valorificare a ecoturismului in zonele cu particularitati naturale deosebite (parcuri nationale si naturale, formatiuni speologice, etc.). Insa o atentie speciala trebuie acordata protejarii acestor zone si a biodiversitatii existente, exprimata prin multitudinea de arii naturale protejate, multe din ele incluse in reseaua Natura 2000.

Programul Operational Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 se desfasoara pe teritoriul Regiunii de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia, care cuprinde 5 judete (Mehedinti, Dolj, Gorj, Valcea si Olt).

Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia, din punct de vedere al teritorului este marginita de Regiunea Vest in partea de Vest si granita cu Serbia; regiunea Vest si Centru in partea de Nord, regiunea Sud-Muntenia in partea de est si granita fluviala cu Bulgaria.

Spatiul rural ofera o ospitalitate veritabila, bazata pe un mediu nepoluat, calitatea vinului, gastronomie si traditii specifice zonei. Oltenia rurala ofera munti, pesteri, chei inguste, manastiri, case fortificate si conace, mestesuguri si traditii.

Pe fundalul unei economii reduse, regiunea SV Oltenia are o rata a saraciei de 34.3% in 2018, cu 10,8% peste media nationala, principalele cauze ale saraciei fiind inactivitatea, nivelul scazut de instruire, transmiterea saraciei de la o generatie la alta si lipsa mobilitatii interregionale. Toate cele cinci judete care formeaza regiunea Oltenia trec printr-o perioada dificila din punct de vedere socio-economic, daca judetele industrializate din nord (Gorj si Valcea) au fost puternic afectate de restructurarea industrială, ducand la o crestere corespunzatoare a somajului, zona agricola din sud, cuprinzand judetele Dolj, Olt si Mehedinti este puternic afectata de nivelul scazut al productivitatii, avand ca rezultat adancirea saraciei de-a lungul acestor zone traditional subdezvoltate.

Populatia urbana concentrata in cele 40 de orase, situeaza regiunea pe ultimul loc in contextul national, in timp ce echilibrat populatia rurala este aproape egala cu cea urbana, dar situeaza regiunea pe locul 5 la nivel national. Regiunea Sud Vest Oltenia se confrunta cu un declin demografic cauzat de scaderea natalitatii si de cresterea migratiei, in special in randul populatiei tinere

Toate aceste provocari pe care Programul le va aborda prin actiuni indicative care sa creasca nivelul de dezvoltare durabila a zonei si va investi in obiectivele specifice in functie de nevoile comunitatilor.



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

În regiune se poate remarca totuși amploarea în creștere a agroturismului, prin creșterea numărului de pensiuni. Prin investiții în infrastructura turistică, zonele rurale cu potențial turistic valoros, pot promova regiunea ca pe o destinație pentru ecoturism, turism cultural, religios, turism de aventură și balnear.

Astfel, numărul mare al stațiunilor balneo-climaterice cu ape minerale și o infrastructură bună în domeniul terapiei medicale se află în munții județului Valcea, județele Gorj și Mehedinți sunt cunoscute mai ales pentru turismul rural, cultural și montan, iar în județele Dolj și Olt accentul este poate fi pus pe turismul viticol, rural, dunărean.

Strategia Programului se concentrează pe valorificarea avantajelor competitive ale regiunii și pe abordarea blocajelor cheie în sectoare specifice (cum ar fi transportul, educația, mobilitatea, eficiența energetică, regenerarea urbană), pentru creștere economică și dezvoltare locală durabilă.

Principalul obiectiv al programului este consolidarea coeziunii și asigurarea unei dezvoltări echilibrate la nivelul teritoriului printr-o serie de obiective specifice regionale (7 OSR) corespunzătoare celor 5 obiective stabilite de Comisia Europeană pentru perioada 2021–2027:

- *Cresterea capacității de CDI și transfer tehnologic și dezvoltarea antreprenoriatului (OSR1)* - constă în structurarea și transformarea ecosistemului regional de inovare într-unul pe deplin funcțional, pentru a sprijini mai bine companiile inovatoare în realizarea de proiecte mature și adoptarea de tehnologii care pot realiza transferul către industrie și piața sau chiar pentru a dezvolta noi afaceri în domeniile de specializare inteligentă identificate în RIS regional; programul propune soluții de finanțare pe baza nevoilor distincte ale IMM-urilor, nu numai în funcție de dimensiunea acestora, ci și ținând cont de diferitele faze ale ciclului de viață al IMM-urilor.
- *Accelerarea transformării digitale a economiei regionale și a domeniilor de interes public (OSR2)* - Regiunea Sud-Vest are rezultate slabe în ceea ce privește aplicarea soluțiilor smart în domeniile gestionate de administrația publică, serviciile publice digitale și digitalizarea întreprinderilor, ceea ce Programul își dorește să compenseze cu soluții inovative complementare;
- *Reducerea emisiilor de carbon prin promovarea eficienței energetice, dezvoltarea infrastructurii verzi și îmbunătățirea transportului public urban; (OSR3)* - Menținerea și îmbunătățirea sinergiilor între investițiile în eficiența energetică și alte tipuri de investiții și între toate nivelurile administrative. Adoptarea de soluții de infrastructură verde și este relevantă în special pentru zonele urbane, parcurile urbane și strazile marginite de copaci aduc beneficii legate de sănătate, ajută la combaterea excluziunii sociale și izolare și oferă locuri atrăgătoare pentru a locui și a munci. Conectarea și extinderea transportului public urban și peri-urban în corelare cu noile direcții de dezvoltare urbană și cele de expansiune teritorială a localităților-satelit, asigurând conexiuni intermodale care să eficientizeze transportul public de persoane, descurajând transportul individual în zonele urbane dense și încurajând formele active de mobilitate precum ciclismul, mersul pe jos sau micromobilitatea, dar și continuarea investițiilor în infrastructuri durabile de transport.
- *Cresterea mobilității și conectivității prin dezvoltarea unei infrastructuri de transport rutier modernă; (OSR4)* - intervențiile publice sunt necesare pentru a atenua consecințele disparităților teritoriale în creștere, efectele adverse ca și poluarea fonica și chimica crescute, niveluri ridicate de CO₂ deversate în atmosferă, întâzieri în realizarea



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

- calatoriilor, viteze comerciale reduse, etc., atat in aglomerarile urbane, cat si pe drumurile dintre acestea, accesul la diferitele obiective este ingreuna, iar siguranta rutiera scazuta.
- *Promovarea incluziunii prin asigurarea conditiilor optime in educatie si sprijinirea infrastructurilor dedicate copiilor si tinerilor; (OSR5)* - Crearea de solutii educationale integrate pentru a decongestiona supraaglomerarea spatiilor in unitatile de invatamant, infrastructura precara si dotarea insuficienta si inadecvata cu echipamente.
 - *Dezvoltare integrata prin imbuntatirea mediului urban si valorificarea patrimoniului cultural si turistic (OSR6)* - valorificarea optima a potentialului turistic si a patrimoniului cultural in areale urbane centrale vechi, degradate.
 - *Dezvoltarea capacitatii administrative pentru implementarea POR la nivel regional; (OSR7)* ofera posibilitatea de a crea un Sistemul de management si control propus la nivel regional va fi format din: *ADR Sud-Vest Oltenia* care va indeplini rolul de Autoritate de Management pentru program; *Comitetul de Monitorizare POR SV*, structura de tip partenerial, fara personalitate juridica, cu rol decizional strategic in monitorizarea si evaluarea implementarii POR SV, care va reuni reprezentantii administratiei publice, mediului academic, mediului de afaceri si societatii civile; *Consiliul pentru Dezvoltare Regionala SV* cu rol de asumare si decizie, precum si unitatea de audit POR SV Oltenia - Autoritatea de Audit de pe langa Curtea de Conturi a Romaniei.

Pornind de la provocarile identificate prin documentele strategice si analizele elaborate la nivel regional in prezent si pe baza lectiilor invatate din perioada 2014-2020, investitiile realizate pana acum, toate vor promova schimbarile asteptate la nivelul regiunii, prin atingerea noilor OSR, astfel incat proiectele propuse sa aiba un impact pozitiv asupra dezvoltarii regiunii intr-un mod sustenabil si sa respecte ariile naturale protejate din regiune in conformitate cu planurile de management si obiectivele de conservare propuse prin legislatia privind biodiversitatea.

Obiectivul general al evaluarii SEA pentru Programul Operational Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 este acela de a asigura un nivel inalt de protectie a mediului si de a contribui la integrarea consideratiilor cu privire la mediu in pregatirea si adoptarea acestuia, in scopul promovarii dezvoltarii durabile, prin efectuarea unei evaluari de mediu care sa identifice efectele semnificative asupra mediului, inclusiv asupra speciilor si ecosistemelor sensibile din ariile naturale protejate, inclusiv pe culoarele de migratie ale unor specii, mai ales pentru cele protejate.

Din punct de vedere biogeografic, Romania prezinta cea mai mare diversitate biologica din Europa, avand pe teritoriul national 5 regiuni biogeografice, respectiv: continentală (cea mai comuna), alpina (tarile cu zone montane), panonica (atat in Ungaria, cat si in tarile vecine din partea de vest), pontica (specifica Romaniei si Bulgariei), stepica (specifica doar Romaniei).

Regiunea Sud-Vest Oltenia este localizata in partea de sud vest a Romaniei, alcatuita din cinci judete, respectiv Dolj, Gorj, Mehedinti, Olt si Valcea. Trei dintre aceste judete, Mehedinti, Dolj si Olt sunt judete de granita fluviala - Dunare cu Bulgaria.

La nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud-vest Oltenia au fost desemnate 18 arii de protectie speciala avifaunistica, denumite in continuare SPA si 45 de situri de importanta comunitara, denumite in continuare SCI si prezentate in capitolul 3.5 Biodiversitate, arii ce trebuie protejate.



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

În contextul raportării față de alte țări membre UE, conform Raportului de țară din 2020, disparitățile regionale din România sunt printre cele mai ridicate din UE, fiind defavorabile creșterii durabile pe termen lung. Există decalaje semnificative între regiuni în ceea ce privește nivelul investițiilor, productivitatea, competitivitatea și ocuparea forței de muncă.

În context european, regiunea de SV a României se află printre cele mai sărace regiuni din UE, PIB/locuitor în regiunea Sud-Vest Oltenia, era conform Eurostat, 7.100 euro în 2017 și 7.900 euro în 2018 (penultimul loc între regiuni) și reprezenta 24%, respectiv 26% din media UE 27 a PIB/locuitor. Creșterea PIB este vizibilă după prima etapă a POR SV Oltenia 2014-2020, atât pe ansamblul regiunii, cât și la nivelul fiecărui județ din regiune, însă cu diferențe între cele cinci județe componente, evidențiindu-se disparitățile de dezvoltare.

Astfel Regiunea Sud-vest Oltenia se încadrează în categoria regiunilor rămase în urmă (lagging regions), cu venituri scăzute și cu o creștere economică redusă. În regiunea SV Oltenia, rata săraciei a fost de 34,3% în 2018, cu 10,8% peste media națională, principalele cauze ale săraciei fiind inactivitatea, nivelul scăzut de instruire, transmiterea săraciei de la o generație la alta și lipsa mobilității interregionale. De asemenea, regiunea Sud Vest Oltenia se confruntă cu un declin demografic cauzat de scăderea natalității și de creșterea migrației, în special în rândul populației tinere. Rezultatele modeste obținute de Regiunea Sud-Vest în materie de cercetare și inovare care limitează perspectivele de dezvoltare și creștere economică, o cooperare limitată între mediul CDI și mediul de afaceri

La nivelul Regiunii, există 7 parcuri industriale, din care 4 sunt funcționale. Aceasta determină un interes crescut din partea autorităților publice locale pentru susținerea dezvoltării economice a teritoriului, prin crearea condițiilor necesare pentru atragerea și dezvoltarea firmelor (incubatoare, parcuri industriale). IMM-urile se confruntă cu provocări privind accesibilitatea scăzută, dependența față de anumite sectoare și un ecosistem antreprenorial și de inovare imatur.

În acest context, programul propune soluții de finanțare pe baza nevoilor distincte ale IMM-urilor, nu numai în funcție de dimensiunea acestora, ci și ținând cont de diferitele faze ale ciclului de viață al IMM-urilor; În ceea ce privește sprijinul financiar pentru structuri de afaceri, acesta va fi direcționat către stimularea de incubatoare/acceleratoare/parcuri tehnologice pe domeniile de specializare regionale identificate în RIS.

În aceeași măsură avem un deficit în ceea ce privește digitalizarea serviciilor publice locale, ea este în prezent neunitară și inegală și nu există un inventar la nivelul Guvernului privind toate serviciile publice puse la dispoziția cetățenilor și persoanelor juridice private cu ajutorul cărora să se poată realiza o evaluare exhaustivă a măsurii în care acestea dispun de platforme electronice deschise interacțiunii cu beneficiarii. Nivelul de interoperabilitate între serviciile administrației publice este scăzut, deoarece fiecare instituție publică s-a concentrat asupra propriului său serviciu public digital, fără a lucra într-un sistem unitar ce ar crea legături între informațiile și datele deținute de fiecare instituție. Regiunea Sud-Vest are rezultate slabe în ceea ce privește aplicarea soluțiilor smart în domeniile gestionate de administrația publică, serviciile publice digitale și digitalizarea întreprinderilor, lipsa acestora acestea diminuând legăturile dintre cetățeni și autorități, cu efecte asupra comunicării și rezolvării sarcinilor și respectarea tuturor reglementărilor, majoritatea cu impact asupra mediului (privind energia, resursele naturale, deseuri, poluare, riscuri naturale, schimbări climatice).



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

Legat de nivelul eficienței energetice a clădirilor, conform INS, din totalul locuințelor existente în regiune, 91,46% sunt construite înainte de 1990, din care 83,38% din locuințele din mediul urban și 97,71% din locuințele din mediul rural din regiune. Toate aceste clădiri de locuință, dar și clădirile publice și rezidențiale sunt vechi și au nevoie de modernizări sau reabilitări. Utilizarea eficientă a energiei reprezintă o provocare nu numai din cauza resurselor limitate și creșterii continue a costurilor cu energia, dar și din punctul de vedere al schimbărilor climatice, de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră.

Mai mult, doar cinci dintre municipiile reședință de județ din România îndeplinesc cerința de 26 de metri pătrați de spațiu verde pentru fiecare locuitor, iar din regiunea Sud-Vest Oltenia, niciuna nu se află printre acestea (Craiova 13,8 mp/locuitor, Drobeta Turnu-Severin 19,3 mp/locuitor, Targu-Jiu 6,2 mp/locuitor, Ramnicu Valcea 15,4 mp/locuitor, Slatina 17,2 mp/locuitor). Spațiile verzi pierd deseori în competiția pentru terenuri, deoarece ponderea populației care trăiește în zonele urbane continuă să crească.

POR SV Oltenia își propune să inverseze aceste tendințe și să oprească pierderea ecosistemelor urbane verzi. Promovarea ecosistemelor sănatoase și a soluțiilor bazate pe natură ar trebui să fie integrate sistematic în planificarea urbană, inclusiv în spațiile publice.

În orașele din Regiunea Oltenia transportul în comun este marcat de dificultăți. În cea mai mare parte acestea se datorează unui parc de mijloace de transport uzat fizic și moral, a unei rețele de străzi orășenești care datează de mai mulți zeci de ani, având o lățime insuficientă pentru a asigura un trafic fluent în condițiile creșterii numărului de automobile. Principalul mijloc de transport în comun îl reprezintă autobuzele și microbuzele, iar numărul călătorilor care utilizează mijloace ecologice de transport în comun (tramvai și troleibuz) reprezintă un procent de numai 22,08% respectiv 2,08% în Oltenia, comparativ cu 24,85% tramvai, 8,02% troleu, 9,64% metrou, în România sau, 56,06% tramvai și 18,35% troleu în Regiunea Vest. În ceea ce privește mersul cu bicicleta, există infrastructura pentru bicicliști în unele orașe, dar este în general neregulată, nu formează o rețea unitară și este de multe ori prost întreținută. Promovarea mobilității alternative prin dezvoltarea unei infrastructuri adecvate pentru ciclism (piste pentru biciclete), reducerea folosirii mașinilor individuale și modernizarea și extinderea zonelor pietonale, în special în marile aglomerări urbane, aduce beneficii considerabile și dimensiunii Decarbonare - emisiile și absorbțiile gazelor cu efect de seră (GES).

POR vine în întâmpinarea problemelor prezentate mai sus, în mod direct, prin măsuri concrete de îmbunătățire a acestui domeniu și cu efecte pozitive asupra mediului (diminuarea poluanților rezultați din trafic, îmbunătățirea calității aerului, reducerea zgomotului în aglomerările urbane etc). Alături de investițiile în mobilitatea urbană, POR se va axa și pe importanța planificării sustenabile a localităților în baza unor documente strategice precum SIDU și PMUD, prin care să se asigure construirea unui sistem de mobilitate pentru generațiile viitoare mai durabil, inteligent și rezilient în fața viitoarelor crize, redevine de actualitate.

Regiunea Sud Vest Oltenia este traversată de 3 Axe prioritare ale rețelei europene de transport (TEN-T): Axa prioritara 7 (rutiera), Axa prioritara 18 (fluviul Dunarea), Axa prioritara 22 (feroviara). În ceea ce privește lungimea drumurilor publice, în anul 2018, regiunea Sud Vest Oltenia se clasează pe locul 5 la nivel național, detinând o rețea rutiera de 11299 km, din care 2200 km drumuri naționale, 4646 km drumuri județene și 4453 km drumuri comunale.

Pentru a elimina sau reduce aceste efecte negative ale transportului rutier, este nevoie de măsuri care să conducă la descongestionarea traficului și orienteze călătorii



catre moduri de transport sustenabile (nemotorizate, cu mijloacele de transport nepoluante si/sau de transport public).

Oltenia beneficiaza de importante resurse turistice, dar, in ciuda acestui fapt, importanta turismului in economia locala este relativ redusa, contribuind la PIB-ul regional cu doar 1%. Turismul poate fi insa un vector esential in dezvoltarea multor zone si in cresterea gradului de ocupare a fortei de munca intr-o regiune in care alternativele nu sunt inca prea numeroase.

Viziunea dezvoltarii turismului in regiunea SV Oltenia corespunde Pilonului 2 din Cadrul European de actiune: Patrimoniul cultural pentru o Europa durabila, solutii inteligente pentru un viitor coerent si durabil.

Avand in vedere ca in perioada 2014-2020 s-a constatat o lipsa de concentrare a resurselor, zonele urbane mari primind sume similare cu zonele urbane mici si pentru aceleasi arii tematice, si analizand recomandarile Bancii Mondiale pentru urmatoarea perioada de programare (2021-2027), este necesar ca pentru centrele urbane mari sa fie pre-allocate fonduri pentru proiecte cu impact major in zona metropolitana/ZUF si/sau care realizeaza obiective de dezvoltare multiple. Mecanismul de finantare propus pentru diferitele categorii de zone urbane tine cont de nevoile dar si de capacitatea acestora de a pregati propuneri viabile si de a implementa proiecte complexe, mai mari pentru zonele urbane/metropolitane.

In plus supraaglomerarea spatiilor in unitatile de invatamant, infrastructura precara si dotarea insuficienta si inadecvata cu echipamente, creaza premisele viitoarelor propuneri de proiecte ala Programului, multe din acestea putand fi orientate catre protectia mediului si economie circulara. De asemenea de interes este cresterea nivelului de educatie prin tabere, astfel va fi stimulat si turismul educational, multe proiecte putand fi cu accent pe managementul conservarii ariilor protejate si cunoasterea mediului si a biodiversitatii specifice, in general ecosisteme si specii protejate, dar nu numai.

Pornind de la provocarile identificate prin documentele strategice si analizele elaborate la nivel regional si pe baza lectiilor invatate in perioada 2014-2020, investitiile realizate vor promova schimbarii asteptata la nivelul regiunii, prin atingerea OSR si a obiectivelor specifice axelor prioritare stabilite prin programul POR SV Oltenia 2021-2027.

Totodata, interventiile cheie realizate prin program vor contribui la atenuarea esecurilor de piata si a riscurilor existente identificate in lipsa interventiei publice.

In concluzie, Programul Operational Regional pentru Regiunea de Sud-Vest Oltenia 2021-2027 propune masuri pentru protectia mediului, cum ar fi:

- Investitii in cladirile rezidentiale in vederea asigurarii/cresterii eficientei energetice, inclusiv masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate si masuri pentru utilizarea unor surse regenerabile de energie;
- Investitii in cladirile publice in vederea asigurarii/cresterii eficientei energetice, inclusiv masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate si masuri pentru utilizarea unor surse regenerabile de energie;
- Sprijin pentru conservarea, crearea, extinderea sau imbunatatirea infrastructurii verzi (parcuri, zone din orase, gradini, acoperisuri verzi, gradini urbane etc);
- Regenerarea spatiilor urbane degradate, inclusiv prin promovarea investitiilor ce promoveaza infrastructura verde in zonele urbane;



- Conversia functionala a terenurilor virane degradate/ neutilizate/abandonate;
- Coridor de mobilitate, alcatuit din unul sau mai multe propuneri/proiecte din PMUD-urile aprobate, considerat strategic la nivelul autoritatii publice locale care sa sprijine transportul public in comun de calatori, circulatia biciclistilor si/sau circulatia pietonilor;
- Dezvoltarea (extindere/modernizare) infrastructurii necesare pentru o utilizare eficienta a transportului public;
- Achizitionarea de material rulant electric/vehicule ecologice, inclusiv pentru proiecte de introducere a transportului public in localitati urbane;
- Modernizarea/ reabilitarea depourilor aferente transportului public si infrastructura tehnica aferenta, inclusiv construire depouri noi;
- Imbunatatirea statiilor de transport public existente, inclusiv realizarea de noi statii si terminale intermodale pentru mijloacele de transport in comun;
- Construire infrastructura necesara transportului electric (inclusiv statii de alimentare a automobilelor electrice);
- Extinderea, respectiv modernizarea transportului public urban cu mijloace ecologice;
- Achizitia de mijloace de transport /microbuze pentru transportul elevilor;
- Crearea/modernizarea traseelor pentru pietoni;
- Investitii in infrastructura pentru biciclete si pietoni, sisteme de inchiriere biciclete, etc.;
- Digitalizarea transportului urban;
- Infrastructuri pentru combustibili alternativi.

Propunem ca, atunci cand se implementeaza fiecare proiect care rezulta din actiunile indicative propuse prin *Programul POR SV Oltenia 2021-2027*, sa se desfasoare o evaluare a impactului asupra mediului astfel incat sa se stabileasca semnificatia impactului si sa se aplice masuri de remediere, de reducere si de compensare, daca este cazul. In momentul de fata impactul se va cuantifica sumar, in baza informatiilor disponibile din cadrul *Programului Operational Regional (POR) SV Oltenia 2021-2027*, urmarind stabilirea amplitudinii probabile a efectelor conform Anexei II la Directiva SEA, doar la modul general si estimativ.

2.2 Structura Programului Operational Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027

In cele ce urmeaza este prezentat, pe scurt, *Programul Operational Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027*, care contine pe langa axe prioritare si directie de actiune strategica si o serie de obiective specifice selectate (OS), asa cum sunt mentionate mai jos.

POR SV Oltenia 2021-2027 contine mai multe capitole si subcapitole:

- **Cap. 1 - Strategia Programului: provocarile principale de dezvoltare a zonei si raspunsurile politicii**, in care sunt prezentate cele 7 obiectivele specifice regionale (OSR) pentru perioada 2021-2027, corelarea cu obiectivele de dezvoltare europene si justificarea obiectivelor:
 - ✓ Cresterea capacitatii de CDI si transfer tehnologic si dezvoltarea antreprenoriatului (OSR1)



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

- ✓ Accelerarea transformării digitale a economiei regionale și a domeniilor de interes public (OSR2);
 - ✓ Reducerea emisiilor de carbon prin promovarea eficienței energetice, dezvoltarea infrastructurii verzi și îmbunătățirea transportului public urban; (OSR3)
 - ✓ Creșterea mobilității și conectivității prin dezvoltarea unei infrastructuri de transport rutier modernă; (OSR4)
 - ✓ Promovarea incluziunii prin asigurarea condițiilor optime în educație și sprijinirea infrastructurilor dedicate copiilor și tinerilor; (OSR5)
 - ✓ Dezvoltare integrată prin îmbunătățirea mediului urban și valorificarea patrimoniului cultural și turistic (OSR6);
 - ✓ Dezvoltarea capacității administrative pentru implementarea POR la nivel regional; (OSR7).
- **Cap.1bis** – Coordonare, de Coordonare, demarcație, complementarități între fonduri, și complementarități între fonduri și alte instrumente și fonduri ale Uniunii (unde un Acord de Parteneriat nu este pregătit)
 - **Cap. 2** – *Prioritățile* are subcapitolele următoare:
 - ✓ 2.A Prioritățile, altele decât asistența tehnică – prezentarea priorităților, alocarea fondurilor pe priorități, obiectivele specifice, intervențiile fondurilor cu acțiunile indicative, indicatorii programului;
 - ✓ 2.B Prioritatea privind asistența tehnică
 - **Cap. 3** – Planul financiar
 - ✓ 3.1 Planificarea financiară anuală
 - ✓ 3.2 Planificarea financiară totală din fond și din cofinanțarea națională
 - Cap. 4 – Condițiile de desfășurare
 - **Cap. 5** – Autoritățile Programului (Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia, Autoritatea de Audit, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Fondurilor Europene)
 -
 - **Cap. 6** – Partenerii (autorități publice, ONG-uri, universități, centre de cercetare, camere de comerț, etc.)
 - **Cap. 7** - Comunicare și vizibilitate
 - **Cap. 8** - Utilizarea costurilor unitare, a sumelor forfetare, a ratelor forfetare și a finanțării care nu este legată de costuri
 - **Anexe.**

POR 2021-2027 al Regiunii Sud-Vest Oltenia este fundamentat de portofoliul de proiecte regional, având ca punct de pornire necesarul de dezvoltare al regiunii în domenii de intervenție precum inovarea și cercetarea, mediul de afaceri, digitalizarea, dezvoltarea urbană, mobilitatea și conectivitatea, biodiversitatea, educația, promovarea patrimoniului cultural și a turismului, în concordanță cu obiectivele politicii europene 2021-2027.



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

În cele ce urmează este prezentat, pe scurt, Programul Operațional Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027, care conține pe lângă axe prioritare și direcții de acțiune strategice și o serie de obiective de politică (OP) sau specifice selectate (OS), așa cum sunt menționate mai jos:

1. Axa prioritara 1 – Competitivitate prin inovare și întreprinderi dinamice

OP1 – Europa mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale, care cuprinde următoarele obiective specifice:

- ❖ OS a (i) Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adaptare la tehnologiile avansate:
 - ✓ Capacități de cercetare și inovare – Infrastructuri de inovare și transfer tehnologic;
 - ✓ Stimularea cererii întreprinderilor pentru inovare (individual sau în parteneriat cu entități CDI);
 - ✓ Cooperare între entități de CDI și întreprinderi în economie circulară și adaptarea la schimbările climatice;
 - ✓ Transfer tehnologic și inovare.
- ❖ OS a (iii) - Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive:
 - ✓ Îmbunătățirea competitivității și a inovării în microîntreprinderi și IMM-uri;
 - ✓ Dezvoltarea antreprenoriatului.
- ❖ OS a (iv) - Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat:
 - ✓ Dezvoltarea de competențe profesionale/recalificarea în ceea ce privește adoptarea tehnologiilor avansate în domeniile de specializare tehnologică;
 - ✓ Sustinerea colaborării între universități, entitățile de cercetare și mediul de afaceri (de exemplu dezvoltarea în parteneriat a unei noi curricule, traininguri specializate pentru a răspunde nevoilor industriei, etc);
 - ✓ Dezvoltarea de abilități și competențe privind adoptarea tehnologiilor avansate și utilizarea echipamentelor achiziționate;

2. Axa prioritara 2 Digitalizare în beneficiul cetățenilor și al firmelor, cu următorul obiectiv specific:

- ❖ OS a (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor:
 - ✓ Digitalizare în folosul cetățenilor;
 - ✓ Digitalizare în beneficiul IMM -urilor;
 - ✓

3. Axa prioritara 3 – Eficiența energetică și infrastructura verde cuprinde două obiective de politică:

OP2 – O Europa mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon, care se îndreaptă către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și a adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor, precum și a unei mobilități urbane durabile, care cuprinde următoarele obiective specifice:



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

- ❖ OS b (i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră:
 - ✓ Investiții în clădirile publice în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice și măsuri pentru utilizarea unor surse regenerabile de energie;
 - ✓ Investiții în clădirile rezidențiale în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice;
- ❖ OS b (vii) Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării:
 - ✓ Sprijin pentru crearea, extinderea sau îmbunătățirea infrastructurii verzi (parcuri, zone din orașe, grădini, acoperisuri verzi, grădini urbane etc);
 - ✓ Conversia funcțională a terenurilor virane degradate/ neutilizate/abandonate.

4. Axa prioritară 4- Mobilitate urbană durabilă cuprinde un obiectiv de politică:

OP2 – O Europa mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon, care cuprinde un obiectiv specific:

- ❖ OS b (viii) - Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon:
 - ✓ Sprijin pentru transport urban sustenabil și durabil;
 - ✓ Digitalizarea transportului urban.

5. Axa prioritară 5 – Accesibilitate și conectivitate la nivel regional:

OP3 - O Europa mai conectată prin dezvoltarea mobilității care cuprinde un obiectiv specific:

- ❖ OS c (ii) Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere:
 - ✓ Modernizarea și reabilitarea rețelei de drumuri județene care asigură conectivitatea directă sau cu rețeaua TEN-T, construirea unor noi segmente de drum județean pentru conectarea la autostrăzi sau drumuri expres;
 - ✓ Sprijin pentru investiții care vizează soluții de decongestionare a traficului în mediul urban.

6. Axa prioritară 6 – Educație modernă și incluzivă cuprinde un obiectiv de politică:

OP 4- Europa mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale care cuprinde două obiective specifice:

- ❖ OS d (ii) Îmbunătățirea accesului la servicii incluzive și de calitate în educație, instruire și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv prin promovarea adaptării la educația și instruirea de la distanță și on-line și online:
 - ✓ Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru nivel anteprescolar și prescolar;
 - ✓ Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru învățământ primar, secundar, inclusiv învățământ special;
 - ✓ Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru învățământ terțiar.
- ❖ OS d (vi) Creșterea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială:
 - ✓ Reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea taberelor de elevi și prescolari/centrelor multidisciplinare de tineret.



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

- ✓ Modernizarea/reabilitarea/extinderea clădirilor pentru înființarea de noi tabere școlare;

7. Axa prioritara 7 – Dezvoltare teritoriala sustenabila cuprinde un obiectiv de politica: OP 5 – O Europa mai aproape de cetateni, prin promovarea dezvoltarii durabile si integrate a tuturor tipurilor de teritorii si de initiative locale, care cuprinde doua obiective specifice:

- ❖ OS e (i) Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane:
 - ✓ Conservarea, protectia si valorificarea durabila a patrimoniului cultural si servicii culturale in mediul urban;
 - ✓ Dezvoltarea infrastructurii de turism si activelor turistice publice, in zone care dispun de un potential turistic valoros;
 - ✓ Imbunatatirea mediului urban prin regenerarea fizica a spatiilor publice urbane.
- ❖ OS e (ii) Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în afara zonele urbane:
 - ✓ Dezvoltarea patrimoniului turistic cultural in zone rurale care dispun de un potential turistic valoros (in special obiective de patrimoniul UNESCO sau categoria A);
 - ✓ Dezvoltarea infrastructurii publice de turism si activelor turistice publice, in zone care dispun de un potential turistic valoros (in special in statiunile turistice).

8. Axa prioritara 8 – Asistenta tehnica cuprinde un care cuprinde un obiectiv specific:

- ✓ Informare si comunicare;
- ✓ Pregatire, implementare, monitorizare si control;
- ✓ Evaluare si studii, colectare de date;
- ✓ Consolidarea capacitatilor autoritatilor statelor membre, ale beneficiarilor si ale partenerilor relevanti.

Obiectivul general al evaluarii SEA pentru Programul Operational Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 este acela de a asigura un nivel inalt de protectie a mediului si de a contribui la integrarea consideratiilor cu privire la mediu in pregatirea si adoptarea acestuia in scopul promovarii dezvoltarii durabile, prin efectuarea unei evaluari de mediu care sa identifice efectele semnificative asupra mediului, inclusiv asupra speciilor si ecosistemelor sensibile din ariile naturale protejate, inclusiv culoarele de migratie unora dintre acestea.

2.3 Viziunea si o scurta prezentare a zonei de implementare a Programului Operational Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027

Zona de implementare a Programului Operational Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 este in Regiunea Sud-Vest Oltenia. Regiunea Sud-Vest Oltenia este situata in partea de sud-vest a Romaniei. In mare coincide cu vechea regiune istorica Oltenia, in limitele sale naturale: fluviul Dunarea la Sud, raul Olt (al treilea ca marime din Romania) la Est, Muntii Carpati (Alpii Transilvaniei) la Nord si Vest.



Cu o suprafață de 29.212 kmp (locul 7 între regiunile României, 12,25% din suprafața totală a țării), Oltenia formează un cadrilateral aproximativ simetric, pe axele Nord-Sud și Est-Vest). Raul Jiu traversează regiunea de la Nord la Sud.

Din punct de vedere administrativ, Regiunea de dezvoltare Sud-Vest Oltenia include 5 județe (Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt, Valcea), cu localitățile structurate uniform între zona rurală și urbană în 40 orașe, din care 11 municipii, 408 comune și 2 070 sate.

Dunărea (care intră în România în amonte de Portile de Fier) a reprezentat de-a lungul timpului o importanță cale naturală de transport. Importanța strategică a Dunării ca un coridor pan-european pentru tranzitul de marfuri dintre Europa Centrală, Europa de Vest, Marea Neagră, regiunea Caucaziană, Asia Centrală și Orientul Mijlociu și Orientul îndepărtat, a fost reconfirmată de către Comisia Dunării prin înființarea Coridorului VII și de către Guvernul României ce consideră că dezvoltarea coridorului este de o importanță strategică, având în plan modernizarea sistemului de semnalizare și a măsurilor hidrotehnice, asigurarea adâncimii minime de navigație în punctele critice pe toată perioada anului, modernizarea și întreținerea infrastructurii portuare (baraje, pilone, bazine și zone portuare). De-a lungul celor 1.075 km traversați în România, Dunărea parcurge 387 km în regiunea Sud Vest Oltenia (192 km în Mehedinți, 150 km în Dolj și 45 km în Olt), formând cel mai mare lac artificial la Portile de Fier, unde se găsește și Parcul natural cu același nume, al doilea cel mai mare parc natural din România (cca 115.655 ha) după Parcul Natural Munții Maramureșului. Cele 20 orașe traversate de-a lungul malului românesc sunt, de asemenea, porturi fluviale, din care 5 aparțin regiunii Oltenia: Orsova, Drobeta Turnu-Severin, Calafat, Bechet și Corabia. Pe lângă acestea, regiunea Oltenia mai dispune și de porturile din comunele Svinita, Dubova (unde se află și portul Tisovita), Gruia, Cetate și Rast.

Legătura cu țările învecinate, Serbia și Bulgaria, se face fie pe apă, cu bacul, fie terestru, pe pod. Între Bechet și Oreahovo (Bulgaria), tranzitul fluvial este asigurat cu bacul, având dezavantajul de a fi mai greoi, ceea ce creează întâzieri operatorilor de transport, turiștilor și pasagerilor. Tranzitul spre Serbia este mai fluid, fiind asigurat prin două puncte de trecere a frontierei pe pod, respectiv Portile de Fier I, construit în anul 1968, care leagă Drobeta Turnu Severin de Kladovo și Portile de Fier II, care leagă zona Ostrovul Mare de Prahovo în Serbia.

Odată cu finalizarea construcției podului care leagă municipiul Calafat de orașul Vidin (Bulgaria), transportul combinat auto și feroviar pe aripa sudică a Coridorului IV Pan-European de Transport precum și conectarea axelor de transport din Sud-estul Europei la marile coridoare de transport europene, au fost facilitate. Impactul regional și rolul economic nu sunt deloc de neglijat, Podul Calafat-Vidin conectând, de o parte, sud-vestul României de nord-vestul Bulgariei printr-o legătură modernă și rapidă și facilitând schimburile comerciale dintre cele două țări.

Podul Calafat-Vidin a fost inaugurat și dat în folosință în luna iunie 2013. Până în prezent, la granița bulgaro-română funcționează un singur pod, între Ruse și Giurgiu, care datează din anul 1954 și este prevăzut cu o cale rutieră și feroviară. Podul Calafat-Vidin are o lungime de aproximativ doi kilometri, două benzi rutiere pe fiecare sens, o linie de cale ferată, două trotuare și o pistă pentru bicicliști. Conform proiectului, pentru partea română au fost prevăzute 5 km de cale ferată nouă, conectați cu linia de cale ferată.

Munții Carpați, ca și Dunărea, încadrând regiunea la Nord și Vest reprezintă o barieră naturală între Oltenia și celelalte două regiuni (Centru și Vest). Tranzitul spre Transilvania



(regiunea Centru) se desfasoara prin trecatoarea Turnu Rosu – Valea Oltului catre judetul Sibiu. Tranzitul spre Regiunea Vest (Banat) se face prin trecatoarea Lainici din Valea Jiului catre judetul Hunedoara si prin defileul Dunarii (Portile de Fier). Tranzitul rutier este relativ dificil pe axele N-S si V-E.

Specific zonei muntoase, in regiune exista urmatoarele statiuni balneare, balneo-climatice si statiunile turistice in mediul urban: Novaci (judetul Gorj), Baile Govora, Baile Olanesti, Calimanesti- Caciulata, Horezu, Ocnele Mari (judetul Valcea) si in mediul rural: Baia de Fier, Sacelu, Polovragi, Pestisani (judetul Gorj), Bala (judetul Mehedinti), Voineasa (judetul Valcea). Acestea reprezinta o resursa majora pentru turismul de odihna si tratament, precum si pentru tratamentele medicale. Zona montana a Regiunii Sud – Vest si zona Dunarii, cu un cadru natural deosebit la care se asociaza cu numeroase monumente de arhitectura religioase sau civile, poate fi identificata ca zona cu potential turistic ridicat insuficient valorificat.

Nevoile din sectorul turismului acopera probleme precum forta de munca (muncitori calificati), infrastructura (cazare calitativa, paturi suficiente, infrastructura rutiera buna) si investitii in atractivitatea locului, putand fi un catalizator in regiune.

La nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, conform datelor oficiale publicate de Institutul National al Patrimoniului in anul 2015, se regasesc 3.322 monumente istorice. Dintr-un total 391 monumente clasificate categoria A, aproximativ 239 sunt amplasate in mediul rural. Patrimoniul cultural se confrunta insa cu provocari importante in ceea ce priveste conditiile fizice care se deterioreaza treptat. Starea majoritatii monumentelor este precara, iar calitatea siturilor de patrimoniu cultural sau a activitatilor legate de acesta este considerata slaba de catre vizitatori. O buna parte dintre acestea necesita conservare, protejare sau investitii pentru dezvoltarea si valorificarea lor prin includerea in circuite turistice. Infrastructura publica de turism este in continuare precara. In ciuda investitiilor realizate in perioadele anterioare de programare, nevoile privind modernizarea capacitatilor de primire si a bazelor de agrement raman ridicate.

De asemenea, in regiune exista pe langa monumente de patrimoniu si infrastucturi turistice care pot fi reabilite pentru a creste atractivitatea zonei atat pentru cetateni, cat si pentru turisti. Totodata, dezvoltarea unor infrastucturi turistice in regiune ar putea contribui la cresterea atractivitatii si, implicit, a numarului de turisti.

Cresterea economica durabila si imbunatatirea standardului de viata al populatiei sunt determinate de dezvoltarea competitivitatii economiei in contextul provocarilor mondiale (globalizarea economiei, deschiderea pietelor internationale, schimbarile tehnologice rapide), provocari ce trebuie sa fie transformate in oportunitati de catre mediul economic cu introducerea si consolidarea unor servicii interoperabile la nivel european, e-incluziunea, e-sanatatea, invatarea on-line, competentele digitale si specializare inteligenta, competente antreprenoriale, tranzitie industrială, sprijin pentru IMM-uri .

Programul POR SV Oltenia 2021-2027 propune a aborda si performanta energetica scazuta a cladirilor si pentru a stimula renovarea cladirilor vechi in vederea asigurarii eficientei energetice si promovarii energiei din surse regenerabile la scara mica. Utilizarea eficienta a energiei reprezinta o provocare nu numai din cauza resurselor limitate si cresterii continue a costurilor cu energia, dar si din punctul de vedere al schimbarilor climatice, de reducere a emisiilor de gaze cu efect de sera.



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

Programul promovează dezvoltarea infrastructurii ecologice, s-a identificat necesitatea consolidării biodiversității, infrastructurilor verzi în mediul urban și peri-urban pentru reducerea poluării oferind multiple beneficii și contribuind la o creștere durabilă. În plus se dorește investirea într-o Strategie smart de mobilitate sustenabilă pentru a atinge țintele Green Deal (Acordului Verde European) și pentru a atinge obiectivele de neutralitate climatică, sectorul transporturilor din UE trebuie să-și reducă emisiile de CO₂ cu 90%. Se vor sprijini investițiile necesare în toate orașele, care să facă tranziția de la traficul individual motorizat către transportul sustenabil, ecologic și nepoluant.

Suplimentar pentru mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere, Programul va propune o listă de proiecte prioritare de infrastructură de transport care propune dezvoltarea și modernizarea drumurilor județene precum și realizarea unor soluții de decongestionare a traficului (artere de legătură, pasaje, etc).

POR SV Oltenia 2021-2027 identifică o nevoie semnificativă privind infrastructura educațională și adoptă ca obiectiv specific investițiile în infrastructura educațională, profund afectată de schimbările demografice, în principal prin construirea/reabilitarea școlilor din mediul urban și rural, cu accent pe mediul rural unde concentrarea elevilor din comunități defavorizate este mai mare. În plus se dorește consolidarea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială, astfel vor fi propuse investiții în zone de agrement și baze de tabere dedicate tinerilor și copiilor.

Pentru dezvoltarea atractivității regiunii, investițiile în turism și cultură în mediul urban și rural vor fi prioritare și vor permite regiunii să folosească avantajele oferite de potențialul lor turistic și patrimoniul cultural în identificarea și consolidarea identității proprii, pentru a-și îmbunătăți avantajele competitive în sectoare cu valoare adăugată mare și conținut calitativ și cognitiv ridicat, atât pe piețe tradiționale cât și pe piețe noi, în formare. Se va pune accent pe valorificarea resurselor culturale specifice pe plan local prin protejarea patrimoniului cultural, identității culturale și indeletnicirilor tradiționale (artizanale, artistice, culinare); încurajarea dezvoltării în continuare a agroturismului, consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural, a elementelor de peisaj din mediul urban și rural.

Pentru a asigura condițiile necesare pentru implementarea Programului Operațional Regional în vederea utilizării eficiente a fondurilor alocate acestui program, este necesar ca Autoritatea de Management să fie sprijinită prin intermediul asistentei tehnice ce va sprijini acțiunile de pregătire, monitorizare, control, audit, evaluare, comunicare, inclusiv comunicare instituțională privind prioritățile politice ale Uniunii Europene, vizibilitate și imagine.

2.4 Activități de diseminarea informației și comunicare

Prima activitate pentru diseminarea optimă a informației și comunicare este aceea de stabilire a grupurilor țintă. Grupurile țintă sunt persoane/organizații care trăiesc și/sau lucrează în zona programului. Pe măsura ce programul planifică intervenții multiple, există mai multe grupuri țintă. Descrierea situației și nevoilor zonei de frontieră trebuie să sublinieze provocările și oportunitățile. Grupurile țintă sunt directe și indirecte.

Grupurile țintă directe includ persoane/organizații vizate de activitățile proiectului și prin care se realizează efectul propus.



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

Grupurile tinta indirecte includ indivizi din mediul general al grupului tinta directe. Acestea contribuie la succesul proiectului deoarece joaca un rol important de intermediar.

In continuare se prezinta grupurile tinta specifice prioritatilor:

Axa prioritara 1 – Competitivitate prin inovare si intreprinderi dinamice

OP1 – Europa mai competitiva si mai inteligenta, prin promovarea unei transformari economice inovatoare si inteligente si a conectivitatii TIC regionale, care cuprinde urmatoarele obiective specifice:

- ❖ OS a (i) Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adaptare la tehnologiile avansate;
- ❖ OS a (iii) - Intensificarea creșterii durabile si a competitivitatii IMM-urilor si crearea de locuri de munca in cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investitii productive;
- ❖ OS a (iv) - Dezvoltarea competentelor pentru specializare inteligenta, tranzitie industrială si antreprenoriat.

Principalele *grupuri tinta* vizate de aceste interventii sunt: angajatii din IMM-uri (microintreprinderi, intreprinderi mici, intreprinderi mijlocii), actorii implicati in procesul de descoperire antreprenoriala, mediul academic si de cercetare, autoritatile publice locale, societatea civila.

Axa prioritara 2 Digitalizare in beneficiul cetatenilor si al firmelor, cu urmatorul obiectiv specific:

- ❖ OS a (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor:

Principalele *grupuri tinta* vizate de aceste interventii sunt: cetatenii, mai ales cei care locuiesc in orasele/municipiile in vederea unei cooperari cu autoritatile publice locale sau cu institutiile publice (locuitorii zonelor urbane, utilizatorii serviciilor publice digitalizate - persoane fizice sau juridice), IMM-uri (microintreprinderi, intreprinderi mici, intreprinderi mijlocii), antreprenorii, personalul din cadrul Unitatilor Administrativ Teritoriale (UAT comuna, oras, judet) sau institutiilor publice.

Axa prioritara 3 – Eficienta energetica si infrastructura verde.

OS b (i) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;

Principalele *grupuri tinta* vizate de aceste interventii sunt: cetatenii (persoane fizice din urban si rural) care utilizeaza cladirile (proprietarii si utilizatorii cladirilor reabilitate).

OS b (vii) - Intensificarea actiunilor de protectie si conservare a naturii, a biodiversitatii si a infrastructurii verzi, inclusiv in zonele urbane, precum si reducerea tuturor formelor de poluare.

Principalele *grupuri tinta* vizate de aceste interventii sunt: populatia din teritoriile vizate.

Axa prioritara 4 - Mobilitate urbana sustenabila

OS b (viii) Promovarea mobilitatii urbane multimodale durabile, ca parte a tranzitiei catre o economie cu zero emisii de dioxid de carbon.

Principalele *grupuri tinta* vizate de aceste interventii sunt: cetateni din mediul urban si din localitatile din zona functionala.

Axa prioritara 5 – Accesibilitate si conectivitate la nivel regional.



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

OS c (ii) - Dezvoltarea si cresterea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente la schimbarile climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere.

Principalele *grupuri tinta* vizate de aceste interventii sunt: cetatenii din unitatile administrativ teritoriale, locuitorii zonelor traversate de drum si operatorii economici, turistii.

Axa prioritara 6 – Educatie moderna si incluziva

OS d (ii) - *Imbunatatirea accesului egal la servicii de calitate si incluzive in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilientei pentru educatia si formarea la distanta si online.*

Principalele *grupuri tinta* vizate de aceste interventii sunt: elevi, prescolari care utilizeaza infrastructura de invatamant construita/ reabilitata/ modernizata/ extinsa/ echipata; studenti care utilizeaza infrastructura de invatamant construita/ reabilitata/ modernizata/ extinsa/ echipata; cadre didactice care utilizeaza infrastructura de invatamant construita/ reabilitata/ modernizata/ extinsa/ echipata.

OS d (vi) - *Cresterea rolului culturii si al turismului durabil in dezvoltarea economica, incluziunea sociala si inovarea sociala*

Principalele *grupuri tinta* vizate de aceste interventii sunt: elevi, prescolari, studenti, cadre didactice.

Axa prioritara 7 - Dezvoltare teritoriala sustenabila

OS e (i) - *Promovarea dezvoltarii integrate si incluzive in domeniul social, economic si al mediului, precum si a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil si a securitatii in zonele urbane.*

Principalele *grupuri tinta* vizate de aceste interventii sunt: populatia din zonele in care se vor realiza interventiile, turisti.

OS e (ii) Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în afara zonele urbane.

Principalele *grupuri tinta* vizate de aceste interventii sunt: turisti din zonele in care au fost realizate interventiile, populatia din zonele rurale sau naturale in care au fost realizate interventiile.

Axa prioritara 8 – Asistenta tehnica.

OS - Asigurarea functionarii sistemului de management.

Principalele *grupuri tinta* vizate de aceste interventii sunt: persoanele angajate in cadrul Autoritatii de Management, alte autoritati implicate in Program, potentiali beneficiari.

Programul foloseste inca de la inceput retelele sociale pentru comunicare si difuzarea etapelor de programare, lansarea apelurilor, evaluare, prezentarea rezultatelor, etc., ca pe un mijloc de maximizare a impactului actiunilor si obtinerea unui efect pe mai multe nivele. www.adroltenia.ro este website-ul oficial al Agentiei pentru Dezvoltare Regionala Sud-Vest Oltenia (denumit in continuare „ADRSV OLTENIA”) pentru asigurarea unei mai mari transparente si o mai buna intelegere a activitatilor ADRSV OLTENIA.

Exista doua tipuri de servicii electronice oferite de www.adroltenia.ro:



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

- servicii de informare, care asigura cetatenilor, presei sau altor factori interesati acces usor si eficient la informatii, facilitand consultarea documentelor postate de catre ADRSV OLTENIA;
- servicii de comunicare interactiva („Contact si asistenta”), care permit un mai bun contact cu cetatenii, cu societatea civila si cu alti factori interesati, folosind mecanisme de tip feedback, cu scopul de a imbunatati serviciile si activitatile ADR SV OLTENIA.

Accentul actiunilor de promovare si informare a POR nu va fi pus doar pe cresterea notorietatii programului, ci mai ales pe cresterea gradului de cunoastere a obiectivelor finantarilor oferite de program si de intelegere a mecanismelor de acordare a finantarilor in randul potentialilor beneficiari si a dar al beneficiarilor precum si al beneficiilor aduse de acestea in comunitatile locale. Abordarea avuta in vedere de AM POR, in ceea ce priveste comunicarea si vizibilitatea programului, va avea in vedere definirea obiectivelor, a publicului-tinta, a canalelor de comunicare, a acoperirii la nivelul mijloacelor de comunicare sociala, a activitatilor specifice, a bugetului planificat si a indicatorilor relevanti pentru monitorizarea si evaluarea acestora pe parcursul implementarii.

ADR SV Oltenia (AM POR) va asigura elaborarea, implementarea, evaluarea si revizuirea documentelor de programare pentru comunicare - Strategie/Planul de Comunicare dar si a planurilor anuale de actiuni, asigurand indeplinirea prevederilor Regulamentelor comunitare in domeniul informarii. Va fi asigurata corelarea documentelor strategice cu celelalte Programe in ceea ce priveste activitatile de informare si publicitate, astfel incat, mesajul care este transmis grupurilor tinta sa fie maximizat si pentru a fi asigurata vizibilitatea necesara pentru contributia financiara a Uniunii Europene.

Obiectivele generale de comunicare ale Programului POR SV Oltenia sunt:

- Implementarea transparenta a acestuia la nivelul Regiunii SV Oltenia;
- Actiunile de informare, comunicare si transparenta pentru acesta vor avea in vedere:
 - ✓ asigurarea transparentei si diseminarea informatiilor privind operatiunile POR si mecanismele de accesare, implementare si gestionare a acestora catre toate categoriile de potentiali beneficiari/ beneficiari;
 - ✓ asigurarea promovarii beneficiilor interventiilor finantate la nivelul regiunii SV Oltenia.

Obiectivele specifice de comunicare ale Programului sunt:

- Informarea tuturor categoriilor de public tinta cu privire la apelurile de proiecte, lansari de proiecte si stadiul de implementare in vederea cresterii absorbtiei (publicare pe site, transmitere informatii prin email, newsletter, etc);
- Explicarea regulilor si a mecanismului de acordare a finantarilor si implementare a proiectelor in functie de specificul fiecarei categorii de public tinta vizat, pe toata perioada de derulare a programului de finantare;
- Informarea beneficiarilor cu privire la MIV pentru POR astfel incat acestia sa respecte si aplice regulile de informare, publicitate si vizibilitate in cadrul proiectelor pe care le deruleaza prin avizarea favorabila;
- Cresterea notorietatii AM-POR ca institutie care gestioneaza POR 2021-2027;
- Informarea publicului larg asupra beneficiilor aduse de implementarea programului in comunitatile locale/regiune Grupurile tinta pentru activitatile de informare si promovare:
 - ✓ Potentialii beneficiari ;



UNIUNEA EUROPEANĂ



- ✓ Beneficiarii POR- orice entitate care beneficiaza de finantare prin Programul Operational Regional 2021- 2027;
- ✓ Publicul general: Populatia din mediul rural si urban din regiunea SV Oltenia, peste 18 ani ;
- ✓ Publicul intern (angajatii AM POR si ADR SV Oltenia, comitetul de Monitorizare a Programului Operational Regional, consiliul pentru Dezvoltare Regionala, CRP, etc);
- ✓ Mass media regionala;
- ✓ Parti interesate (stakeholderi - institutii/entitati care pot contribui semnificativ la promovarea programului, parlament, autoritati ale administratiei publice centrale si locale, societatea civila, etc).

2.5 Relatia cu alte planuri si programe relevante

Analiza prezentata in Anexa 2 a inclus parcurgerea unor strategii/planuri/programe actuale cu relevanta directa pentru *program* cu identificarea elementelor de corelare dintre acestea si *Programului Operational Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027*.

Insa, pot fi identificate si alte strategii, planuri si programe ce pot avea legatura cu *Programului Operational Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027*.

Mentionam ca o parte dintre planuri, programe, strategii sunt in proces de finalizare a etapei de program cele 2014-2020, unele au parcurs pasii privind procedura de evaluare strategica de mediu, o parte sunt in curs de derulare privind procedura de evaluare strategica de mediu, iar pentru altele nu s-a demarat procedura de evaluare strategica de mediu.

3. ASPECTE RELEVANTE ALE STARII ACTUALE A MEDIULUI SI ALE EVOLUTIEI PROBABILE IN SITUATIA IMPLEMENTARII PROGRAMULUI OPERATIONAL REGIONAL PENTRU REGIUNEA SUD-VEST OLTENIA 2021-2027

3.1 Starea actuala a mediului

Caracterizarea starii actuale a mediului a fost realizata pe baza datelor si informatiilor referitoare la teritoriul regional disponibile la momentul elaborarii Raportului de mediu. Analiza starii actuale a mediului a fost realizata pentru fiecare aspect de mediu relevant.

Aspectele de mediu relevante in prezent si considerate pentru implementarea POR SV Oltenia 2021-2027 sunt urmatoarele: aer, apa, sol, schimbari climatice, biodiversitate, peisaj, populatie si sanatate umana, aspecte culturale, conservarea resurselor naturale, eficienta energetica, deseuri, riscuri cauzate de schimbari climatice.

3.1.1 Calitatea aerului

Calitatea aerului este determinata de emisiile in aer provenite din surse fixe (utilaje, instalatii, inclusiv de ventilatie, etc), din surse difuze de poluare si surse mobile (traficul rutier) cu preponderenta in marile orase, precum si imisiile de transportul poluantilor pe distante lungi.

Atmosfera poate fi afectata de o multitudine de substante solide, lichide sau gazoase. Dat fiind faptul ca atmosfera este cel mai larg si in acelasi timp cel mai imprezibil vector de propagare al poluantilor, ale caror efecte sunt resimtite in mod direct si indirect de om si de



UNIUNEA EUROPEANĂ



ca tre celelalte componente ale mediului, se impune ca prevenirea poluarii atmosferei sa constituie o problema de interes public, national si international. Poluarea aerului este cea mai grava problema, intrucat are efecte pe termen scurt, mediu si lung.

Monitorizarea calitatii aerului implica urmarirea elementelor incluse in cele patru categorii de probleme:

- sursele si emisiile de poluanti atmosferici;
- transferul poluantilor in atmosfera;
- nivelul concentratiilor de poluanti in atmosfera si distributia spatio-temporala a acestora;
- efectele poluantilor atmosferici asupra omului si mediului biotic si abiotic.

Aerul este factorul de mediu cel mai important pentru transportul poluantilor, deoarece constituie suportul pe care are loc transportul cel mai rapid al acestora in mediul inconjurator, astfel ca supravegherea calitatii atmosferei este pe prim loc in activitatea de monitorizare.

La nivelul Regiunii 4 Sud-Vest Oltenia, supravegherea calitatii aerului s-a realizat prin intermediul sistemului automat de monitorizare a calitatii aerului, format din 12 statii automate amplasate in cele 5 judete, conform criteriilor prevazute in Ord.592/2002, abrogata ulterior de catre Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului inconjurator.

In judetul Dolj calitatea aerului este monitorizata prin masurari continue in puncte fixe prin intermediul a 5 statii, din care 4 sunt amplasate pe teritoriul aglomerarii Craiova:

- statia automata de monitorizare a calitatii aerului Calea Bucuresti DJ1 - statie de trafic, poluanti monitorizati: Benzen, CO, Etilbenzen, m-Xilen, NO, NO₂, NO_x, o-Xilen, p-Xilen, PM₁₀, SO₂, Toluen;
- statia automata de monitorizare a calitatii aerului Primarie DJ2 - statie de fond urban, poluanti monitorizati: Benzen, CO, Etilbenzen, NO, NO₂, NO_x, o-Xilen, p-Xilen, PM₁₀, SO₂, Toluen;
- statia automata de monitorizare a calitatii aerului Billa DJ3 - statie mixta - industriala si de trafic; poluanti monitorizati: NO, NO₂, NO_x, O₃, PM₁₀, SO₂;
- statia automata de monitorizare a calitatii aerului Isalnita D14 - statie industriala;
- statia automata de monitorizare a calitatii aerului Breasta DJ5 - statie de fond regional, poluanti monitorizati: CO, NO, NO₂, NO_x, O₃, PM₁₀, SO₂.

Estimarea zonei poluate este un demers extrem de dificil ca urmare a varietatii si implicit dinamicii maselor de aer dar si a lipsei de informatii spatiale de detaliu. Intreaga suprafata a aglomerarii Craiova este de 81 km² estimata ca potentiala zona poluata. Populatia expusa este si mai greu de cuantificat in lipsa unor informatii demografice la nivel de zone si cartiere.

In anul 2018 nu s-au inregistrat depasiri ale limitelor anuale atat pentru PM₁₀, cat si pentru oxizii de azot, la niciuna dintre statii, cu singura exceptie delimitata la statia DJ-3, putandu-se astfel afirma ca populatia din jurul acestei statii este expusa.

In judetul Olt exista o statie automata de monitorizare a calitatii aerului, statie de tip industrial amplasata in municipiul Slatina ce a masurat automat urmatorii parametri: dioxid de sulf, oxizi de azot, monoxid de carbon, ozon, pulberi in suspensie (PM₁₀), dar si o serie de parametri meteo: precipitatii, viteza vant, directie vant, presiune, umiditate, temperatura. Statia de monitorizare a furnizat date privind calitatea aerului reprezentative pentru o



UNIUNEA EUROPEANĂ



anumita arie in jurul ei. Aria in care concentratia nu difera de concentratia masurata la statie mai mult decat cu o "cantitate specifica" (+/- 20%) se numeste "arie de reprezentativitate", iar in cazul statiilor de tip industrial aceasta este de la 100 m pana la 1 km.

In anul 2018 nu s-au inregistrat depasiri la valorile limita/tinta pentru PM₁₀ si ozon (valoarea limita zilnica depasita mai mult de 35 de ori/an, pentru PM₁₀, respectiv valoarea tinta depasita mai mult de 25 de ori/an).

In judetul Gorj calitatea aerului este monitorizata prin masurari continue in puncte fixe prin intermediul a 3 statii automate:

- in Tg. Jiu, (statia GJ-1) – Str. V. Alecsandri nr. 2;
- in Rovinari, (statia GJ-2) – Str. Constructorilor nr.7 ;
- in Turceni, (statia GJ-3) – Str. Muncii nr. 452 B.

Cele 3 statii automate de tip industrial, fac parte din Reteaua Nationala de Monitorizare a Calitatii Aerului (RNMCA), constituita la nivelul tarii din peste 140 de statii.

Poluantii monitorizati prin intermediul acestora sunt: SO₂, NO, NO_x, NO₂, CO, O₃, pulberi (PM₁₀). De asemenea, in scopul interpretarii datelor privind calitatea aerului, sunt monitorizati si o serie de parametrii meteorologici: temperatura, precipitatii, directia si viteza vantului, umiditatea relativa, presiunea, radiatia solara.

Complementar celor trei statii, APM Gorj detine echipamente de laborator utilizate pentru masurarea concentratiilor de plumb si alte metale grele, precum si pentru determinarea prin metoda gravimetrica a concentratiilor de pulberi (PM₁₀).

Pentru poluantul SO₂ in anul 2019, s-au inregistrat trei depasiri a valorii limita orara la statia GJ-3 Turceni. Nu au fost inregistrate depasiri a valorii limita 24 ore sau a pragului de alerta la cele trei statii de monitorizare. S-a efectuat monitorizarea continua a fractiunii PM₁₀ prin metoda gravimetrica la statiile GJ-1, GJ-2 si GJ-3. Pentru nici una din statii nu s-au inregistrat mai mult de 35 de depasiri ale valorii limita zilnice pentru sanatate (50 µg/mc)/an calendaristic.

Pentru restul poluantilor monitorizati in anul 2019 nu au fost depasite valorile limita/tinta pentru poluantii monitorizati la cele trei statii automate de monitorizarea calitatii aerului.

In judetul Mehedinti, monitorizarea calitatii aerului s-a realizat prin intermediul unei statii fixe automate de masura, parte componenta a Rețelei Nationale pentru Monitorizarea Calitatii Aerului (RNMCA). Statia fixa automata de monitorizare a calitatii aerului este tip industrial (MH1) si este amplasata in Drobeta Turnu Severin, in vecinatatea sediului A.P.M. (str. Baile Romane nr.3) si a fluviului Dunarea. Cu acest tip de statie de monitorizare a calitatii aerului se determina si se evalueaza influenta activitatii umane (din zona centrala a municipiului) asupra calitatii aerului, raza ariei de reprezentativitate fiind de 100 m - 1 km;

In anul 2019 au fost monitorizati urmatorii poluanti: SO₂, NO₂, NO_x, NO, CO, benzen, toluen, xileni, etilbenzen, particule in suspensie (PM₁₀-nefelometric, PM₁₀ -gravimetric, PM 2.5- gravimetric) precum si metalele din PM₁₀ gravimetric (Pb).

In anul 2019 starea atmosferei a depins de interactiunea factorilor naturali (miscarea maselor de aer, precipitatii etc.), dar si de emisiile de noxe rezultate din activitățile antropice. Avand in vedere nivelul de dezvoltare industriala a zonei, pozitia geografica si relieful (depresiunea subcarpatica a Topolnitei inconjurata de o centura de culmi care ajung la 300 -



UNIUNEA EUROPEANĂ



400 m înălțime), putem afirma că rolul hotărâtor în evoluția calității aerului în județul Mehedinți este detinut de factorii meteorologici.

Rezultatele monitorizării calității aerului în anul 2019, la stația automată fixă de monitorizare MH1, au indicat o calitate a aerului corespunzătoare la toți indicatorii monitorizați pe teritoriul județului Mehedinți, cu excepția:

- indicatorului particule PM_{10} gravimetric la care s-au înregistrat 10 depășiri ale valorii limită zilnice, fără a se depăși însă numărul de 35 de ori permis într-un an calendaristic.
- indicatorului particule PM_{10} nefelometric la care s-au înregistrat 5 depășiri ale valorii limită zilnice, fără a se depăși însă numărul de 35 de ori permis într-un an calendaristic.

Monitorizarea calității aerului la nivelul **județului Valcea** s-a efectuat în anul 2019 prin intermediul celor două stații automate VL1 și VL2 care fac parte din Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului :

- VL1 – stație de fond urban, amplasată la Grădina Zoologică din Rm. Valcea pentru poluanții SO_2 , NO_x , NO_2 , NO , CO , O_3 , BTX , PM_{10} nef., PM_{10} grv., $PM_{2.5}$ grv.;
- VL2 – stație industrială, amplasată pe platforma chimică Ramnicu Valcea pentru poluanții SO_2 , NO_x , NO_2 , NO , CO , O_3 , BTX , PM_{10} nef.

La stația de monitorizare a calității aerului VL1 avem:

- pentru pulberile în suspensie PM_{10} (pulberi în suspensie cu diametrul mai mic de 10 microni) determinate gravimetric, s-a înregistrat o captură de 90,41% și o medie anuală de $31,03 \mu g/m^3$, datele colectate au respectat criteriile de calitate conform Legii nr. 104/2011. Au fost 33 de depășiri pentru anul 2019 (maximă legală prevăzută de 35 depășiri).
- pentru pulberi în suspensie $PM_{2.5}$ (pulberi în suspensie cu diametrul mai mic de 2,5 microni) determinate gravimetric, s-a înregistrat o captură de 41,1% și o medie anuală de $18,52 \mu g/m^3$, datele colectate au respectat criteriile de calitate conform Legii nr. 104/2011. Au fost 14 de depășiri pentru anul 2019 (maximă legală prevăzută de 35 depășiri).
- pentru PM_{10} (pulberi în suspensie cu diametrul mai mic de 10 microni) determinate nefelometric s-a înregistrat o captură de 87,09% și o medie anuală de $24,43 \mu g/m^3$. Au fost 18 de depășiri pentru anul 2019 (maximă legală prevăzută de 35 depășiri). Depășirile s-au încadrat în limita legală prevăzută în cerințele impuse prin Legea nr.104/2011 "Legea privind calitatea aerului înconjurător".

3.1.2 Schimbări climatice

Schimbările rapide din mediul înconjurător sunt cauzate de creșterea populației globului, de creșterea ratei de consum a resurselor de către societatea umană și de schimbări ale tehnologiilor și ale organizării politico-sociale. Cea mai importantă componentă a schimbărilor globale o reprezintă modificarea climei datorită efectului de seră, care va avea un impact important asupra mediului și activităților economico – sociale. Fenomenul de încălzire globală a condus la creșterea frecvenței evenimentelor extreme, alternanța rapidă între canicula severă/seceta accentuată și precipitații abundente/inundații fiind din ce în ce mai evidentă.



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

Potrivit Raportului privind starea mediului in Romania, variabilitatea climatica va avea efecte directe asupra unor sectoare precum agricultura, silvicultura, gestionarea resurselor de apa, va conduce la modificarea perioadelor de vegetatie si la deplasarea liniilor de demarcatie dintre paduri si pajisti, va determina cresterea frecventei si intensitatii fenomenelor meteorologice extreme (furtuni, inundatii, secete). Schimbarile in regimul climatic din Romania se incadreaza in contextul global, tinand seama de conditiile regionale: cresterea temperaturii va fi mai pronuntata in timpul verii, in timp ce, in nord-vestul Europei cresterea cea mai pronuntata se asteapta in timpul iernii.

In cadrul proiectului ADER - Sistem de indicatori geo-referentiali la diferite scari spatiale si temporale pentru evaluarea vulnerabilitatii si masurile de adaptare ale agroecosistemelor fata de schimbarile globale (2011-2014), elaborat de Administratia Nationala de Meteorologie, finantat prin Planul Sectorial pentru Cercetare-Dezvoltare din Domeniul Agricol si de Dezvoltare Rurala pe anii 2011-2014 - ADER 2020, coordonat de Ministerul Agriculturii si Dezvoltarii Rurale, s-au realizat scenariile climatice pentru perioadele 2011-2040 si 2021-2050 si efectele cuantificabile asupra temperaturii medii multianuale si precipitatiilor medii multianuale in Romania.

Astfel, in Romania se asteapta o crestere a temperaturii medii anuale fata de perioada 1980-1990, similara intregului spatiu european, existand diferente mici intre rezultatele modelelor, in ceea ce priveste primele decenii ale secolului XXI si mai mari in ceea ce priveste sfarsitul secolului:

- intre 0,5°C si 1,5°C, pentru perioada 2020-2029;
- intre 2,0°C si 5,0°C, pentru 2090-2099, in functie de scenariu (exemplu: intre 2,0°C si 2,5°C in cazul scenariului care prevede cea mai scazuta crestere a temperaturii medii globale si intre 4,0°C si 5,0°C in cazul scenariului cu cea mai pronuntata crestere a temperaturii).

Sub aspectul regimului de precipitatii, pentru perioada 1901-2010 analizele efectuate indica existenta, in special dupa anul 1961, a unei tendinte generale descrescatoare a cantitatilor anuale de precipitatii la nivelul intregii tari si in special o crestere accentuata a deficitului de precipitatii in zonele situate in sudul si estul Romaniei. Astfel, scenariile climatice rezultate in cadrul studiului de cercetare realizat de Administratia Nationala de Meteorologie se refera la cresteri ale temperaturilor, modificari ale modelelor de precipitatii, evenimente extreme si dezastre naturale legate de vreme, finalizand ca efecte negative cu suprafete in crestere expuse desertificarii.

Pentru estimarea impactului schimbarilor climatice asupra regimului scurgerii pe raurile din Romania, in ceea ce priveste debitele medii anuale, s-au prelucrat si s-au completat, acolo unde a fost cazul, rezultatele obtinute in cadrul studiilor complexe elaborate la nivel national si international in cadrul Institutului National de Hidrologie si Gospodarie a Apelor. Intra prima etapa calculele s-au efectuat pentru 10 rauri din cele 11 bazine/spatii hidrografice din Romania, si anume: Somes-Tisa, Mures, **Jiu, Olt**, Vedea, Arges, Ialomita, si Siret, urmand ca in viitor sa se definitiveze calculele si pentru celelate rauri.

Ca urmare a acestor tendinte de variatie ale parametrilor meteorologici, in urma analizei similarilor evolutiei debitelor, se observa urmatoarele modificari ale regimului debitelor medii multianuale, pentru raurile studiate: Iza: scadere de cca. 1,9 %; Somes: crestere de cca. 6,2 %; Crasna: scadere de cca. 9,4 %; Mures: scadere de cca. 9,9 %; **Jiu: scadere de cca. 11,0**



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

%; Olt: scadere de cca. 9,5 %; Vedea: scadere de cca. 24,6 %; Arges: scadere de cca. 8,6 %; Ialomita: scadere de cca. 5,8 %; Siret: scadere de cca. 9,6 %.

Din analiza comparativa, pentru perioada viitoare (2021-2050) fata de perioada de referinta (1971-2000), ca urmare a tendintelor de variatie a parametrilor meteorologici, in urma analizei simularilor evolutiei debitelor, a rezultat ca **bazinele hidrografice cu cele mai mari deficite ale debitelor medii multianuale sunt: Vedea, Jiu, Siret, Olt si Arges** (fiind marcate ingrosat cele din regiunea SV Oltenia).

Tinand cont ca fenomenul schimbarilor climatice reprezinta un proces cu caracter global cu care se confrunta omenirea in acest secol din punct de vedere al protectiei mediului inconjurator, Ministerul Mediului, Apelor si Padurilor a elaborat **Strategia Nationala a Romaniei privind schimbarile climatice 2013-2020, aprobata prin Hotararea Guvernului nr. 529/2013.**

Strategia nationala privind schimbarile climatice 2013-2020 abordeaza problematica schimbarilor climatice in doua moduri distincte: *atenuare* - procesul de reducere a emisiilor de gaze cu efect de sera in vederea atingerii obiectivelor nationale asumate si *adaptarea* - la efectele schimbarilor climatice, tinand cont de politica Uniunii Europene in domeniul schimbarilor climatice si de documentele relevante elaborate la nivel european precum si de experienta si cunostintele dobandite in cadrul unor actiuni de colaborare cu parteneri din strainatate si institutii internationale de prestigiu.

In cadrul **Strategiei Nationale a Romaniei privind Schimbarile Climatice 2013-2020** (<http://www.mmediu.ro/categorie/schimbari-climatice/1>) au fost stabilite pentru domeniul apa urmatoarele actiuni de adaptare la nivel national, regional si local, cu referire la:

- actiuni de adaptare la nivel national si local:
 - evaluarea legislatiei in vederea diminuarii riscului expunerii la efectele schimbarilor climatice;
 - dezvoltarea programelor integrate in vederea reducerii alterarii si influentei antropice asupra geomorfologiei bazinelor hidrografice, conservarea regimului natural de curgere si pastrarea biodiversitatii, conservarea si restaurarea zonelor naturale de pe sectoarele identificate cu risc la inundatii;
 - masuri pentru cresterea capacitatii de regularizare multianuala a debitelor;
 - incurajarea investitiilor in infrastructura bazinelor hidrografice;
 - sprijin acordat actiunilor de crestere a eficientei utilizarii apei in sectorul agricol si a masurilor tehnologice in vederea adaptarii culturilor pentru a deveni mai rezistente la seceta si la cantitati reduse de apa;
 - promovarea managementului de utilizare a terenurilor;
 - promovarea sistemului informational integrat cu privire la adaptarea la schimbarile climatice;
 - sustinerea masurilor in vederea extinderii fondului forestier national (inclusiv prin perdele forestiere);
 - promovarea unor tehnologii prietenoase cu mediu in activitatile forestiere.
 - actiuni de adaptare la nivel local si regional:
 - utilizarea in agricultura a unor specii rezistente la secete intense si persistente, avand in sa in vedere si riscul asupra biodiversitatii;
 - impadurirea versantilor cu risc de propagare a viiturilor;
 - redimensionarea canalizarilor in aglomerarile urbane;



UNIUNEA EUROPEANĂ



- reducerea pierderilor in rețele de distributie a apei (de la 50% in prezent la 20% in 2025);
- reevaluarea resurselor de apa la nivelul bazinelor si sub-bazinelor hidrografice in conditiile schimbarilor climatice;
- planificarea actiunilor pe plan local si regional pentru a putea face fata perioadelor cu valuri de caldura.

Daca pana acum a fost activ proiectul “**Programul privind schimbarile climatice si o crestere economica verde, cu emisii reduse de carbon**” (www.opera-clima.ro) pe care Guvernul Romaniei, prin Ministerul Mediului, Apelor si Padurilor, il deruleaza cu Banca Mondiala (proiect finantat din Fondul European de Dezvoltare Regionala prin Programul Operational Asistenta Tehnica, 2007 – 2013) si vizeaza dezvoltarea obiectivelor din domeniul schimbarilor climatice, cu referire la toate sectoarele asupra carora s-a constatat un impact al schimbarilor climatice (apa, biodiversitate, agricultura, pescuit, transport, dezvoltare regionala, energie, etc.), in prezent avem obiective clare in acest sens prin Planul National Integrat in domeniul Energie si Schimbari Climatice 2021-2030. Astfel Romania s-a angajat sa reduca pana in 2030 cu 43,9% emisiile ETS fata de valorile din 2005 si sa creasca ponderea globala a energiei din surse regenerabile in consumul final brut de energie cu 30,7%. Aceste angajamente reprezinta efortul tarii noastre de a contribui la atingerea tintelor climatice asumate la nivelul Uniunii Europene pana in 2030: reducerea cu minimum 55% a emisiilor de gaze cu efect de sera si cresterea ponderii energiei din surse regenerabile in consumul final brut de energie cu 32%.

Regiunea SV Oltenia va trebui sa raspunda prin proiectele propuse astfel incat sa adopte masuri de atenuare si de adaptare la efectele schimbarii climatice, atat in domeniul prevenirii inundatiilor, desertificarii, cat si in domeniul emisiilor GES, eficienta energetica.

3.1.3 Apa

La nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia gospodariarea apelor se face prin intermediul a 3 administratii bazinale:

- Administratia Bazinala de Apa Jiu are in administrare bazinul hidrografic Jiu si sectorul de Dunare cuprins intre Bazias si Bechet, intre kilometrii 1075 si 780, respectiv subbazinul Teslui aferent teritoriului judetului Dolj.
- Administratia Bazinala de Apa Olt care are in administrare bazinul hidrografic al raului Olt.
- Administratia Bazinala de Apa Banat pe teritoriul judetului Mehedinti.

Bazinului hidrografic Jiu este situat in partea de sud-vest a tarii si este delimitat de:

- la nord, de inaltimile mari ale muntilor Sureanu, Parang, Retezat, Cerna, care il despart de bazinele afluentilor Muresului, Sebesului, Streiului si Cerna;
- la vest, culmile muntilor si dealurilor inalte ce-l separa de cel al Cernei.
- la est, limita bazinului Jiu, urmeaza o culme ingusta ce-l separa de cel al Oltului, pana in apropiere de Craiova. Spre sud Jiul intra in Campia Romana, iar limita bazinului urmeaza o linie ce ar uni satele Leu - Ghizdavesti - Bechet;
- la sud, limita o formeaza cursul fluviului Dunarea.

Din punct de vedere administrativ, bazinul hidrografic Jiu ocupa aproape integral judetele Mehedinti, Gorj, Dolj si partial jud. Hunedoara (partea subcarpatica). Populatia totala este de circa 1.341.000 loc., densitatea populatiei fiind de 80,02 loc./km².



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

Principalele aglomerari urbane sunt: Craiova, Petrosani, Tg.-Jiu, Drobeta Turnu Severin, Lupeni, Vulcan, Bailesti, Petrila, Calafat, Filiasi si Rovinari. Hidrografie Suprafata totala a bazinului hidrografic Jiu este de 16758,59 km² reprezentand o pondere de 7,03% din suprafata tarii. In aceasta suprafata se regasesc si bazinele hidrografice ale afluentilor directi ai Dunarii din sud-vestul Olteniei: Bahna, Topolnita, Blahnita, Drincea, Balasan, Desnatui, Jiet care ocupa o suprafata de 6596 km². Reteaua hidrografica cuprinde un numar de 286 cursuri de apa cadastrate, cu o lungime totala de 4954 km si o densitate medie de 0,30 km/km².

Resursele totale de apa de suprafata din bazinul hidrografic Jiu insumeaza cca. 4059 mil.m³ /an, din care resursele utilizabile sunt cca. 2109,5 mil.m³ /an. Acestea reprezinta cca. 51,9% din totalul resurselor si sunt formate in principal de raurile Jiu si afluentii acestuia, respectiv afluentii directi ai Dunarii din partea de sud-vest a tarii Bahna, Topolnita, Blahnita, Drincea, Balasan, Desnatui si Jiet. In bazinul hidrografic Jiu exista 8 lacuri de acumulare importante (cu suprafata mai mare de 0,5 km²), care au folosinta complexa si insumeaza un volum util de 60,8 mil.m³. Raportata la populatia bazinului, resursa specifica utilizabila este de 1431 m³ /loc/an, fara resursa utilizabila a fluviului Dunarea din arealul ABA Jiu iar resursa specifica calculata la stocul disponibil teoretic (mediu multianual) se cifreaza la 2753 m³ /loc/an. Resursele de apa cantonate in arealul hidrografic Jiu pot fi considerate reduse si neuniform distribuite in timp si spatiu. Debitele medii multianuale pentru principalele rauri din bazinul hidrografic Jiu sunt cuprinse in intervalele 2,39 m³ /s (Amaradia la Albesti) si 90,6 m³ /s (Jiu la Zaval).

Din lungimea totala a cursurilor de apa cadastrate din bazinului hidrografic Jiu, cursurile de apa nepermanente reprezinta circa 18,5 %.

In bazinul hidrografic Jiu resursele subterane sunt estimate la 1035 mil.m³, din care 568 mil.m³ provin din surse freatice si 467 mil.m³ din surse de adancime.

In bazinul hidrografic Jiu s-au identificat un numar de 169 corpuri de apa de suprafata, clasificate in urmatoarele categorii:

- ✓ 158 corpuri de apa naturale;
- ✓ 3 corpuri de apa puternic modificate rauri, 7 corpuri de apa lacuri de acumulare si 1 corp de apa artificial.

Dintre cele 169 corpuri de apa de suprafata, 35 de corpuri de apa (cca. 21 %) sunt corpuri de apa nepermanente, dintre care 25 rauri.

Bazinul hidrografic al raului Olt este situat in bazinul inferior al Dunarii si se invecineaza cu bazinele Siret, Ialomita-Buzau si Arges-Vedea la est, Dunarea la sud, Mures la nord si Jiu la vest. Suprafata totala a bazinului este de 24.050 km² si se desfasoara din zona centrala pana in sudul Romaniei (fig. 2.1). Din punct de vedere administrativ, bazinul hidrografic Olt ocupa integral sau aproape integral judetele Valcea (100%), Brasov (93%), Covasna (81%) si partial judetele Harghita (39%), Sibiu (48,4%), Olt (60,3%), Dolj (11,9%), Gorj (1,6%), Arges (11%) si Teleorman (0,7 %). Populatia acestui bazin totalizeaza circa 2.110.507 locuitori din care circa 1.185.643 locuitori (56,2%) in mediu urban si circa 924.864 locuitori (43,8%) in mediul rural. Densitatea populatiei este de cca. 88 loc/km² (tabelul 2.1). In bazinul hidrografic Olt sunt 42 de municipii si orase din care 6 sunt municipii resedinta de judet si 314 comune.

Resursele totale de apa de suprafata din bazinul hidrografic Olt insumeaza cca. 5480 mil.m³, din care utilizabile sunt cca. 1682 mil.m³. Acestea reprezinta cca. 81% din totalul resurselor si sunt formate in principal de raul Olt si afluentii lui. In bazinul hidrografic Olt exista 62 acumulari cu folosinta complexa cu un volum util de 1800 mil.m³.



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

Resursele totale de apa subterana inmagazinate in bazinul hidrografic Olt sunt de cca. 1079 mil.m³/an (34,2m³/s), respectiv cca. 934 mil.m³/an (29,6m³/s) in grupa "de bilant" (utilizabila). Din acestea, cca. 489 mil.m³/an (15,5m³/s) reprezinta surse de apa freatica, iar restul de 445 mil. m³/an (14,1m³/s) sunt resurse de adancime medie si mai mare (strate acvifere situate aproximativ intre 50 - 400 m).

In bazinul hidrografic Olt sunt identificate 622 rauri cu suprafete mai mari de 10 km² si 33 lacuri de acumulare cu suprafete mai mari de 50 ha; s-au identificat un numar total de 375 corpuri de apa de suprafata, dintre care:

- ✓ 361 corpuri de apa-rauri. Dintre acestea un numar de 59 corpuri de apa sunt reprezentate de corpuri de apa nepermanente ;
- ✓ 0 corpuri de apa - lacuri naturale ;
- ✓ 11 corpuri de apa - lacuri de acumulare;
- ✓ 3 corpuri de apa artificiale Lungimea maxima a corpurilor de apa este de 157 km, iar lungimea minima este de 5 km.

Bazinul hidrografic Banat este localizat in partea de sud-vest si vest a teritoriului national si se invecineaza in partea vestica cu Serbia, la nor-vest cu ungaria, la nord cu bazinul hidrografic Mures si granita cu Ungaria, la sud cu fluviul Dunarea, la est cu bazinul hidrografic Mures si Spatiul Hidrografic Jiu.

Din punct de vedere administrativ, Spatiul Hidrografic Banat se suprapune in totalitate peste 2 unitati administrativ teritoriale (jud. Timis si jud. Cars-Severin), si partial peste alte 3 unitati administrativ teritoriale (jud. Arad, jud. Gorj si **jud. Mehedinti**).

Raurile de pe teritoriul administrativ al judetului Mehedinti sunt afluenti directi ai fluviului Dunarea, de pe versantii sudici al Muntilor Locvei-Almaj, cu lungime relativ reduse, pante mari si eroziune liniara accentuata.

Infrastructura de apa

Lungimea retelei de alimentare cu apa a regiunii Oltenia, desi a crescut in mod constant - de la 7291 km (11,06 % din totalul national) in 2011 la 8487,5 km (11,43 % din totalul national) in 2014, si la 9396,5 km (11,45% din totalul national) in 2017 si 9933 5 km (11,75% din totalul national) in 2018, se afla pe locul 6 intre regiuni fata de 2010 cand se afla pe penultimul loc intre regiuni, depasind doar regiunea Bucuresti Ilfov (4,84% din totalul national) si aproape la egalitate cu regiunea Nord-Est (11,44% din totalul national).

In anul 2018, Oltenia avea 9933,5 km retea distributie alimentare cu apa, inregistrand o crestere cu 5,71% (+ 537 km) fata de anul precedent, 2017. Cresteri ale retelei de distributie a apei s-au inregistrat, in diferite ponderi, in toate judetele regiunii. In ultimul an, reseaua de alimentare cu apa s-a dezvoltat cu 11,09% in Dolj (+244,6 km), cu 4,26% in Gorj (79 km), cu 2,04% in Mehedinti (+21,5 km), cu 4,82% in Olt (+93,1 km) si cu 4,21% in Valcea (+98,8 km).

In regiunea Sud-Vest Oltenia, de retea de alimentare cu apa potabila beneficiaza toate localitatile din mediul urban. In ceea ce priveste numarul localitatilor din mediul rural, la sfarsitul anului 2018, din totalul de 408 comune din Oltenia, 280 (68,6396) aveau retea de alimentare cu apa, cu 49 comune mai mult decat in anul 2011, cand, in Oltenia, aveau retea de alimentare cu apa 231 comune (56,62%).

In judetul Gorj, S.C. Aparegio Gorj S.A. Tg-Jiu opera la sfarsitul anului 2017, o retea de 650 km (35% in reseaua totala de 1857 km de alimentare cu apa potabila a judetului Gorj)



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

dintre care, 624 km in mediul urban si 26 km in mediul rural. Fata de anul 2011, cand operatorul din Gorj opera exclusiv in mediul urban, reseaua acestuia a crescut cu 154 km.

In judetul Mehedinti, operatorul regional S.C. SECOM S.A. Drobeta Turnu Severin opera, in 2017, cu o retea totala de 457 km (43,39% in reseaua totala de apa de 1053 km a judetului) din care 314 km in mediul urban si 143 km in mediul rural. Fata de anul 2011, reseaua operatorului SC SECOM S.A. a crescut cu 133 km.

S.C. Compania de Apa Olt S.A. opera, in 2017, 36,21% (700 km in totalul de 1933 km) din reseaua de alimentare cu apa judeteana din care 565 km in mediul urban si 135 km in mediul rural. Fata de anul 2011, reseaua operatorului de apa din Olt, a crescut cu 375 km.

La Valcea, S.C. Apavil S.A. Rm. Valcea opera, in 2017, 64,04% (1505 km in totalul de 2350 km) din reseaua de alimentare cu apa judeteana din care 867 km in mediul urban si 638 km in mediul rural. Fata de anul 2011, reseaua operatorului de apa din Valcea, a crescut cu 626 km. (Sursa datelor aferente retelelor operatorilor: Consiliul Concurentei, raport ADI, 2017, pg.249-250). Reteaua de distributie a apei potabile in regiune s-a extins de la an la an de 7291 km in 2011 la 8487,5 km in 2014, 9396,5 km in 2017 si 9933,5 km in 2018. Asa cum se observa cea mai mare extindere a retelei de alimentare cu apa potabila a fost in perioada 2011-2018. Din totalul de 9933,5 km ai retelei regionale la sfarsitul anului 2018, 3175,5 km erau in reseaua de alimentare cu apa a municipiilor si oraselor regiunii. Cea mai extinsa retea se afla in judetul Dolj- 2449,3 Km (din care 957 km in reseaua urbana) urmată de reseaua de alimentare cu apa a judetului Valcea - 2448,3 km (din care 714,7km in reseaua urbana), Olt - 2026 km (din care 528,2 km in reseaua urbana), Gorj 1935,5 km (din care 636,9 km in reseaua urbana) si Mehedinti - 1074,4 km (din care 338,6 km in reseaua urbana). Cu toate ca judetul Mehedinti are cea mai mica lungime a retelei urbane de alimentare cu apa potabila din regiune, acesta reprezinta 10,66% din totalul retelei urbane regionale (3175,5 km) in conditiile in care suprafata intravilana urbana a judetului Mehedinti reprezinta 10,079% (4778 hectare) din totalul suprafetei intravilane urbane a regiunii (47466 ha).

La sfarsitul anului 2017, 1.143.934 persoane din populatia regiunii se afla in aria de operare a operatorilor regionali de apa. Dintre acestia 928.519 persoane beneficiau efectiv de serviciile de alimentare cu apa potabila, prestate de operatorii regionali, ceea ce reprezinta 81,16% din populatia aflata in aria de operare la nivel regional. In ceea ce priveste populatia din mediul rural de servita cu servicii de alimentare cu apa in sistem centralizat, ponderea populatiei care beneficia de aceste servicii, in anul 2017, era mult inferioara celei din mediul urban. Ponderea populatiei rurale deservita prin operatori regionali, era, in 2017, de 9,98% din totalul populatiei deservite de operatori.

Se poate concluziona ca, la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, la sfarsitul anului 2018:

- 28,57% (128 localitati) localitati componente nu aveau instalatii de alimentare cu apa potabila si se aflau exclusiv in mediul rural;
- toate localitatile urbane ale regiunii (40 localitati) aveau instalatii de alimentare cu apa potabila la
- cele 128 localitati fara retea de alimentare cu apa potabila reprezinta 31,37% in totalul localitatilor rurale ale regiunii (408 localitati)
- cele 128 localitati fara retea de alimentare cu apa potabila se gasesc 28,91% in Dolj (37 localitati), 12,5% in Gorj (16 localitati), 16,41% in Mehedinti (21 localitati), 32,03% in Olt (41 localitati) si 10,16% in Valcea (13 localitati)

- 81 localitati (18,0896 in total localitatilor din regiune si 25,31% in total localitati cu retea alimentare apa), din care 33 urbane (82,50% in total localitati urbane in regiune) si 48 rurale (11.769 in totalul localitati rurale in regiune si 17,14% in totalul localitati rurale cu retea de apa), erau deservite de operatorii regionali.

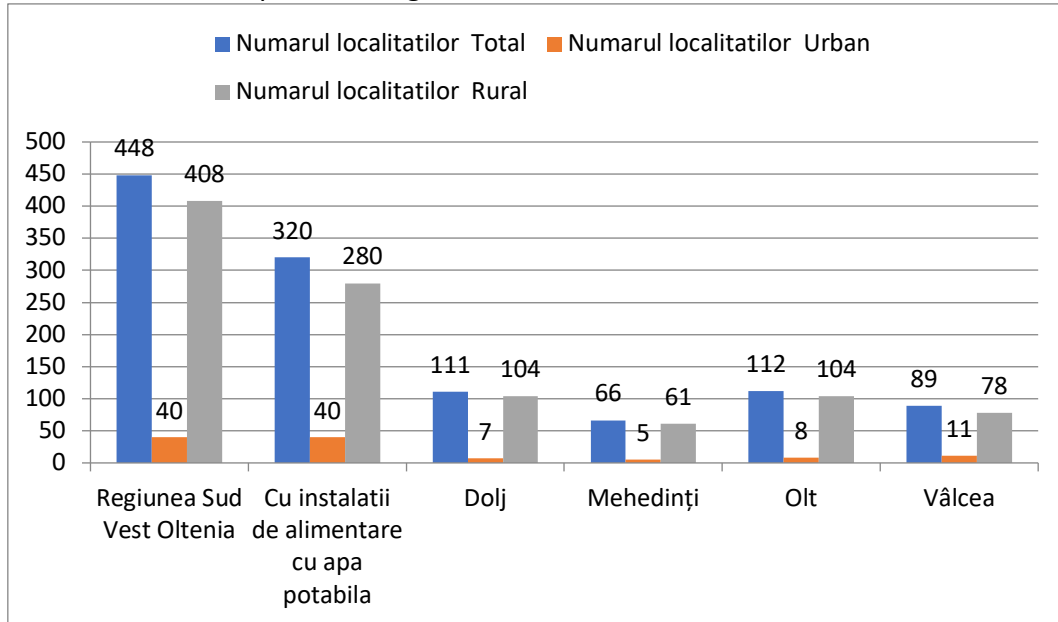


Figura 1 Numarul localitatilor cu instalatii de alimentare cu apa potabila in Sud-Vest Oltenia
(Sursa: Plan de dezvoltare regionala iunie 2020)

La sfarsitul anului 2018, beneficiaza de servicii de canalizare un numar de 315 municipii si orase, reprezentand 98,43% din totalul localitatilor urbane (320) si 990 de localitati rurale, reprezentand 34,60% din totalul localitatilor rurale (2861).

In regiunea Oltenia, **rețeaua de canalizare** pentru operatorii regionali a fost de 2530 km (1921 km in mediu urban si 609 km in mediul rural).

La sfarsitul anului 2018, lungimea simpla a rețelei de canalizare in Oltenia era de 3391,7 km (in crestere cu 11,45% fata de anul precedent, 2017) si reprezinta doar 8,82% din lungimea rețelei de canalizare la nivel national (38449,1 km), fiind pe ultimul loc in Romania.

In totalul de 3391,7 km rețea de canalizare publica, la nivelul regiunii, la sfarsitul anului 2018, 1158 km (34,14%) se afla in judetul Dolj, 927,6 km (27,35%) in judetul Valcea, 597,6 km (17,62%) in judetul Olt, 338,5 km (9,98%) in judetul Mehedinii si 370,4km (10,92%) in judetul Gorj. Fata de anul precedent, 2017, rețeaua regionala de canalizare s-a extins cu 11,45%. La nivel judetean, in ultimul an, rețeaua de canalizare a crescut cu 15,4% in Dolj, cu 24,25% in Gorj, cu 6,25% in judetul Mehedinii, cu 6,83% in Olt si cu 7,35% in judetul Valcea.

Cea mai extinsa rețea de canalizare, la sfarsitul anului 2018, se afla in judetul Dolj (1158 km) si cea mai putin extinsa in judetul Mehedinii (338,5 km).

In 2018, la nivelul regiunii, cele mai multe localitati cu canalizare sunt in judetul Vâlcea (48). Judetele Mehedinii, Gorj si Dolj au 22, 23 si respectiv 24 localitati cu rețea de canalizare iar judetul Olt, 32 de localitati. La nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, gradul de echipare cu rețele de canalizare era, in 2018, de 33,26%. In vreme ce toate localitatile din mediul urban beneficiaza de rețea de canalizare, doar 26,72% din localitatile rurale din regiune au canalizare.



In anul 2018, un kilometru de rețea de canalizare corespunde, în medie, unui număr de 575 locuitori deserviți cu servicii de canalizare, la nivelul regiunii SV Oltenia.

3.1.4 Solul și utilizarea terenurilor

Calitatea solurilor este afectată în diferite grade de poluare produsă de diferite activități industriale. În domeniul protecției solurilor, prin poluare se înțelege orice dereglare care afectează calitatea acestora din punct de vedere calitativ și/sau cantitativ.

Principalele sectoare economice cu impact semnificativ asupra solului provin din: industria minieră și metalurgică (prin procesare și depozitare a deșeurilor, iazuri de decantare și halde de steril), industria chimică (prin depozitare de deșuri din combinate chimice, petrochimice și fabrici de medicamente, situri abandonate), industria petrolieră (prin poluarea solului cu hidrocarburi și cu metale grele), depozite vechi de pesticide și alte activități la scară mare (prelucrarea metalelor, depozitele de deșuri menajere neconforme, siturile militare, industria de prelucrare a lemnului, centralele electrice pe carbune, activități de transport, activități de servicii, etc.).

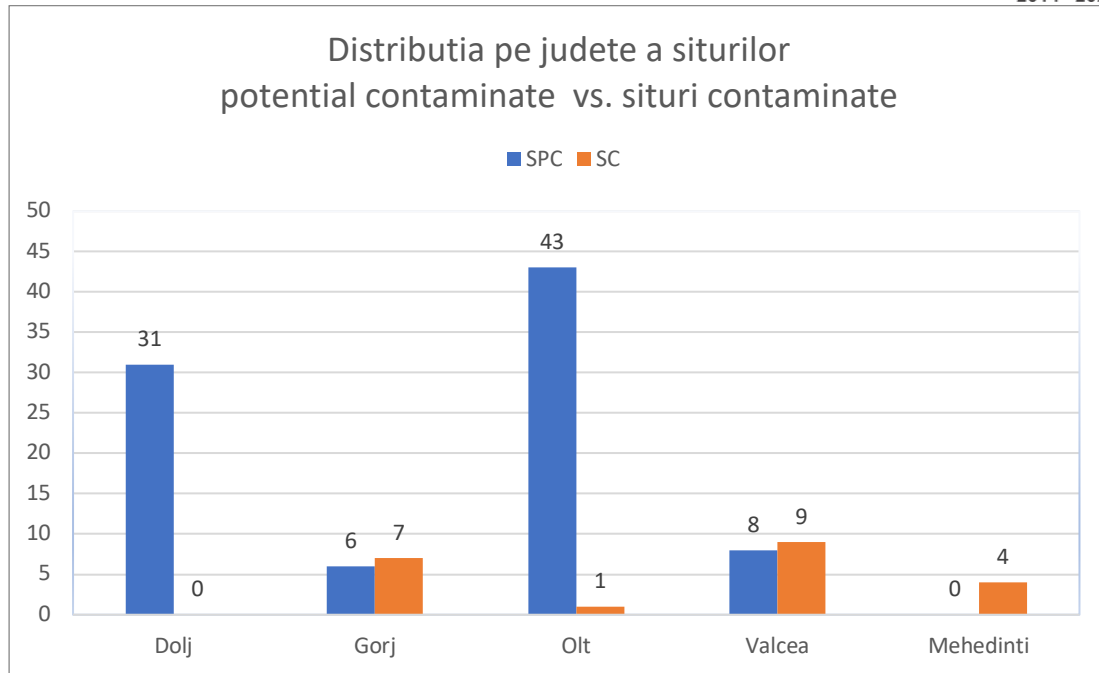
În anul 2015 a fost publicată în Monitorul Oficial, HG nr. 683/2015, prin care au fost aprobate Strategia Națională și Planul Național pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România, realizată pe baza inventarului național actualizat de către Agenția Națională pentru Protecția Mediului. Astfel acest document își propune o serie de obiective de mediu și socio-economice.

Obiectivele specifice de mediu:

- ✓ Reducerea suprafeței ocupate de situri contaminate;
- ✓ Îmbunătățirea calității factorilor de mediu din zonele amplasate și implementarea unei gestionări unitare la nivel național;

Obiective specifice socio-economice:

- ✓ Remedierea siturilor contaminate trebuie astfel făcută încât să fie atinsă o stare corespunzătoare pentru folosința ulterioară planificată;
- ✓ Asigurarea protecției resurselor de apă, a securității alimentare și a sănătății umane;
- ✓ Promovarea utilizării viitoare a siturilor remediate pentru dezvoltarea economică și socială în detrimentul scoaterii din circuitul agricol și silvic a terenurilor productive.



*SPC – situri potential contaminate; SC – situri contaminate.

Figura 2 Distributia pe judete din zona Programului a siturilor potential contaminate vs. situri contaminate (Sursa: Strategia Nationala si Planul National de Actiune pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din Romania)

Din Figura 2 rezulta ca pe teritoriul celor 5 judete din aria *Programului*, urmatoarele analize: judetul Dolj nu are nici un sit contaminat la momentul elaborarii documentului strategic, insa are 31 de situri potential contaminate; judetul Gorj prezinta 6 situri potential contaminate si 7 situri contaminate; judetul Olt prezinta 43 de situri potential contaminate si 1 sit contaminat; judetul Valcea prezinta 8 situri potential contaminate si 9 situri contaminate; judetul Mehedinti nu are nici un sit potential contaminat insa are 4 situri contaminate. Aceste valori raportate la nivelul intregului teritoriu national reprezinta 7,48% situri potential contaminate si 10% situri contaminate in aria de implementare a Programului.

Utilizarea terenurilor

La nivel teritorial, regiunea Sud-Vest Oltenia, inregistra la sfarsitul anului 2014, 2.921.169 hectare suprafata fond funciar (12,25% in total national), pe locul 7 intre regiunile tarii. Cea mai mare suprafata a fondului funciar o detine regiunea Nord-Est (15,45%), urmata de Sud-Est (15,00%), Sud-Muntenia, Nord-Vest si Centru cu aproximativ 14% in total fond funciar, fiecare, ultima fiind regiunea Bucuresti - Ilfov cu 0,76%.



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

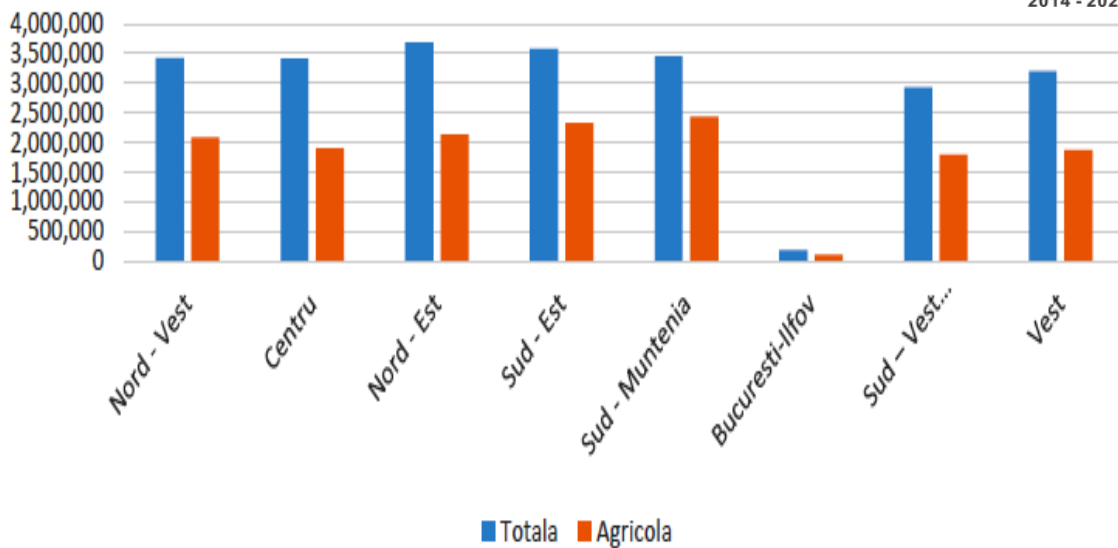


Figura 3 Fondul funciar si suprafata agricola a regiunilor, 2014
(Sursa: Plan de dezvoltare regionala iunie 2020)

Si in ceea ce priveste suprafata agricola, regiunea Sud Vest Oltenia se afla tot pe locul 7 intre regiunile tarii (1.796.634 hectare) cu 12,28% din suprafata agricola nationala, Cele mai mari suprafete agricole le au regiunile Sud-Muntenia (16,63%) si Sud-Est (15,90%) urmate de regiunile Nord-Est si Nord-Vest cu 14,52% respectiv 14,21%, suprafete agricole apropiate de cea a regiunii Oltenia avand regiunile Centru (12,99%) si Vest (12,74%), iar cea mai mica suprafata agricola regiunea Bucuresti-Ilfov (0,71%).

Tabel 1 Fondul funciar teritorial la sfarsitul anului 2014 (Sursa: Plan de dezvoltare regionala iunie 2020)

Judetul	Suprafata totala din suprafata Romaniei %	Suprafata totala din Regiunea de dezvoltare Sud Vest Oltenia %	Suprafata agricola totala din suprafata Romaniei %	Suprafata agricola din Regiunea de dezvoltare Sud Vest Oltenia %
Dolj	3,11	25,38	3,99	32,56
Gorj	2,34	19,17	1,63	13,29
Mehedinti	2,06	16,88	2,00	16,32
Olt	2,30	18,82	2,98	24,29
Valcea	2,41	19,73	1,65	13,51

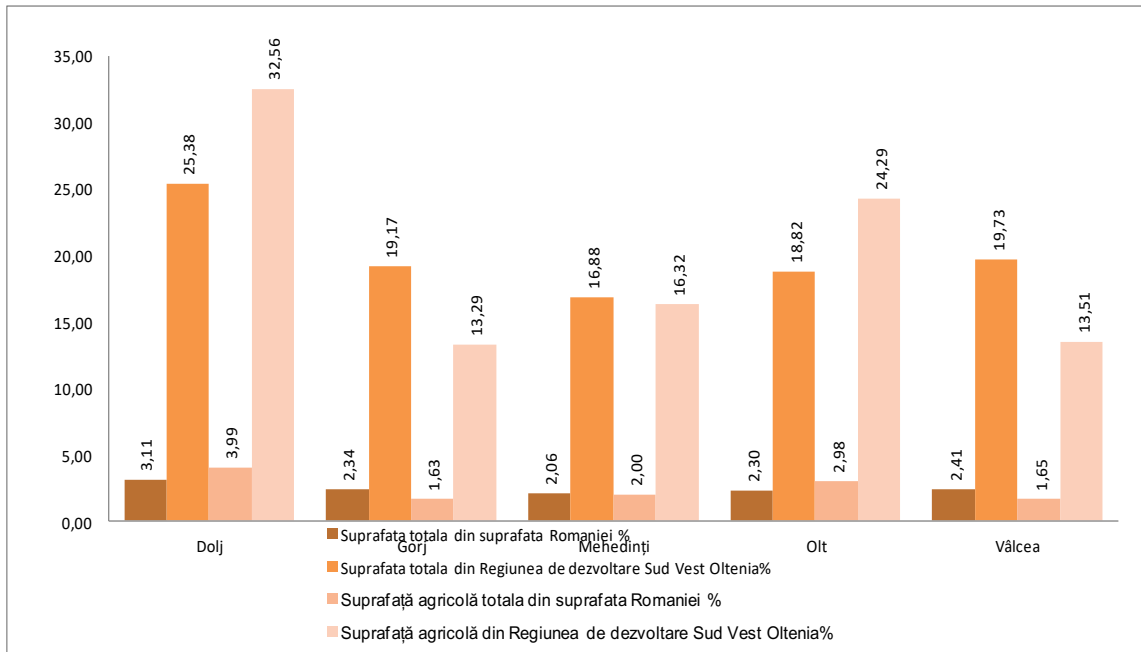


Figura 4 Fondul funciar teritorial la sfarsitul anului 2014
(Sursa: Plan de dezvoltare regionala iunie 2020)

La nivelul judetelor regiunii, judetul Dolj detine 741.401 hectare fond funciar (25,3% din totalul regiunii si 3,11% din totalul national), urmat de judetul Valcea cu 576.477 hectare (19,73 din fondul regiunii si 2,41% din totalul national). Cel mai redus fond funciar, in Oltenia, il are judetul Mehedinți. Judetele Gorj si Olt detin suprafete ale fondului funciar, relativ similare. Judetul Gorj are 560.174 hectare (19,17% din fondul regiunii, 2,14% din totalul national), iar judetul Olt are 549.828 hectare (18.2 % din fondul regional si 2,3% din cel national).

Din cele 1.796.634 hectare suprafata agricola cat are regiunea Sud-Vest Oltenia, 32,56% (585.135 hectare) apartin judetului Dolj urmat de judetul Olt (436.515 hectare) care detine 24,29% din suprafata agricola a Olteniei. Aceste doua judete au ponderea cea mai mare a suprafetelor agricole si totalul fondului funciar regional. Suprafata agricola a judetului Dolj reprezinta 78,92 % din totalul fondului funciar judetean (3,99% din suprafata agricola nationala), iar cea a judetului Olt 79,39% din totalul fondului funciar al judetului (2,98% din suprafata agricola nationala).

Judetul Mehedinți se afla pe locul 3 in regiunea Oltenia. In ceea ce priveste marimea suprafetei agricole Mehedințiul dispune de 293.328 hectare (16,32% din suprafata agricola a regiunii) iar ponderea acestei suprafete in totalul fondului funciar judetean este de 59,46% (2% din suprafata agricola nationala). 13,51% din suprafata agricola a Olteniei (242 856 hectare) este ocupata de judetul Valcea (42,12% din fondul funciar al judetului). Judetul Valcea detine 1,65% din suprafata agricola nationala. Cea mai mica suprafata agricola in regiunea sud -Vest Oltenia, o detine judetul Gorj (13,29% din suprafata agricola a regiunii si 1,63% din suprafata agricola nationala), 238.800 hectare, ceea ce reprezinta 42,62% din totalul fondului funciar al judetului.

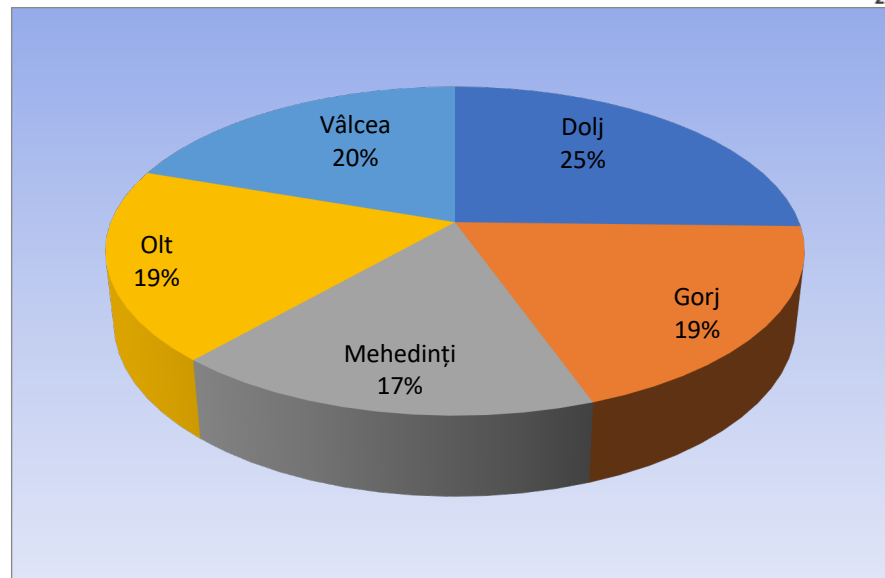


Figura 5 Repartizarea suprafeței agricole a regiunii, 2014
(Sursa: Plan de dezvoltare regională iunie 2020)

3.1.5 Biodiversitate

La nivelul zonei de studiu, conservarea biodiversității se realizează prin intermediul unei rețele de arii naturale protejate desemnate datorită valorii ecologice, științifice sau culturale deosebite identificate pe teritoriul acestora.

Reteaua Natura 2000 a fost constituită în anul 1992 și este cea mai mare rețea ecologică de arii naturale protejate din lume, cuprinzând situri de importanță comunitară (SCI-uri, desemnate pentru protecția habitatelor și a speciilor din Anexele I și II a Directivei Habitate) și situri de protecție specială avifaunistică (SPA-uri, desemnate pentru protecția speciilor de păsări din Anexa I a Directivei Păsări). Prin crearea rețelei Natura 2000 s-a constituit un regim special de protecție pentru habitatele naturale și speciile salbatice de flora și fauna, precum și pentru speciile de păsări salbatice, existente pe teritoriul Uniunii Europene care sunt considerate rare, au un areal restrans sau puternic fragmentat sau sunt amenințate cu dispariția, protejând în același timp și alte specii și habitate naturale care nu se regăsesc în Anexele I sau II ale Directivei Habitate sau Anexa I a Directivei Păsări. Reteaua ecologică Natura 2000 a fost constituită nu doar pentru protejarea speciilor salbatice de flora și fauna și a habitatelor naturale, ci și pentru conservarea acestora, menținerea diversității capitalului natural, promovarea activităților tradiționale și dezvoltarea durabilă pe termen lung.

Două Directive ale Uniunii Europene au stat la baza instituirii rețelei Natura 2000, care reglementează modul de selectare, desemnare și protecție a habitatelor, speciilor și siturilor:

- Directiva Păsări – Directiva Consiliului 79/409/CEE privind conservarea păsărilor salbatice, abrogată și înlocuită în 2009 cu Directiva 2009/147/CE, cuprinde 7 Anexe, în Anexa I fiind enumerate specii pentru care se impun măsuri speciale de conservare a habitatelor acestora, cu scopul de a li se asigura supraviețuirea și reproducerea în aria de răspândire;
- Directiva Habitate – Directiva Consiliului 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de flora și fauna salbatice, cuprinde 6 anexe, în Anexa I fiind



enumerată tipurile de habitate naturale de interes comunitar (inclusiv prioritare) pentru a caror conservare este necesară desemnarea unor arii speciale de conservare, în timp ce în Anexa II sunt enumerate speciile de faună și floră sălbatică de interes comunitar (inclusiv prioritare) pentru conservarea cărora este necesară desemnarea unor arii speciale de conservare.

Cele două Directive europene au fost transpuse în legislația românească prin OUG nr. 57/ 2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/ 2011, cu modificările și completările ulterioare prin Legea nr. 73/ 2015 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 20/ 2014 pentru modificarea OUG nr. 57/ 2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, ce conține pe lângă speciile enumerate în directive, care se găsesc pe teritoriul țării noastre, și acele speciile considerate importante pentru România, care necesită un regim special de protecție. De asemenea, OUG nr. 57/ 2007 conține o anexă suplimentară (Anexa 4B) în care sunt prezentate speciile de interes național care necesită protecție strictă.

Fragmentarea ecosistemelor sau habitatelor este fenomenul prin care în locul în care înainte a existat un habitat de extindere mare, continuă, se formează mai multe petece de habitate de dimensiuni reduse (Wilcove et al. 1986). Habitatelor sunt înconjurată de un mediu care diferă de caracteristicile habitatului inițial, care pot include drumuri, cursuri de apă, zone antropizate, halde de steril etc.

Migratia între aceste habitate este posibilă pentru unele specii, pentru altele însă este împiedicată total sau parțial. Această situație influențează prin două cai populațiile existente în această zonă, respectiv prin reducerea suprafeței totale a habitatului inițial este influențată negativ mărimea populațiilor și crește semnificativ șansa de dispariție a acestora și pe de altă parte așezarea fragmentelor rezultate și sistemele complexe de legături între acestea influențează activitatea de migrație sau dispersie a populațiilor. Fragmentarea habitatelor nu este datorată exclusiv activității umane directe, a schimbării categoriilor de folosință sau a investițiilor infrastructurale, adeseori procesul de degradare generală a habitatelor conduce la un grad mai ridicat de fragmentare. Diversitatea biologică este într-o continuă amenințare datorită intensificării activităților economice ce exercită presiuni puternice asupra mediului.

Presiunile antropice se manifestă prin creșterea gradului de ocupare a terenurilor, a numărului populației, dezvoltarea agriculturii și economiei, modificarea peisajelor și a ecosistemelor, distrugerea spațiului natural, utilizarea neratională a solului, supraconcentrarea activităților pe zone sensibile cu valoare ecologică ridicată. Deteriorarea capitalului natural este un proces real cu manifestări complexe pe termen lung și cu o evoluție ce este dependentă de ritmul, formele și amploarea dezvoltării sistemelor socio-economice. Modificarea antropică a habitatelor are loc mai ales prin conversia terenurilor agricole, urbanizare, poluare, despaduriri.

Principalele cauze care determină modificarea structurilor habitatelor sunt reprezentate de:

- dezvoltarea zonelor rezidențiale;
- taieri ilegale de arbori;
- poluarea apelor de suprafață, subterane și a solului cu produse petroliere sau apă sărată, ape menajere, deseuri;



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

- modificarea morfologiei terenurilor datorita activitatii de exploatare a unor resurse minerale (cariere, balastiere);
- schimbarea categoriei de folosinta a terenurilor (extinderea intravilanului, scoaterea temporara sau definitiva din circuitul silvic);
- aplicarea necorespunzatoare a tehnologiilor agricole;
- folosirea pesticidelor;
- turismul necontrolat in zonele de agrement.

Diversificarea si globalizarea activitatilor umane (activitatilor economice) genereaza deteriorarea accelerata a capitalului natural din cauza presiunii puternice asupra mediului, fiind necesare masuri de protectie si conservare a diversitatii biologice.

Regiunea Sud-Vest Oltenia este localizata in partea de sud vest a Romaniei, alcatuita din cinci judete, respectiv Dolj, Gorj, Mehedinti, Olt si Valcea. Trei dintre aceste judete, Mehedinti, Dolj si Olt sunt judete de granita fluviala cu Bulgaria.

La nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud-vest Oltenia au fost desemnate 18 arii de protectie speciala avifaunistica, denumite in continuare SPA si 45 de situri de importanta comunitara, denumite in continuare SCI.

In cadrul Programului Operational Regional pentru Regiunea de Sud-Vest Oltenia 2021 – 2027 au fost identificate urmatoarele arii naturale protejate de interes comunitar: 18 arii de protectie speciala avifaunistica (SPA), 45 situri de importanta comunitara (SCI) si 6 parcuri nationale.

Tabel 2 - Numele si codul ariei naturale protejate de interes comunitar aferente Regiunii de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia

Nr. crt.	Codul ariei naturale protejate	Numele ariei naturale protejate	Judetul
SPA-uri			
1.	ROSPA0010	Bistret IBA	Dolj
2.	ROSPA0011	Blahnita	Mehedinti
3.	ROSPA0013	Calafat-Ciuperceni - Dunare	Dolj
4.	ROSPA0023	Confluenta Jiu – Dunare	Dolj
5.	ROSPA0024	Confluenta Olt - Dunare	Olt, Teleorman – interregional
6.	ROSPA0025	Cozia – Buila Vanturarita	Valcea
7.	ROSPA0026	Cursul Dunarii – Bazias – Portile de Fier	Mehedinti, Caras-Severin -interregional
8.	ROSPA0035	Domogled -Valea Cernei	Gorj, Mehedinti, Caras-Severin - interregional
9.	ROSPA0043	Frumoasa	Valcea, Sibiu, Alba - interregional
10.	ROSPA0046	Gruia - Garla Mare	Mehedinti
11.	ROSPA0074	Maglavit	Dolj
12.	ROSPA0080	Muntii Almajului – Locvei	Mehedinti, Caras-Severin -interregional
13.	ROSPA0084	Muntii Retezat	Gorj, Hunedoara, Caras-Severin - interregional
14.	ROSPA0106	Valea Oltului Inferior	Valcea, Olt
15.	ROSPA0135	Nisipurile de la Dabuleni	Olt, Dolj
16.	ROSPA0137	Padurea Radomir	Olt
17.	ROSPA0154	Galicea Mare-Bailesti	Dolj
18.	ROSPA0155	Goicea- Macesu de Sus	Dolj
SCI uri			



UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014 - 2020

Nr. crt.	Codul ariei naturale protejate	Numele ariei naturale protejate	Judetul
1.	ROSCI0011	Branistea Catarilor	Olt
2.	ROSCI0015	Buila-Vanturarita	Valcea
3.	ROSCI0039	Ciuperceni-Desa	Dolj
4.	ROSCI0044	Corabia -Turnu Magurele	Olt, Teleorman
5.	ROSCI0045	Coridorul Jiului	Gorj
6.	ROSCI0046	Cozia	Valcea
7.	ROSCI0063	Defileul Jiului	Gorj, Hunedoara
8.	ROSCI0069	Domogled-Valea Cernei	Gorj, Mehedinti, Caras-Severin
9.	ROSCI0085	Frumoasa	Gorj, Valcea, Sibiu, Hunedoara
10.	ROSCI0122	Muntii Fagaras	Valcea, Arges, Sibiu
11.	ROSCI0126	Muntii Tarcu	Caras Severin si Gorj (intr-o proportie foarte mica)
12.	ROSCI0128	Nordul Gorjului de Est	Gorj, Valcea
13.	ROSCI0129	Nordul Gorjului de Vest	Gorj, Hunedoara
14.	ROSCI0132	Oltul Mijlociu-Cibin-Hartibaciu	Valcea, Sibiu, Brasov
15.	ROSCI0140	Padurea Calugareasca	Olt
16.	ROSCI0166	Padurea Resca Hotarani	Olt
17.	ROSCI0168	Padurea Sarului	Olt
18.	ROSCI0173	Padurea Starmina	Mehedinti
19.	ROSCI0174	Padurea Studinita	Olt
20.	ROSCI0177	Padurea Topana	Olt
21.	ROSCI0183	Padurea Vladila	Olt
22.	ROSCI0188	Parang	Gorj, Valcea, Hunedoara
23.	ROSCI0198	Platoul Mehedinti	Mehedinti, Gorj
24.	ROSCI0202	Silvostepa Olteniei	Dolj
25.	ROSCI0206	Portile de Fier	Mehedinti, Caras-Severin
26.	ROSCI0217	Retezat	Gorj, Hunedoara, Caras-Severin,
27.	ROSCI0225	Seaca-Optasani	Olt
28.	ROSCI0239	Tarnovu Mare-Latorita	Valcea
29.	ROSCI0266	Valea Oltetului	Olt
30.	ROSCI0288	Bailesti	Dolj
31.	ROSCI0296	Dealurile Dragasaniului	Valcea, Olt
32.	ROSCI0299	Dunarea la Garla Mare - Maglavit	Mehedinti
33.	ROSCI0306	Jiana	Mehedinti
34.	ROSCI0354	Platforma Cotmeana	Valcea, Arges
35.	ROSCI0359	Prigoria-Bengesti	Gorj
36.	ROSCI0362	Raul Gilort	Gorj
37.	ROSCI0366	Raul Motru	Mehedinti, Gorj
38.	ROSCI0372	Dabuleni-Potelu	Olt
39.	ROSCI0376	Raul Olt intre Maruntei si Turnu Magurele	Olt, Teleorman
40.	ROSCI0386	Raul Vedea	Olt, Teleorman
41.	ROSCI0403	Vanju Mare	Mehedinti
42.	ROSCI0405	Dealurile Strehaia- Batlanele	Mehedinti
43.	ROSCI0420	Opranesti	Mehedinti
44.	ROSCI0432	Prunisor	Mehedinti
45.	ROSCI0442	Vladaia-Oprisor	Mehedinti



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

In regiunea de dezvoltare Sud-Vest Oltenia sunt desemnate in afara de siturile Natura 2000 si urmatoarele Parcuri Nationale/Naturale cu unele rezervatii naturale incluse:

Tabel 3 - Numele parcurilor nationale/naturale aferente Regiunii de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia

Nr.crt.	Denumire parc national/natural	Judet
1	Parcul National Cozia	Valcea
2	Parcul National Buila Vanturarita	Valcea
3	Parcul National Domogled Valea Cernei	Mehedinti, Gorj, Caras-Severin -interregional
4	Parcul Natural Geoparc Platoul Mehedinti	Mehedinti
5	Parcul Natural Portile de Fier	Mehedinti, Caras-Severin -interregional
6	Parcul National Defileul Jiului	Hunedoara, Gorj - interregional

La definitivarea locatiilor precise ale tuturor componentelor din fiecare proiect, se vor realiza vizite pe amplasament, se vor identifica habitatele si speciile de interes comunitar si se va studia detaliat impactul realizarii proiectelor asupra acestora.

Fiecare proiect va urma etapele procedurale proprii de evaluare a impactului asupra mediului. Stabilirea prezentei si localizarea populatiilor ecologice ale speciilor si habitatelor de interes comunitar, se va realiza in cadrul procedurii de evaluare adecvata a proiectelor propuse prin Programul Operational Regional pentru Regiunea de Sud-Vest Oltenia vizeaza perioada 2021 – 2027, in perioada de planificare si proiectare a acestora.

Mai multe informatii privind protectia biodiversitatii din ariile naturale protejate pe care o va afecta investitiile propuse prin POR SV Oltenia sunt prezentate in Studiul de evaluare adecvata conform Ordin MMAP nr. 262/2020.

3.1.6 Patrimoniul cultural si peisaj

Conform Ordonantei de urgenta a Guverului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei si faunei salbatice, aprobată cu modificari si completari prin Legea nr. 49/2011, peisajul este definit ca fiind „zona perceputa de catre populatie ca avand caracteristici specifice rezultate in urma actiunii si interactiunii factorilor naturali si/sau umani”. Importanta peisajului este subliniata prin Legea nr. 451/2002 pentru ratificarea Conventiei europene a peisajului, adoptata la Florenta la 20 octombrie 2000 conform careia peisajul este o parte importanta a calitatii vietii ce contribuie la formarea culturilor locale, constituind totodata componenta de baza a patrimoniului natural si cultural european ce participa la consolidarea identitatii europene.

Degradarea peisajului se afla in stransa legatura cu degradarea starii de conservare a diversitatii biologice. Strategia Nationala si Planul de Actiune pentru Conservarea Biodiversitatii 2014-2020 evidentiaza faptul ca principalele elemente de ordin antropic ce au indus modificarea compozitiei si functiilor sistemelor ecologice, inclusiv capacitatea productiva si de suport a biodiversitatii din Romania deriva din obiectivele strategiilor de dezvoltare socio-economica, cat si din mijloacele utilizate pentru punerea lor in practica in perioada 1950-1989.

Impactul vizual este generat de o serie de actiuni de ordin antropic, printre care:

- ❖ Conversia unor sisteme ecologice naturale si semi-naturale in sisteme de productie agricole;
- ❖ Industrializarea accentuata datorata dezvoltarii infrastructurii de productie in mari unitati. Impactul asupra peisajului in acest caz este unul indirect, cauzat de cresterea



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

- consumului de resurse neregenerabile minerale si energetice, actiune cu o contributie majora la poluarea aerului, apelor de suprafata si subterane sau a solului;
- ❖ Supraexploatarea padurilor, cu consecinte directe asupra structurii si functiilor ecosistemelor, generand dezechilibre ecologice in special la nivelul bazinelor hidrografice din zona montata;
 - ❖ Realizarea lucrarilor hidrotehnice ample in vederea acumularilor de apa;
 - ❖ Cresterea capacitatii de productie a energiei electrice in contextul cresterii nevoilor populatiei si a urbanizarii continue, care aduce dupa sine consumul de carbune inferior, cat si exploatarea si extinderea activitatilor de minerit la suprafata prin extinderea suprafetelor ocupate de haldele de steril neecologizate si marirea infrastructurii de distributie a energiei electrice prin cresterea numarului de linii electrice aeriene (LEA), ambele rezultate contribuind la degradarea calitativa a peisajului;
 - ❖ Dezvoltarea urbana, in special cresterea populatiei urbane, conduce la deteriorarea peisajului urban prin diminuarea suprafetei spatiilor verzi sau prin constructia pe acestea, taierea arborilor sau prin existenta unor masuri ineficiente de colectare si tratare a deseurilor si apelor menajere;
 - ❖ Dezvoltarea infrastructurii de transport prin fragmentarea habitatelor naturale si, implicit, a peisajului;
 - ❖ Supraexploatarea resurselor naturale regenerabile si neregenerabile pentru alimentarea proceselor de productie.

La nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, conform datelor oficiale publicate de Institutul National al Patrimoniului in anul 2015, se regasesc 3.322 monumente istorice. In regiune, numarul acestora este repartizat la nivelul judetelor componente astfel: 700 monumente in judetul Dolj, 503 in judetul Gorj, 570 in Mehedinti, 758 in Olt si 791 in judetul Valcea. Dintr-un total 391 monumente clasificate categoria A, aproximativ 239 sunt amplasate in mediul rural. Patrimoniul cultural se confrunta insa cu provocari importante in ceea ce priveste conditiile fizice care se deterioreaza treptat. Starea majoritatii monumentelor este precara, iar calitatea siturilor de patrimoniu cultural sau a activitatilor legate de acesta este considerata slaba de catre vizitatori. O buna parte dintre acestea necesita conservare, protejare sau investitii pentru dezvoltarea si valorificarea lor prin includerea in circuite turistice.

Lista obiectivelor care apartin patrimoniului cultural poate fi consultata pe site-ul www.patromoniu.ro, unde se regasesc informatii cu privire la *Lista monumentelor la nivelul anului 2015*, pentru fiecare dintre cele 5 judete vizate de *program*.

Pentru ca *programul* nu propune o lista de proiecte exacte, la momentul elaborarii prezentului Raport de mediu, nu se poate estima un impact potential asupra unui numar de obiective care apartin patrimoniului cultural. Se va tine cont de patrimoniu cultural la o etapa ulterioara aprobarii *Programului*.

3.1.7 Managementul deseurilor

Imbunatatirea gestionarii deseurilor contribuie la reducerea problemelor legate de sanatate si mediu, reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera (direct prin reducerea emisiilor de la depozitele de deseuri si indirect prin reciclarea materialelor care pot fi extrase si



prelucrate) și evitarea impactului negativ la nivel local cum ar fi: alterarea peisagistică datorată depozitelor de deseuri, poluarea locală a apei și a aerului, precum și dispersarea deșeurilor.

Prezentarea situației actuale în județul Dolj

În vederea optimizării activităților de colectare și transport, județul Dolj a fost împărțit în 6 zone de colectare după cum urmează:

- zona 1 Craiova – 410.192 locuitori deserviti;
- zona 2 Bailești – 69.182 locuitori deserviti;
- zona 3 Calafat – 52.797 locuitori deserviti;
- zona 4 Filiași – 28.434 locuitori deserviti;
- zona 5 Dobrești – 77.239 locuitori deserviti;
- zona 6 Goicea – 22.700 locuitori deserviti.

Deseurile colectate din zona 1 sunt transportate direct la instalațiile de deseuri (situat pe amplasamentul Mofleni - Craiova), în timp ce pentru restul zonelor deseurile sunt transportate prin intermediul stațiilor de transfer.

La nivelul județului Dolj s-au realizat 5 stații de transfer din care 4 finanțate prin proiectul SMID (POS Mediu) și 1 stație finanțată prin programul Phare CES:

- Stație de transfer la Bailești, (investiție POS Mediu), capacitate 15000 tone/an;
- Stație de transfer Calafat, (investiție POS Mediu);
- Stație de transfer Filiași, (investiție POS Mediu);
- Stație de transfer Dobrești, (investiție POS Mediu);
- Stație de transfer Goicea, (investiție Phare).

În cazul celor 4 stații de transfer realizate prin proiectul SMID, cu toate că lucrările de construire au fost finalizate în mai 2019, acestea nu sunt operate. Contractul de delegare pentru operarea stațiilor de transfer este în procedură de atribuire, data estimată pentru semnarea contractului și începerea operării fiind anul 2021. Stația de transfer Goicea a intrat în funcțiune din martie 2019, operarea acesteia fiind concesionată noului operator de colectare și transport delegat de către ADI.

- *Stația de transfer Bailești* se află amplasată pe teritoriul administrativ al localității Bailești. Accesul la stație se realizează din drumul județean 561D Bailești-Rast. Stația de transfer Bailești are o capacitate de transfer de 15.000 tone/an, va funcționa cu descărcare directă în containere de mare capacitate, fără compactare. Operațiile tehnologice în stația de transfer implică în principal, descărcarea autogunoierelor în containerele de 40 mc, urmate de transportul lor spre stațiile de sortare, compostare sau depozitul de deseuri municipale.
- *Stația de transfer Calafat* - Amplasamentul stației de transfer se află pe teritoriul administrativ al localității Calafat în partea de vest, la aproximativ 2600 m de aceasta. Pe amplasamentul menționat se află și stația de compostare Calafat. Stația de transfer Calafat are o capacitate de transfer de 10.500 tone/an, va funcționa cu descărcare directă în containere de mare capacitate, fără compactare. Operațiile tehnologice în stația de transfer implică în principal, descărcarea autogunoierelor în containerele de 40 mc, urmate de transportul lor spre stațiile de sortare sau depozitul de deseuri municipale.



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

- *Statia de transfer Filiasi* - Amplasamentul se afla pe teritoriul administrativ al orasului Filiasi, in partea de sud-vest a localitatii. Statia de transfer Filiasi are o capacitate de transfer de 9.500 tone/an, va functiona cu descarcare directa in containere de mare capacitate, fara compactare. Operatiile tehnologice in statia de transfer implica in principal, descarcarea autogunoierelor in containerele de 40 mc, urmate de transportul lor spre statiile de sortare sau depozitul de deseuri municipale. Statia de transfer este dotata cu cantar rutier, instalatie de spalare roti, sistem de alimentare cu apa prin foraj, sistem de canalizare (inclusiv decantor), sistem centralizat de monitorizare si control.
- *Statia de transfer Dobresti* - Amplasamentul se afla pe teritoriul administrativ al satului Caciulatesti, comuna Dobresti, in partea de est a localitatii. Amplasamentul are o suprafata totala de 50.000 m², din care sunt ocupati de Statia de transfer 11.805 m². Statia de transfer Dobresti are o capacitate de transfer de 11500 tone/an, va functiona cu descarcare directa in containere de mare capacitate, fara compactare. Operatiile tehnologice in statia de transfer implica in principal, descarcarea autogunoierelor in containerele de 40 mc, urmate de transportul lor spre statiile de sortare sau depozitul de deseuri municipale. Statia de transfer este dotata cu cantar rutier, instalatie de spalare roti, sistem de alimentare cu apa prin foraj, sistem de canalizare (inclusiv decantor), sistem centralizat de monitorizare si control.
- *Statia de transfer de la Goicea* este amplasata in partea de sud-est a comunei Goicea. Statia de transfer Goicea are o capacitate de transfer de 1.600 tone/an, functioneaza cu descarcare directa in containere de mare capacitate, fara compactare.

In vederea tratarii deseurilor reciclabile colectate separat, la nivelului judetului Dolj s-au realizat 2 statii de sortare din care o statie finantata prin proiectul SMID (POS Mediu) si 1 statie finantata prin programul Phare CES.

- *Statia de sortare Craiova-Mofleni* - Statia de sortare este amplasata pe acelasi amplasament cu statia de compostare, ocupand o suprafata totala de 50.000 m² (din care suprafata construita este de 11.664 m²). In conformitate cu proiectul SMID, statia de sortare Mofleni prevazuta sa deserveasca intreg judetul Dolj, cu exceptia zonei 6 Goicea (care va fi deservita de statia de sortare existenta). In statie se vor trata exclusiv deseuri reciclabile colectate separat (de hartie/carton, plastic si metal). Deseurile reciclabile de sticla vor intra in statia de sortare doar pentru o depozitare temporara inaintea transferului lor catre companiile reciclatoare. Statia de sortare (impreuna cu statia de compostare) este dotata cu sistem de cantarire, instalatie de spalare toti, sistem de alimentare cu apa prin foraj, sistem de canalizare, sistem centralizat de monitorizare si control. Statia de sortare Molfleni va fi operata de operatorul desemnat in cadrul licitatiei pentru delegarea operarii instalatiilor (actualmente in derulare). Data estimata pentru punerea in operare este anul 2021.
- *Statia de sortare Goicea* este amplasata in partea de sud-est a comunei Goicea, pe un teren aflat in domeniul public in proprietatea Primariei comunei Goicea. Statia de sortare Goicea, cu capacitate de cca 1.100 t/an, detine autorizatia de mediu nr. 36/15.03.2010 valabila pana la data de 15.03.2020. Statia deservește localitatile din zona de colectare 6 Goicea si anume comunele Goicea, Giurgita, Barca, Carna, Bistret, Catane, Gighera, Macesu de Sus si Macesu de Jos.



In conformitate cu prevederile HG 349/2005 privind depozitarea deșeurilor, toate depozitele neconforme au sistat activitatea etapizat până la data de 17 iulie 2017. Prin urmare, în prezent, în județul Dolj niciunul din cele 5 depozite neconforme nu mai este funcțional.

În județul Dolj există un singur depozit conform, *Depozitul Mofleni*, construit de către SC SYSTEMA ECOLOGIC SRL, în urma unui parteneriat public privat cu Consiliul local al Municipiului Craiova (care a pus la dispoziție terenul necesar). Ulterior, SC SYSTEMA ECOLOGIC SRL a cedat părțile sale sociale către SC ECOSUD SRL, care operează și în prezent depozitul de deșeuri. Prima celulă a depozitului a fost pusă în operare în martie 2006. Capacitatea totală a depozitului este de 6.000.000 m³ din care până în prezent au fost construite 6 celule cu o capacitate totală de 1.200.000 m³.

Din punct de vedere al impactului asupra mediului, cuantificarea emisiilor de gaze cu efect de seră, realizată conform Metodologiei de elaborare a PJGD, a condus la următoarele cantități de emisii medii nete de CO₂e (tone/an):

Tabel 4 Emisii medii nete de CO₂e (Sursa: Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor în județul Dolj (2019-2025))

Emisii anuale nete de emisii GES	An 2025
Emisii totale nete	-47.454
Emisii din colectarea și transportul deșeurilor	1,280
Emisii din tratarea deșeurilor	8.499
Emisii din depozitare	209
Emisii evitate prin reciclarea materialelor recuperate din deșeuri	-26,034
Emisii evitate prin recuperarea de energie din deșeuri	-31.407

În concluzie, se conduce la reduceri importante ale emisiilor nete (directe + indirecte - evitate), în special prin:

- creșterea gradului de colectare separată și de reciclare a deșeurilor;
- creșterea gradului de recuperare de energie, prin digestie anaerobă a deșeurilor colectate în amestec și a biodeseurilor colectate separat, prin arderea biogazului produs și incinerarea fracțiilor RDF în fabrici de ciment;
- scăderea gradului de depozitare directă a deșeurilor municipale.

Prezentarea situației actuale în județul Valcea

Colectarea deșeurilor municipale este responsabilitatea municipalităților, care își pot realiza aceste atribuții fie direct (prin serviciile de specialitate din cadrul Consiliilor Locale), fie indirect (prin delegarea acestei responsabilități pe baza de contract, către firme specializate și autorizate pentru desfășurarea serviciilor de salubritate). În județul Valcea, în anul 2018, această activitate a fost asigurată de următorii agenți economici: SC ROMPREST ENERGY București – punct de lucru Rm. Valcea, SC Pietre Prest SRL Rm. Valcea, SC URBAN SA București – punct de lucru Rm. Valcea, SC BRAI CATA București – punct de lucru Rm. Valcea, SC Gospodărire Locală Fartatești SRL și SC Calimanești Serv SRL.

În anul 2018, cantitatea de deșeuri municipale colectată prin intermediul serviciilor proprii specializate ale primăriilor sau ale firmelor de salubritate a fost de 69711 tone. Față de evoluția din anii anteriori, se observă că în anul 2018 cantitatea de deșeuri municipale colectate a fost aproximativ similară celei din anii precedenți. Din cantitatea totală de deșeuri



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

municipale colectata de operatorii de salubritate, 78,367% este reprezentata de deseurile menajere si asimilabile.

In anul 2018, depozitarea deseurilor municipale generate in judetul Valcea s-a realizat pe depozitul conform de la Feteni si in afara judetului Valcea, la depozitele Vitalia Salubritate Baicoi, judetul Prahova, Polaris Mediu Targu Jiu, Depozitul de deseuri solide Albota. In paralel, deseurile municipale au fost tratate in statiile de transfer, statiile de sortare si in statia de compost, existente. In anul 2018, au fost in functiune 4 statii de transfer (Brezoi, Balcesti, Fartatesti si Galicea), Statia de sortare Raureni a SC URBAN SA Rm. Valcea, Statia de sortare de la Primaria Dragasani, operata de SC BRAI - CATA si Statia de sortare a SC NEW RECYCLING SRL Brasov - punct de lucru Rm. Valcea, str. Intrarea Constructorilor. (care deservește operatorul de salubritate SC ROMPREST ENERGY SRL) si Statia de compost operata de Directia Administrarii Domeniului Public din cadrul Primariei Rm. Valcea.

La sfarsitul anului 2019 proiectul promovat de Consiliul Judetean Valcea, Sistemul de Management Integrat al Deseurilor Solide din judetul Valcea, se prezinta astfel:

- Inchiderea depozitelor neconforme de la Dragasani si Calimanesti (lucrari finalizate in decembrie 2015 si receptionate in ianuarie 2016);
- Dotarea cu echipamente pentru colectare selectiva - furnizate in decembrie 2015 - ianuarie 2016;
- Extinderea capacitatii statiei de compost de la Raureni a carei receptie la terminare s-a realizat in iunie 2017;
- Proiectarea si executia statiilor de sortare de la Brezoi si Raureni – finalizate cu receptii la terminarea lucrarilor in iunie 2017. In luna noiembrie 2018, APM Valcea a eliberat autorizatiile de mediu pentru cele 2 statii de sortare deseuri reciclabile Brezoi si Raureni, respective, autorizatiile 67 si 68 din 19.11.2018. Acestea vor fi preluate de la Consiliul Judetean Valcea de ADI SALUBRIZARE care va delega operarea lor catre castigatorul licitatiei pentru activitatea de salubritate.
- Centrul de Management Integrat al Deseurilor Solide din Roesti cu depozit ecologic, statie de sortare si statie de tratare mecano-biologica: in derulare;
- Actualizarea Studiului de fezabilitate al SMID Valcea.

SC OLTCHIM SA detine urmatoarele depozitele de deseuri periculoase si nepericuloase:

- Depozitul de deseuri periculoase a fost construit in anii 1979-1980. La momentul actual, depozitul de deseuri periculoase se afla in procedura de inchidere (s-a reluat procedura), termenul de finalizare a lucrarilor de inchidere fiind 01.09.2022 (conform AIM nr. 6/25.05.2015);
- Depozitul de deseuri nepericuloase (steril + slam de var de la Sinteza propenoxidului si slam cu continut de carbonat de calciu si hidroxid de magneziu de la faza de purificare saramura bruta – sectia Electroliza III). Depozitarea deseurilor pe acest depozit a fost sistata la 16.07.2009. Si acest depozit se afla in procedura de inchidere, termenul de finalizare a lucrarilor de inchidere este 01.09.2021 (conform AIM nr. 6/25.05.2015);
- Depozitul de deseuri nepericuloase care este in operare a fost pus in functiune in anul 2009 (celula nr. 1) si in anul 2010 (celula nr. 2) si are conform proiectului o capacitate de depozitare de 470.000 de tone si o suprafata totala ocupata de 4 ha.

Depozitul de zgura si cenusa al SC CET GOVORA SA - in anul 2018, cantitatea de cenusa generata de SC CET Govora SA a fost de 656241 t, din care 158066 t au fost valorificate si 498175 t au fost depozitate in depozit.

Cuantificarea impactului asupra mediului se realizeaza utilizand ca unic criteriu emisiile de gaze cu efect de sera rezultate in urma implementarii alternativei selectate. Se considera ca celelalte externalizari economice nu variaza semnificativ de la o alternativa la alta. Astfel, se vor estima emisiile de gaze cu efect de sera exprimate in emisii de dioxid de carbon echivalent (CO₂e).

Pentru fiecare tip de proces mentionat mai sus, de la fiecare tip de unitate de tratare/management al deseurilor municipale, metodologia utilizeaza factori de emisie specifici, din literatura. Factorii de emisie provin din studiul AEA din 2001, ghidurile IPCC de realizare a inventarelor nationale de emisii de gaze cu efect de sera si estimari Jaspers.

Rezultatele obtinute prin utilizarea metodologiei Jaspers sunt prezentate sub forma emisiilor totale anuale nete de gaze cu efect de sera, exprimate ca CO₂ echivalent, corespunzatoare fiecărei alternative luate in considerare (pentru anul 2025).

Tabel 5 Rezultatul analizei alternativelor

Criteria	Alternativa "zero"	Alternativa 1	Alternativa 2
Costuri investitii			
Costuri investitie totala (mil. Euro)	-	32.277	35.623
Punctaj (1-3)	0	2	1
Costuri operare			
Costuri investitie totala (mil. Euro)	7.035	6.195	6.394
Punctaj (1-3)	1	3	2
Grad de valorificare energetica			
Cantitatea/procentul de deseuri valorificate energetic (tone/%)	1.036/ 5%	16.646,35/ 17,67%	17.850,35/ 18,95%
Punctaj (1-3)	1	2	3
Impact asupra mediului			
Emisii gaze cu efect de sera (tone CO ₂ (e)/an)	- 65.430	- 31.560	- 38.340
Punctaj (1-3)	1	2	3
Riscul de piata			
Gradul de dependenta de functionarea instalatiilor existente	Mare	Mediu	Mic
Punctaj (1-3)	1	2	3
Folosirea la capacitate maxima a capacitatilor			
Gradul de folosire	Mic	Mediu	Mediu
Punctaj (1-3)	1	3	2
Conformitatea cu principiile economiei circulare			
Cantitatea/procentul de deseuri valorificate material si energetic (tone/%)	10.278/ 10,8%	51.060,2/ 54,21%	54.825/ 58,21%
Punctaj (1-3)	1	2	3
Criterii de mediu			
Apa - Punctaj (1-3)	1	3	2
Aer - Punctaj (1-3)	1	3	2
Sol - Punctaj (1-3)	1	2	2



UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014 - 2020

Criteria	Alternativa "zero"	Alternativa 1	Alternativa 2
Biodiversitate - Punctaj (1-3)	1	2	2
Evaluare generala (total punctaj)	11	26	24

Alternativa 1 este alternativa optima pentru judetul Valcea.

Prezentarea situatiei actuale in judetul Mehedinti:

La nivelul realizarii Planului Judetea de Gestionare a Deseurilor in judetul Mehedinti (2019-2025), "Sistemul integrat de gestionare al deseurilor in judetul Mehedinti" nu era finalizat, respectiv aprilie 2019. Astfel, in cele ce urmeaza prezentam situatia existenta:

- ❖ La nivelul anului 2016 in judet opereaza noua operatori de salubritate. Serviciile oferite de acesti operatori acopera cinci localitati urbane, respectiv: Drobeta Tr. Severin, Orsova, Baia de Arama, Strehaia, Vanju Mare, precum si 38 localitati rurale;
- ❖ Colectarea separata a deseurilor de la populatie este aplicata doar in Drobeta Tr. Severin si Orsova;
- ❖ Rata de racordare la serviciile de salubritate, 100% in mediul urban si 100% in mediul rural.

In prezent judetul este impartit in 5 zone de gestionare deseuri, astfel:

- Zona de gestionare deseuri 1, acopera partea de nord-vest a judetului (include municipiul Orsova). Aceasta zona va fi deservita de statia de transfer de la Orsova si de instalatia centrala de gestionare a deseurilor de la Malovat;
- Zona de gestionare deseuri 2, acopera partea de nord-est a judetului (include orasul Baia de Arama). Aceasta zona va fi deservita de statia de transfer de la Baia de Arama si de instalatia centrala de gestionare a deseurilor de la Malovat;
- Zona de gestionare deseuri 3, acopera partea de est a judetului (include orasul Strehaia). Aceasta zona va fi deservita de statia de transfer de la Strehaia si de instalatia centrala de gestionare a deseurilor de la Malovat;
- Zona de gestionare deseuri 4, acopera partea de sud a judetului (include orasul Vanju Mare). Aceasta zona va fi deservita de statia de transfer de la Vanju Mare si de instalatia centrala de gestionare a deseurilor de la Malovat;
- Zona de gestionare deseuri 5, acopera partea centrala a judetului (include o mare parte a municipiului Drobeta Turnu Severin si comuna Izvorul Barzii). Aceasta zona va fi deservita direct de instalatia centrala de gestionare a deseurilor ce urmeaza a fi realizata la Malovat.

In vederea realizarii unui sistem eficient de management al deseurilor, infrastructura sistemului de gestionare a deseurilor la nivelul judetului Mehedinti, va functiona astfel:

- Statia de transfer Orsova (zona 1) – capacitate circa 8245 tone/an ;
- Statia de transfer Baia de Arama (zona 2) – capacitate circa 5143 tone/an ;
- Statia de transfer Strehaia (zona 3) – capacitate de circa 11.517 tone/an;
- Statia de transfer Vanju Mare (zona 4) - capacitate de circa 13.463 tone/an;
- Centrul de gestionare deseuri care include statia TMB / de biostabilizare, o statie de sortare si depozitul amplasat in Malovat din Zona 5, langa Drobeta Turnu Severin.

Din punct de vedere al impactului asupra mediului, cuantificarea emisiilor de gaze cu efect de sera, realizata conform Metodologiei de elaborare a PJGD, a condus la urmatoarele cantitati de emisii medii nete de CO₂e (tone/an):



UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014 - 2020Tabel 6 Emisii medii nete de CO₂e (Sursa: Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor în județul Mehedinți (2019-2025))

Denumire	Emisii totale medii (tone CO ₂ e/an)
Deseuri colectate în amestec și eliminate pe depozit conforme	6.622,80
Biodeseuri colectate în amestec transformate în RDF și transport direct la incinerare	123,88
Biodeseuri colectate separat și compostate (aerob)	38,934
Deseuri de ambalaje colectate separat și reciclate	-9.072
Deseuri colectate amestec și tratate în TMB cu tratare aerobă și depozitarea deșeurilor tratate	5.111,50
TOTAL	2.825

În situația prezentată se efectuează valorificarea energetică a deșeurilor rezultate din sortarea deșeurilor reciclabile și a celor din tratarea mecanică anterioară și ulterioară tratării biologice prin stabilizare. Cantitatea medie estimată din acest tip de deșuri este de cca. 500 t/an, reprezentând cca. 60% din cantitatea de deșuri municipale colectată anual.

Prezentarea situației actuale în județul Gorj

Infrastructura propusă prin SMID pentru gestionarea deșeurilor care urma să fie dezvoltată în județul Gorj era alcătuită dintr-o stație de sortare și o instalație de tratare mecanobiologică a deșeurilor biodegradabile și instalațiile descentralizate existente, adică 5 stații de transfer și 6 stații de sortare care servesc diverse părți ale județului. Proiectul propus nu a fost realizat, iar județul Gorj a continuat managementul deșeurilor din județ cu infrastructura realizată, în special, prin implementarea proiectelor finanțate prin PHARE. În județ se află în operare proiecte în domeniul gestionării deșeurilor (proiecte finanțate prin PHARE CES 2004, 2005 și 2006). Prin aceste proiecte au fost realizate 5 stații de sortare și transfer cu o capacitate totală autorizată de 45.691 t/an (Turceni, Rovinari, Motru, Targu Carbunesti și Novaci), o stație de sortare doar pentru deșuri reciclabile la Plopsoru și au fost achiziționate echipamente pentru colectarea și transportul deșeurilor pentru sisteme de mică capacitate în Balești, Cilnic, Jupanești, Pades, Runcu, Godinești și Motru.

În județul Gorj există 5 stații de transfer și sortare:

- ✓ *Stăția de transfer și sortare Turceni*, amplasată în orașul Turceni, str. 13 Septembrie, este operată de SC Turcenisal S.R.L., care asigură colectarea și transportul deșeurilor municipale generate pe raza unităților administrativ teritoriale Turceni și comuna asociată Branesti.
- ✓ *Stăția de transfer și sortare Motru*, amplasată în Municipiul Motru, calea Tismanei, nr. 31, este operată de SC Direcția Publică Motru SA, care asigură colectarea și transportul deșeurilor municipale generate în Municipiul Motru și în localitățile aparținătoare: Rosiuta, Plostina, Horasti, Leurda, Insuratei, Rapa și Dealul Pomilor.
- ✓ *Stăția de transfer și sortare Rovinari*, își desfășoară activitatea în punctul de lucru situat în orașul Rovinari, zona stației de epurare și este operată de SC Apa Canal Salubritate SRL, care asigură colectarea și transportul deșeurilor municipale generate în orașul Rovinari.
- ✓ *Stăția de transfer și sortare Novaci* își desfășoară activitatea în punctul de lucru situat în orașul Novaci, str. Parangul, nr. 79, fiind operată de BCA VIO SERVICE SRL, din Drobeta



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

- Turnu Severin, care asigura colectarea si transportul deseurilor municipale generate in orasul Novaci si localitatile componente (Pociovalistea, Hirisesti, Ranca, Bercesti, Sitesti).
- ✓ *Statia de transfer Carbonești*, amplasata in orasul Carbonești, str. Trandafirilor nr. 41, este operata de SC Salubris Gilort SRL, care asigura colectarea si transportul deseurilor menajere si reciclabile de pe raza oraselor Targu Carbonești, Ticleni si a comunelor: Cruset, Barbatesti, Vladimir, Scoarta, Sacelu, Albeni, Hurezani, Licurici, Rosia de Amaradia, Tg. Logresti, Bustuchin, Prigoria, Aninoasa.

Operatorii de salubritate care isi desfasoara activitatea pe teritoriul judetului Gorj sunt:

- SC Polaris M Holding SRL isi desfasoara activitate in UAT-urile: Tg- Jiu, Bumbesti-Jiu, Pestisani.
- SC Salubris Gilort SRL, Targu Carbonești isi desfasoara activitate in UAT-urile: Targu Carbonești, Ticleni, Cruset, Barbatesti, Vladimir, Scoarta, Sacelu, Albeni, Hurezani, Licurici, Rosia de Amaradia, Logresti, Bustuchin, Prigoria, Aninoasa;
- SC Directia Publica Motru SA isi desfasoara activitate in UAT-urile Municipiul Motru si satele apartinatoare: Rosiuta, Plostina, Horasti, Leurda, Insuratei, Rapa, Dealul Pomilor;
- SC Matsalubris SRL isi desfasoara activitate in Matasari;
- SC Util Local SRL Balesti isi desfasoara activitate in Balesti, Dragutesti;
- SC B.C.A. VIO SERVICE SRL isi desfasoara activitate in UAT-urile Novaci, Turcinești, Musetesti, Godinești, Ciuperceni, Slivilești, Pades, Dragotesti;
- SC SUPERCOM SA isi desfasoara activitate in UAT-urile Arcani, Urdari, Farcasesti, Negomir, Danciulești, Stejari, Sacelu, Bilteni, Crasna, Danesti, Urdari, Farcasesti, Borascu, Ionesti, Branesti, Telesti, Bumbesti Pitic, Baia de Fier, Bengesti Ciocadia, Alimpesti, Polovragi, Arcani, Samarinești, Plopsoru, Negomir, Cilnic, Tantareni, Balanesti;
- SC ECO GMG COMPANI SRL din Drobeta Turnu Severin isi desfasoara activitate in UAT-urile Glogova, Catunele, Vagiulești;
- JUPSAL SALUBRIS SRL isi desfasoara activitate in UAT-urile Berlesti, Jupanesti, Saulesti;
- SC TURCENISAL SRL isi desfasoara activitate in UAT-urile Turceni si Branesti;
- SC SALUBRI PM SRL Tismana isi desfasoara activitate Tismana;
- SC APA CANAL SALUBRITATE SRL isi desfasoara activitate in Rovinari;
- Serviciul Public de Gospodarie Comunale Turburea isi desfasoara activitate in Comuna Turburea.

In judetul Gorj se afla in operare depozitul ecologic Polaris Mediu din Targu Jiu, amplasat in punctul Dealul Calului, in intravilan, in nordul orasului Targu Jiu, la cca 7 km de acesta. Depozitul a fost realizat in cadrul unui parteneriat public privat intre Primaria Targu Jiu si SC UEG Mediu SRL si a fost dat in functiune in anul 2009. Obiectivul construit initial de SC UEG Mediu SRL a fost preluat de SC POLARIS MEDIU SRL, care opereaza si in prezent depozitul. Depozitul a fost proiectat pentru o capacitate de 1.925.310 m³ si prevazut cu realizarea a 6 compartimente (C1 – C6) pe o suprafata totala de 115.700 mp.

In judetul Gorj au existat 7 depozite neconforme de deseuri municipale, ce au fost incadrate in clasa "b", a caror activitate a fost sistata in conformitate cu prevederile HG nr. 349/2005 privind depozitarea deseurilor. In prezent, nici unul dintre cele 7 depozite nu mai este functional.

Cuantificarea impactului asupra mediului se realizează utilizând ca unic criteriu emisiile de gaze cu efect de seră rezultate în urma implementării fiecărei alternative în parte. Se considera că celelalte externalități economice nu variază semnificativ de la o alternativă la alta. Astfel, s-a realizat estimarea emisiilor de gaze cu efect de seră exprimate în emisii de dioxid de carbon echivalent (CO₂e).

La estimarea emisiilor de CO₂e au fost utilizați factorii de emisie din Metodologia JASPERS de estimare a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru proiectele de deseuri. Astfel, au fost considerați următorii factori de emisie, pentru fiecare operație de tratare a deșeurilor, precum și pentru reciclarea deșeurilor.

Tabel 7 Emisii medii nete de CO₂e (Sursa: Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor în județul Gorj (2019-2025))

Activitate gestionare deseuri	Emisii kg CO ₂ e/tona deșeu
Deseuri necolectate sau colectate în amestec și eliminate în depozite care nu dețin sistem de colectare	833
Deseuri colectate în amestec eliminate direct la depozitul conform	298
Deseuri colectate în amestec transportate direct la instalația de incinerare	253
Deseuri colectate în amestec transformate în RDF și transportate la instalația de incinerare	236
Biodeseuri colectate separat și compostate (tratare aerobă)	26
Biodeseuri colectate separat și tratate anaerob	8
Deseuri de ambalaje colectate separat și reciclate	-1037
Deseuri colectate în amestec și tratate în instalații TMB cu tratare aerobă, cu depozitarea deșeurii tratate	161
Deseuri colectate în amestec și tratate în instalații TMB cu tratare aerobă, cu valorificarea energetică a materialului tratat	272

Pornind de la cantitățile de deseuri tratate, pentru fiecare alternativă în parte s-a estimat emisiile de CO₂e pentru următoarele categorii de deseuri:

- Deseuri colectate în amestec și transportate direct la depozitare, fără o tratare prealabilă (în cazul alternativelor din anul 2023, sunt numai deșeurile rezultate de la măturatul stradal, ce vor fi transportate la depozitare fără a suferi o operație de tratare prealabilă);
- Deseuri colectate în amestec, transformate în RDF (în urma procesului de sortare) și transportate la valorificare energetică;
- Biodeseuri colectate separat și compostate - este cazul tuturor celor 3 alternative analizate (7000 t/an);
- Biodeseuri colectate separat și tratate aerob (TMB) – numai în cazul alternativelor 1 și 2, în cazul alternativei „zero” biodeseurile nu se colectează separat;
- Deseuri colectate separat și reciclate - este cazul tuturor celor 3 alternative analizate.

În urma estimărilor realizate au fost obținute următoarele valori privind emisiile de CO₂e (valorile reprezintă suma emisiilor în perioada 2025–2040):

Tabel 8 Rezultatul evaluării alternativelor din punctul de vedere al impactului asupra mediului (Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor în județul Gorj (2019-2025))

Criteriu	Alternativa "Zero"	Alternativa 1	Alternativa 2
Emisii de gaze cu efect de seră, tone CO ₂ (s)/an	-32,484	-182,768	-106,226



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

Punctaj (1-3)	1	2	3
---------------	---	---	---

Alternativa 1 asigura cea mai mare reducere a emisiilor de CO₂e, primind astfel punctaj , un grad de minim 18,5% pe an.

Prezentarea actuala in judetul Olt

Proiectul “Sistem integrat de management al deseurilor in judetul Olt” s-a realizat prin Program Operational Sectorial “Mediu”- Axa Prioritara 2 “Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deseurilor si reabilitarea siturilor contaminate istoric”. Finantarea nerambursabila este realizata din Fondul European de Dezvoltare Regionala.

Sistemul propus vizeaza managementul deseurilor in judetul Olt, judet situat in partea de sudvest a tarii, in Regiunea Sud Vest Oltenia. Prin realizarea acestui sistem se va finanta construirea unei infrastructuri de gestionare a deseurilor, dotarea cu echipamentele necesare, precum si asistenta tehnica necesara realizarii „Planului de Investitii pentru Infrastructura Prioritara” identificat in Master Planul pentru gestionarea deseurilor pentru judetul Olt (aprobat de Ministerul Mediului pe 30 Septembrie 2008 si de Consiliul judetean Olt pe 26 Noiembrie 2008).

Pentru o colectare eficienta si eficace, Proiectul a propus impartirea judetului in 5 zone de colectare. Toate deseurile colectate din cele 5 zone sunt transportate la Centrul de Management Integrat al Deseurilor de la Balteni, fie prin transport direct (din zona 5 - Slatina), fie indirect prin intermediul celor 4 statii de transfer amplasate in zonele: 1 - Bals, 2 - Caracal, 3 - Corabia, 4 - Scornicesti. Statiile de transfer sunt echipate cu un sistem de cantarire si raportare, containere-birouri, containere (25m² fiecare) pentru deseuri reziduale si alte echipamente.

Fiecare statie de transfer se va constitui intr-un centru de colectare, in timp ce zona arondata Centrului de Management al Deseurilor (cuprinzand si depozitul ecologic) de la Balteni se va constitui in cel de-al cincelea centru de colectare. Statiile de transfer vor avea urmatoarele capacitati maxime:

- Statia de transfer Bals – 15.086 tone/an;
- Statia de transfer Caracal – 33.584 tone/an;
- Statia de transfer Corabia – 19.992 tone/an;
- Statia de transfer Scornicesti – 7.643 tone/an.

Statia de sortare este localizata la noul amplasament de depozitare de la *Balteni* si va deservi intregul judet. Statia de sortare este impartita in 3 sectoare principale: hala de receptie, hala de sortare, hala de depozitare. Statia de sortare are o capacitate maxima de 29.800 tone/an. In cadrul statiei de sortare vor fi sortate atat deseurile de hartie si carton, cat si deseurile de plastic si metal colectate separat. Capacitatea maxima a statiei de sortare se poate atinge in conditiile functionarii cu 3 schimburi/zi, 6 zile/saptamana.

Sistemul de Management Integrat al Deseurilor in judetul Olt cuprinde un depozit, realizat la Balteni, in vecintatea celui mai mare generator al judetului, Municipiul Slatina. Depozitul de la Balteni va avea doua celule. Capacitatea totala a depozitului va fi 3.560.000 mc. Capacitatea primei celule este de 880.000 mc si va fi suficienta pentru perioada 2012-2023.

In anul 2019 s-a generat in judetul Olt o cantitate de 92.719 tone deseuri municipale din care ponderea deseurilor menajere (deseuri generate in amestec de populatie) este de 71,1%, ponderea deseurilor similare (generate de operatorii economici si institutii) de 18,0%

si ponderea deseuri din servicii publice de 10,1%. Circa 0,8% din deseurile generate au fost colectate separat (reciclabile) si cca. 36,7% din deseurile municipale generate nu au fost colectate. In anul 2019, din intreaga cantitate de deseuri municipale colectata o mare parte a fost eliminata prin depozitare (circa 95,8%) preponderent fara o pre-tratare anterioara in vederea stabilizarii fractiei organice, principala sursa de emisii de gaze cu efect de sera.

In anul 2019 functiona in judetul Olt statia de sortare deseuri Balteni, realizata in cadrul SMID, cu capacitatea de 29.000 t/an. In instalatie se proceseaza deseurile provenite din colectare separata. Cantitatea de deseuri intrate in statie, in anul 2019, a fost de 398 t. Cantitatea de deseuri sortate (output) in 2019 a fost de 304 t. Refuzul din sortare, transportat la depozitul conform, in 2019 a fost de 10,4 t. Sticla colectata separat a fost valorificata ca atare si a reprezentat 10 t in anul 2019. Pierderile au reprezentat cca. 3 %.

Operarea statiilor de transfer, a statiei de sortare si a depozitului conform a fost delegata prin „Contractul de delegare a gestiunii prin concesiune a activitatii de operare a Centrului de Management Integrat al Deseurilor Balteni si a statiilor de transfer si monitorizarea depozitelor neconforme inchise din judetul Olt”, semnat la 18.06.2018 cu Asocierea S.C. SALUBRIS S.A.– S.C. CLEAN PREST ACTIV S.R.L. Aceste investitii au devenit efectiv operationale in aprilie 2019. La finalul anului 2019 colectarea si transportul deseurilor municipale era asigurate de 4 operatori (2 operatori privati si 2 societati ale UAT-urilor). Nu a fost delegata componenta de colectare si transport conform prevederilor SMID.

Din punct de vedere al impactului asupra mediului, cuantificarea emisiilor de gaze cu efect de sera, realizata conform Metodologiei de elaborare a PJGD, a condus la urmatoarele cantitati de emisii medii nete de CO₂e (tone/an):

Tabel 9 Emisii medii nete de CO₂e (Sursa: Planul Judetean de Gestionare a Deseurilor in judetul Olt 2019-2025)

Tipuri de procese	Emisii nete GES (tone CO ₂ echivalent/an)			
	Situatia existenta an 2019	Alternativa 0 an 2025	Alternativa 1 an 2025	Alternativa 2 an 2025
Tratare deseuri colectate separat	-681	-10.281	-9.769	-9.863
- Ambalaje si deseuri de ambalaj	-729	-10.337	-10.337	-10.337
- Deseuri verzi	48	56		474
- Deseuri verzi+digestat			436	
- Biodeseuri	0	0	132	0
Tratare deseuri colectate in ameste	0		291	0
Depozitare	16.734	15.570	188	188
TOTAL	16.053	5.290	-9.290	222

Tabel 10 Emisii anuale nete de gaze cu efect de sera, pe tipuri de statii de tratare (tone CO₂ echivalent/an) (Sursa: Planul Judetean de Gestionare a Deseurilor in judetul Olt 2019-2025)

Tipuri de statii de tratare	Emisii nete GES (tone CO ₂ echivalent/an)			
	Situatia existenta an 2019	Alternativa 0 an 2025	Alternativa 1 an 2025	Alternativa 2 an 2025



UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014 - 2020

Statii de sortare pentru deseuri de ambalaj colectate separat si pregatite pentru reciclare	-729	-10.337	-10.337	-10.337
TMB cu bio-uscare (tratate aeroba) pentru deseuri colectate in amestec	0	0	0	9,897
- instalatii cu depozitarea deseului tratat	0	0	0	0
- instalatii cu valorificarea materialului tratat	0	0	0	9,897
TMB cu tratare anaeroba pentru deseurile colectate in amestec	0	0	291	0
-tratare anaeroba biodeseuri rezultate din tratatarea mecanica a deseurilor colectate in amestec	0	0	291	0
Instalatii tratare anaeroba biodeseuri colectate separat	48		568	474
-tratare anaeroba biodeseuri	0	0	132	0
-tratare aeroba/ compostare digestat+deseuri verzi	48	56	436	474
Depozitare deșeu rezidual / refuz din tratare și deseuri din măturat stradal	16.734	15.570	188	188
TOTAL	16.053	5.290	-9.290	222

Din analiza datelor prezentate anterior, se observa urmatoarele:

- Emisiile totale nete arata o scadere importanta de la situatia existenta in anul 2019, la cea din anul 2025 pentru majoritatea poluantilor atmosferici, ajungandu-se la un efect pozitiv asupra mediului (emisii nete negative);

- Statiile de sortare ii corespunde emisii nete negative, datorita procentului mare de recuperare a materialelor;

- Emisiile de la statia de compostare (deseuri verzi in Alternativa 0, digestat + deseuri verzi in alternativa 1 si fractie biodegradabila din deseuri colectate in amestec + biodeseuri colectate separat + deseuri verzi in Alternativa 2) sunt pozitive si mai mari fata de situatia existenta (2019) atat in varianta 0, cat si in varianta aleasa (Alternativa 1). In Alternativa 1 aceste emisii cresc cu cca. 87% fata de Alternativa 1 iar in Alternativa 2 cu cca. 88%. In Alternativa 2 fata de Alternativa 1 cresterea este cu cca. 8%. Estimarea nu a inclus compostarea in gospodarie a fractiei biodegradabile, care in varianta aleasa ar trebui sa creasca fata de varianta 0.

- Emisiile nete asociate statiilor de tratare mecano-biologica (TMB) cresc progresiv, de la 0 in situatia existenta cand nu exista TMB, la valori pozitive in situatia planificata. Astfel in varianta aleasa valorile sunt mai mari fata de varianta 0 datorita faptului ca se va trata toata cantitatea de deseuri colectata in amestec prin operarea statiei TMB cu digestie anaeroba. In Alternativa 2 este propus o TMB cu bio-uscare .

- Emisiile datorate depozitarii se reduc substantial de la situatia existenta (anul 2019) la alternativele 0 sau 1 la sfarsitul perioadei de programare (anul 2025), datorita, in principal, reducerii cantitatilor de deseuri municipale depozitate direct.



UNIUNEA EUROPEANĂ



3.1.8 Managementul riscurilor cauzate de schimbările climatice

Aspectele legate de schimbările climatice, seceta și inundațiile sunt luate în considerare în *Program*. Conform tendinței datelor din ultimii 35 de ani, la nivelul teritoriului național și regional se constată o creștere a temperaturii anuale a aerului cu 1 grad C. Perioadele mai scurte au valori pozitive mai mari, ceea ce înseamnă o creștere intensificată a temperaturii în ultimele decenii. Deși există perioade cu tendințe pozitive și negative, din 1982 tendințele negative au încetat și s-a observat doar o creștere a temperaturilor, care continuă și în prezent.

Astfel, în România se așteaptă o creștere a temperaturii medii anuale față de perioada 1980-1990, similară întregului spațiu european, existând diferențe mici între rezultatele modelelor, în ceea ce privește primele decenii ale secolului XXI, și mai mari în ceea ce privește sfârșitul secolului:

- între 0,5°C și 1,5°C, pentru perioada 2020-2029;
- între 2,0°C și 5,0°C, pentru 2090-2099, în funcție de scenariu (exemplu: între 2,0°C și 2,5°C în cazul scenariului care prevede cea mai scăzută creștere a temperaturii medii globale și între 4,0°C și 5,0°C în cazul scenariului cu cea mai pronunțată creștere a temperaturii).

Pe lângă creșterea temperaturii, în ultimii 50 de ani s-a remarcat și o scădere cu 10% a precipitațiilor din valorile normale. Tendințele negative ale sumei anuale de precipitații coincid cu tendințele pozitive ale schimbării temperaturii.

Aceste schimbări climatice contribuie cu siguranță la secete mai frecvente și, de asemenea, la probabilități mai mari de inundații, datorită interacțiunii complexe și modificate a elementelor climatice. Cu toate acestea, partea de nord-est a Serbiei nu a fost pusă în pericol cu prilejul celor mai recente inundații.

Extinderea fenomenelor cauzate de schimbările climatice necesită acțiuni integrate, reunite într-un management al riscurilor pe care acestea le creează. *Programul* acordă atenție acestor aspecte, prin obiectivele sale doar indirect, pentru riscuri care se la inundații, responsabilități de mediu trecute sau posibile accidente industriale. În acest sens, implementarea planurilor de management al riscurilor la inundații pentru Dunare, făcute în cadrul aplicării Directivei privind inundațiile, se referă la o reducere semnificativă a risurilor la inundații până în 2021, considerând impactul potențial al schimbărilor climatice.

În ceea ce privește datele de pluviometrie, peste 90% din modelele climatice prognozate au relevat secete severe în timpul verii, în special în sudul și sud-estul României (cu abateri negative comparativ cu perioada 1980-1990, mai mult de 20%). În ceea ce privește precipitațiile din timpul iernii, abaterile sunt mai mici și incertitudinea mai mare.

Agricultura reprezintă cel mai vulnerabil domeniu. În contextul managementului riscurilor cauzate de schimbările climatice este necesar să se reabiliteze habitatele degradate și să se creeze condiții pentru creșterea acestor zone, acțiuni în care sprijinul fermierilor este un factor important. În viitor, o atenție deosebită va trebui acordată impactului schimbărilor climatice asupra habitatelor și vieții în comunitățile de orice fel, având în vedere nevoia de reabilitare și reconstrucție ecologică.



UNIUNEA EUROPEANĂ



3.1.9 Populatia si sanatatea umana

Prin obiectivele *Programului* se preconizeaza efecte semnificative asupra mediului, fiind propuse masuri de atenuare si de monitorizare. Aplicarea acestor masuri, la nivelul proiectelor concrete din acest *Program*, vor duce la efecte pozitive semnificative asupra mediului, inclusiv asupra unor probleme precum biodiversitatea, populatia, sanatatea umana, fauna, flora, solul, apa, aerul, factorii climatici, bunurile materiale, patrimoniul cultural, inclusiv patrimoniul arhitectural si arheologic, peisajul si relatia dintre acesti factori.

Conform datelor furnizate de Institutul National de Statistica, la 1 ianuarie 2019, Regiunea SV Oltenia are o populatie de 2.160.306 locuitori, reprezentand 9,74 % din populatia totala a Romaniei, locul 7 dintre cele 8 regiuni ale tarii. Comparativ cu anul 2013, populatia regiunii a fost in scadere cu - 91.236 persoane.

In ceace priveste repartizarea pe medii de rezidenta, in anul 2019, din totalul populatiei de 2.160.306, 50,1% era concentrata in mediul rural iar 49,9% in mediul urban.

La sfarsitul anului 2019, ponderea cea mai mare a populatiei era concentrata in judetul Dolj (31,91% din populatia regiunii), in timp ce ponderea cea mai mica a revenit judetului Mehedinti, unde era concentrata doar 12,94 % din populatia regiunii Sud-Vest Oltenia.

In intervalul 2011-2019, cele mai accentuate scaderi ale populatiei s-au inregistrat in judetele Dolj cu 29.252 persoane si in Olt cu 35.999 persoane, asa cum reiese din tabelul 9:

Tabel 11 Evolutia populatiei regiunii Sud Vest Oltenia (dupa domiciliu) (Sursa: Plan de dezvoltare regionala iunie 2020)

Unitate teritoriala	Populatie 2011	Populatie anul 2019*	Variatia 2011-2019*	Variatia 2011-2019* (% din 2011)
Dolj	718662	694234	29252	4,07
Gorj	377200	361676	18553	4,98
Mehedinti	298143	282601	18553	6,22
Olt	472009	441376	35999	7,63
Valcea	411976	399119	15089	3066
Total Regiune	2277990	2179006	117648	5,17
Total National	22480599	22213553	310013	1,38

Scaderea natalitatii, in ultimii ani, in Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia, ca de altfel la nivelul intregii tari, are la baza o serie de factori de natura economica si sociala, caracteristici indeosebi perioadei post-revolutionare. Este vorba prioritar de:

- transformarea semnificativa a structurii ocupationale a populatiei, care a impus, mai ales tinerilor, o mobilitate teritoriala si profesionala deosebita si, in acelasi timp, prelungirea perioadei de instruire, toate acestea in detrimentul rolului de parinte;
- starea de insecuritate sociala;
- scaderea treptata a mortalitatii infantile;
- schimbarea comportamentului demografic al cuplurilor casatorite.

La nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia, in anul 2018 s-au inregistrat 16.371 nascuti vii. Comparativ cu anul 2017, numarul acestora a scazut cu 1.249 persoane. Rata natalitatii a fost in anul 2018 de 7,6 nascuti - vii la 1000 locuitori.

Evolutia economica si sociala a Regiunii de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia in perioada de tranzitie a influentat puternic starea de sanatate a populatiei si, implicit, mortalitatea



acesteia. in anul 2018, rata mortalitatii a fost de 12,5 decese la 1000 locuitori, in descrestere fata de anul 2017 (12,6). Pe medii, mortalitatea a inregistrat o valoare mai ridicata in mediul rural (17.339 decese) si un nivel mai redus in mediul urban (9761 decese). Evolutia descendenta atat a natalității cat si a mortalitatii a determinat, in anul 2018, un spor natural negativ de -10.729 persoane (-10.020 persoane in anul anterior) Numarul decedatilor sub un an a fost, in anul 2018 de 99 persoane, cu 20 persoane mai putin decat in anul 2017. Decesele la o varsta sub un an au un nivel mai scazut in mediul urban (45 decese) si mai ridicat in mediul rural (54 decese). Rata mortalității infantile a inregistrat in anul 2018 valoarea de 6 decese la o varsta sub un an la 1000 nascuti - vii, comparativ cu anul 2017 (6,8).

Tot teritoriul Romaniei trebuie sa raspunda la doua provocari esentiale pentru mentinerea pe piata economica europeana, reprezentate de scaderea populatiei cauzata de sporul natural negativ, dar mai ales de migratia populatiei (si in special a fortei de munca inalt calificate, iar in ultimii ani si a celei calificate).

Regiunea Sud-Vest Oltenia se incadreaza, conform analizei indicatorilor statistici, in aceleasi tendinte, ocupand locul doi la nivel national in ceea ce priveste sporul natural negativ, inregistrand si un fenomen de migratie dinspre regiunea Oltenia catre alte zone din tară si strainatate, cu o contributie importanta la procesul de depopulare a regiunii.

Migratia interna prezinta ca tendinta principala deplasarea populatiei din mediul rural spre cel urban. Cauzele principale sunt determinate de nivelul socio-economic, de ritmul de crestere al populatiei, de distributia fortel de munca in teritoriu, etc.

Tabel 12 Migratia interna in 2018, comparatie intre judete si pe medii de rezidenta (Sursa: Plan de dezvoltare regionala iunie 2020)

Judet	Total			Urban			Rural		
	Plecati	Sositi	Sold	Plecati	Sositi	Sold	Plecati	Sositi	Sold
Sud-Vest Oltenia	39800	33424	-6376	19740	14092	-5648	20060	19332	-728
Dolj	10728	10397	-331	5573	4118	-1455	5155	6279	1124
Gorj	7535	5845	-1690	3821	2658	-1163	3714	3187	-527
Mehedinti	5742	4607	-1135	2800	1942	-858	2942	2665	-277
Olt	8156	6331	-1825	3855	2502	-1353	4301	3829	-472
Valcea	7639	6244	-1395	3691	2872	-819	3948	3372	-576

La 01.02.2018, conform Balantei Fortei de Munca, resursele de munca ale regiunii Sud Vest Oltenia erau in numar de 1231,5 mii persoane, din care populatia ocupata civila reprezenta 62,3%. (sursa: EURES, Portalul mobilitatii Europene pentru ocuparea fortei de munca).

In regiunea Sud Vest Oltenia rata de ocupare a populatiei civile era de 62,3% (59,9% rata de ocupare persoane de sex feminin si 64,4% persoane de sex masculin) si 4,9% someri inregistrati.

Starea de sanatate a unei populatii este data de intrunirea mai multor indicatori socio-economici. Printre acesti indicatori se numara natalitatea, fertilitatea, mortalitatea, mortalitatea infantila, accesul la infrastructura de sanatate, nivelul de instruire, etc. Asa cum s-a observat in capitolul anterior, in ceea ce priveste natalitatea, regiunea Sud Vest Oltenia



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

urmeaza trendul descendent inregistrat la nivelul intregii țări, avand cea mai mica rata, a natalitatii dintre toate regiunile țari.

In anul 2018, la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia serviciile medicale erau asigurate de un numar de 5.898 de medici, 1.325 medici stomatologi, 1.759 farmacisti si 15.360 cadre sanitare medii. 46% totalul personalului medico-sanitar isi desfasoara activitatea in judetul Dolj, judetul Mehedinti avand cele mai putine cadre medicale, sub 10% din totalul existent in regiune.

Conform Raportului de țara pe 2019 al Comisiei Europene, sistemul de sanatate se confrunta cu numeroase provocari. Finantarea redusa si utilizarea ineficienta a resurselor publice limiteaza eficacitatea sistemului de sanatate. Migrarea in continuare a fortei de munca din acest domeniu a condus la un deficit considerabil de medici si de asistente medicale. Infrastructura sistemului de sanatate si prevalenta platilor informale constituie in continuare motive de ingrijorare. Persoanele care locuiesc in zonele rurale si grupurile vulnerabile au acces limitat la serviciile de asistenta medicala, ceea ce, la randul sau, are un impact negativ asupra starii de sanatate a populatiei. Infiintarea centrelor de asistenta medicala de proximitate a intarziat si mai mult, limitand astfel perspectivele de trecere la serviciile de ingrijire medicala ambulatorie.

La nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia, in anul 2018, la un medic reveneau 367,6 locuitori, la un stomatolog 1.636 locuitori, la un farmacist 1.233 locuitori, iar la un cadru medical mediu 141,2 locuitori. De asemenea, in perioada analizata, la un medic reveneau 2,6 cadre sanitare medii, ceea ce este deficitar. Nivelul de trai si de dezvoltare a zonei poate sa imbunatateasca si starea de sanatate si speranta de viata a locuitorilor din regiune prin proiectele viitoare promovate si finantate de POR SV Oltenia 2021-2027.

3.2 Propunerile de investitii pentru dezvoltarea si imbunatatirea starii mediului

Programul Operational Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 justifica alegerea obiectivelor de politica si a obiectivelor specifice promovate de acesta.

Astfel, programul dezvolta 12 obiective specifice (inclusiv Asistenta tehnica) care sunt analizate in cadrul raportului de mediu privind evaluarea strategica a impactului asupra medului a acestui Program prin investitiile ulterioare pentru a crea un cadru pentru dezvoltarea durabila:

OP1/OS a (i) Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adaptare la tehnologiile avansate.

In Regiunea Sud-Vest Oltenia trebuie sa se intensifice activitatea in domeniul cercetare-dezvoltare-inovare, care sa conduca la o mai mare capacitate de inovare in cadrul IMM-urilor, la consolidarea relatiilor intre mediul academic/institutele de cercetare si sectorul IMM, care sa promoveze dezvoltare durabila cu integrarea economiei circulare, tehnologii emergente, transfer tehnologic, industrii inovatoare si tehnici avansate.

OP1/OS a (iii) - Intensificarea creșterii durabile si a competitivitatii IMM-urilor si crearea de locuri de munca in cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investitii productive.

Documentul de Politica Industriala al Romaniei a identificat ca prioritate: Produse romanesti cu valoare adaugata ridicata, competitive pe piata interna (UE) si internationala, un factor determinant in acest sens, fiind investitiile in linii tehnologice, active corporale. La nivel regional, PDR SV Oltenia sustine, prin Prioritatea 1 Cresterea competitivitatii economice a regiunii, domeniul de interventie 1.2, impulsinarea creșterii si competitivitatii IMM-urilor.



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

OP1/OS a (iv) - Dezvoltarea competentelor pentru specializare inteligenta, tranzitie industrială si antreprenoriat.

Se propune sprijin pentru consolidarea si operationalizarea rețelei regionale a facilitatorilor de inovare antreprenoriala, rețeaua de laboratoare de proiecte, in cadrul careia se vor oferi cursuri de formare si asistenta in elaborarea proiectelor pentru potentialii beneficiari, dezvoltarea unor competente profesionale in ceea ce priveste adoptarea tehnologiilor avansate in domeniile de specializare inteligenta, dezvoltarea de abilitati si competente privind utilizarea echipamentelor achizitionate in cadrul acestei axe prioritare

OP1/OS a (ii) Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor.

Zonele urbane sunt motoarele economiei, dar si catalizatori ai creativitatii si ai inovarii in intreaga Uniune Europeana. Astfel, este necesara digitalizarea serviciilor publice locale prin interventii de tip smart-city. Folosirea tehnologiilor IT poate fi folosita pentru dezvoltarea tuturor domeniilor de baza la nivelul unei comunitati: energie, infrastructura, mobilitate, educatie, ocupare si administratie. La nivelul Strategiei POR a fost setat un obiectiv specific privind sprijinirea transformarii digitale a economiei regionale si a domeniilor de interes public si fructificarea beneficiilor sale pentru cetatenii si intreprinderi si administratiile locale.

OP2/OS b (i) - Promovarea masurilor de eficienta energetica si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera.

Din perspectiva atingerii obiectivelor pe termen lung de protectie a mediului, mentionate in foile de parcurs privind energia si reducerea emisiilor de dioxid de carbon, renovarea fondului existent de cladiri, in vederea cresterii performantei energetice a acestora, reprezinta una dintre cele mai semnificative si strategice investitii care poate fi realizata. Obiectivul general al Romaniei in domeniul energiei este conturat prin Planul National Integrat de Energie si Schimbări Climatice (PNIESC)². Planul stabileste obiective, dar si politici si masuri aferente celor cinci dimensiuni ale Uniunii Energetice. In mod specific, alocarea financiara pentru perioada 2021-2027 are in vedere sprijinirea atingerii obiectivelor asumate de Romania prin pachetul "Energie curata pentru toti europenii" la orizontul anului 2030: Promovarea eficientei energetice si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera.

OP2/OS b (vii) Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării;

In Strategia regionala din PDR Sud-Vest Oltenia 2021-2027, au fost prevazute actiuni indicative pentru reconversia functionala si/sau refunctionalizarea unor terenuri si suprafete abandonate si neutilizate din interiorul oraselor si transformarea in spatii verzi, amenajarea de spatii verzi. Acest obiectiv specific va fi abordat prin intermediul tipurilor de interventii din cadrul Axei Prioritare 3 – Eficienta energetica si infrastructura verde.

OP2/OS b (viii) - Promovarea mobilitatii urbane multimodale durabile, ca parte a tranzitiei catre o economie cu zero emisii de dioxid de carbon;

In Planul de Dezvoltare al Regiunii 2021-2027, exista o prioritate dedicata Dezvoltarii urbane durabile, Domeniul de interventie, Mobilitate urbana intermodala. Avand in vedere nevoile existente la nivel regional, interventiile referitoare la mobilitatea urbana din Axa prioritara 4 – Mobilitate urbana durabilă sunt corelate cu acest obiectiv specific.

OP3/OS c (ii) Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere.



În elaborarea POR Sud-Vest Oltenia pentru perioada 2021-2027 au fost identificate la nivel regional, pentru perioada următoare o listă de proiecte prioritare de infrastructură de transport care propune dezvoltarea și modernizarea drumurilor județene precum și realizarea unor soluții de decongestionare a traficului (centuri ocolitoare, pasaje, etc). Din perspectiva priorităților de dezvoltare regionale și locale, dar și datorită faptului că o mare parte din aceste drumuri județene traversează localitățile, în principal cele urbane, au fost identificate o serie de investiții prioritare la nivel regional care să asigure conexiunea localităților la rețelele TEN-T și să îmbunătățească accesibilitatea. Intervențiile propuse în Axa Prioritară 5 – Accesibilitate și conectivitate la nivel regional vor contribui la atingerea obiectivului de dezvoltare a unei mobilități regionale și de îmbunătățire a accesului la TEN-T.

OP4/OS d (ii) Îmbunătățirea accesului la servicii incluzive și de calitate în educație, instruire și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv prin promovarea adaptării la educația și instruirea de la distanță și on-line și online.

Regiunea Sud-Vest Oltenia se confruntă cu provocări majore în ceea ce privește declinul demografic, relevanța educației și formării pentru piața forței de muncă, utilizarea corespunzătoare a resurselor de muncă și productivitatea muncii. Analiza multidimensională a educației și formării profesionale din perspectiva utilizării datelor în luarea deciziilor strategice privind investițiile în infrastructură subliniază nevoia semnificativă de a investi în infrastructura educațională, profund afectată de schimbările demografice. Investițiile insuficiente în infrastructura educațională generează scăderea gradului de participare în toate nivelurile de învățământ, accesul și calitatea procesului de învățare. Intervențiile propuse să fie finanțate prin Axa Prioritară 6 – Educație modernă și incluzivă vor oferi posibilitatea adresării deficiențelor majore ale sistemului educațional și ale pieței muncii, așa cum au fost semnalate și în cadrul Recomandărilor Specifice de Țară: deficitul de competențe de bază și specifice, conform nevoilor pieței muncii, rata de parasire timpurie a școlii, abandonul școlar, accesul egal pe piața muncii și participarea populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții.

OP4/OS d (vi) Creșterea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială

În cadrul regiunii SV Oltenia pe fundalul necesității adoptării unui alt tip de dezvoltare și învățământ al elevilor și tinerilor se propune reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea taberelor de elevi și preșcolari/centrelor multidisciplinare de tineret.

OP5/OS e (i) - Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane;

Prin sprijinirea investițiilor în infrastructura de turism și patrimoniu cultural, acest obiectiv contribuie și la Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030, precum și la Strategia Națională pentru Dezvoltarea Turismului (2019), care vizează valorificarea resurselor culturale și susținerea turismului cultural pentru o mai bună protecție a patrimoniului cultural. Potențialul turistic al regiunii justifică sprijinul financiar acordat valorificării patrimoniului natural, istoric și cultural, pentru promovarea acestuia în scopul atragerii turistilor. Implementarea acestei axe prioritare contribuie la îmbunătățirea gradului de atractivitate a regiunii și la atragerea de noi vizitatori și utilizatori ai obiectivelor sprijinite. Investițiile în turism și cultură vor permite regiunii să folosească avantajele oferite de potențialul lor turistic și patrimoniu cultural în identificarea și consolidarea identității proprii,



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

pentru a-si imbunatati avantajele competitive in sectoare cu valoare adaugata mare si continut calitativ si cognitiv ridicat, atat pe pietele traditionale cat si pe pietele noi, in formare.

OP5/OSe (ii) Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în afara zonele urbane.

Mediul rural din regiune se plaseaza, in mare masura, in afara circuitelor economice si turistice, decalajele de dezvoltare fiind evidente. Pornind de la nevoile identificate, se are in vedere o abordare echitabila a dezvoltarii teritoriale, prin sustinerea diversificarii activitatii economice si a oportunitatilor in zonele rurale, in special prin sustinerea turismului si valorificarea patrimoniului cultural si natural. Strategia Nationala pentru Dezvoltarea Durabila a Romaniei 2030, stabileste intre prioritati, Valorificarea resurselor culturale specifice pe plan local prin protejarea patrimoniului cultural, identitatii culturale si indeletnicirilor traditionale (artizanale, artistice, culinare); incurajarea dezvoltarii in continuare a agroturismului iar intre tintele pentru 2030, consolidarea eforturilor de protectie si salvagardare a patrimoniului cultural si natural, a elementelor de peisaj din mediul urban si rural.

OS. - *Asigurarea functionarii sistemului de management.*

Pentru a asigura conditiile necesare pentru implementarea Programului Operational Regional in vederea utilizarii eficiente a fondurilor alocate acestui program, este necesar ca Autoritatea de Management sa fie sprijinita prin intermediul asistentei tehnice.

4. METODOLOGIA DE EVALUARE SI SELECTIA ALTERNATIVELOR ANALIZATE PENTRU PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL PENTRU REGIUNEA SUD-VEST OLTENIA 2021-2027

4.1 Metodologia de evaluare

Metodologia este cea prevazuta in Hotararea de Guvern nr. 1076 din 8 iulie 2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluarii de mediu pentru planuri si programe, actualizata in 29 octombrie 2012, care prin articolul 1 (1) stipuleaza ca: "*Obiectivul prezentei hotarari este de a asigura un nivel inalt de protectie a mediului si de a contribui la integrarea consideratiilor cu privire la mediu in pregatirea si adoptarea anumitor planuri si programe, in scopul promovarii dezvoltarii durabile, prin efectuarea unei evaluari de mediu a planurilor si programelor care pot avea efecte semnificative asupra mediului*".

Principalul scop al evaluarii strategice de mediu (SEA) este evaluarea *Programului*, a interventiilor si actiunilor din punct de vedere al mediului si sustenabilitatii. Evaluarea vizeaza modul in care *Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027* reduce impactul semnificativ negativ asupra mediului si daca modificarile rezultate prin aplicarea interventiilor sprijina imbunatatirea calitatii mediului si continua directia spre atingerea obiectivelor de sustenabilitate.

Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027 isi propune:

- ❖ Promovarea conformarii programului cu mediul si criteriile de sustenabilitate, cu atingerea tintelor de mediu propuse si acceptate de Romania;



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

- ❖ Corecta gestionare a posibilelor riscuri, pe termen scurt si lung, care pot sa apara in cursul realizarii actiunilor propuse;
- ❖ Definirea si prezentarea solutiilor alternative, masuri de prevenire si atenuare a riscurilor.

Rezultatele asteptate prin derularea procedurii SEA:

- ❖ Evidentierea faptului ca noua situatie, aparuta in urma aplicarii *programului*, permite atingerea performantelor de mediu si sustenabilitate;
- ❖ Evaluarea modului in care noile conditii care apar in urma realizarii programului propus pot asigura solutii prietenoase fata de mediu, raspunzand dezideratului de sustenabilitate. Acele actiuni care decurg din *program* se definesc in sensul conformarii cu reglementarile de mediu.

Cuprinsul prezentului raport de mediu raspunde cerintelor procedurii cadrul de evaluare strategica de mediu, avand in structura lui:

- ❖ Prezentarea viziunii, structurii, continutului, contextului si obiectivelor principale ale programului, precum si rezultatul analizei relatiei cu alte planuri si programe relevante;
- ❖ Activitatile de diseminare a informatiei si planul de comunicare cu partile interesate;
- ❖ Relatia cu alte planuri si programe relevante;
- ❖ Aspecte relevante ale starii actuale a mediului si ale evolutiei probabile in situatia neimplementarii *Programului Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027*. Aceste aspect sunt prezentate pentru elementele relevante de mediu: calitatea aerului, schimbari climatice, apa, solul si utilizarea terenurilor, biodiversitate, patrimoniu cultural si peisaj, managementul deseurilor, managementul riscurilor cauzate de schimbarile climatice, populatia si sanatatea umana;
- ❖ Metodologia de evaluare si selectia alternativelor analizate pentru *Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027* fiind evidentiate conform procedurii si dificultatile;
- ❖ Probleme de mediu existente si reducerea impactului negative asupra mediului prin *Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027*;
- ❖ Obiectivele de protectie a mediului stabilite la nivel national, comunitar sau international, care sunt relevante pentru *Program*;
- ❖ Analiza obiectivelor strategice ale *Programului Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027*;
- ❖ Evaluarea compatibilitatii dintre obiectivele *Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027* cu *obiectivele de mediu*;
- ❖ Potentialele efecte semnificative asupra mediului, inclusive asupra sanatatii, in context transfrontiera;
- ❖ Masurile propuse pentru a preveni, reduce si compensa, cat de complet posibil orice efect advers asupra mediului al implementarii *Programului*;
- ❖ Masuri avute in vedere pentru monitorizarea efectelor semnificative ale implementarii *programului*;
- ❖ Rezumat fara caracter tehnic/ Rezumat Nontehnic;
- ❖ Anexe, referinte bibliografice, bibliografie selective si glosar de termeni.

Procedura SEA se desfasoara cu coordonarea autoritatii competente de mediu, ca organism responsabil, precum si cu comitete speciale care vor fi infiintate de autoritatile



naționale de mediu cu participarea altor organisme naționale/regionale selectate de autoritatea responsabilă de mediu.

4.2 Selectia alternativelor

Analiza a fost efectuată pe două alternative, cea de bază și cea cu implementarea *Programului Operațional Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027*. Alternativa de bază este cea în care situația în zona eligibilă rămâne neschimbată față de soluția fără *Program*. Este alternativa fără acțiune, cea a unui scenariu care păstrează status-quo.

Proiecțiile în această situație se bazează pe extrapolarea unor tendințe existente în prezent sau pe adoptarea unor măsuri impuse de situații punctuale.

Implementarea *Programului* este alternativa propusă, prin care la nivel regional, dar cu influență directă asupra nivelului național, se vor putea atinge țintele de reducere și atenuare a poluării. Alternativa cu *Program* este o bază a continuării politicilor publice pentru introducerea unor „scenarii verzi”. Pentru a evalua influența pe care o au intervențiile și măsurile propuse prin fiecare dintre prioritățile analizate, au fost avute în vedere tendințele care țin de obiectivele de dezvoltare regională și națională. Această alternativă a fost comparată cu alternativa de bază, considerată de referință, cea fără modificări ale politicii de mediu, ale politicilor publice.

4.3 Dificultati

Ca orice abordare metodologică, analiza strategică pentru *Program* are propriile limitări, semnificativ mai puține decât analizele prin alte metode. Limitarea identificată este relativă la stadiul de finalizare a *Programului* supus analizei de mediu.

Abordarea propusă se află la nivel de *Program* și nu de proiecte individuale care vor fi ulterior specificate cu încadrare și vecinătăți, de aceea rolul SEA este de a ghida viitoarele evaluări la nivel de proiecte, nu de a furniza detalii cu privire la impactul specific al fiecărui proiect.

Proiectele concrete vor avea diverse tipuri de intervenții și vor fi încadrate și localizate în zone nespecificate în totalitate la momentul elaborării acestui Raport, vor avea vecinătăți diferite, ceea ce va crea impact de mediu diferit, care va conduce la nevoia unor analize ulterioare de impact de mediu și poate, în unele situații, evaluări adecvate.

Datele au fost colectate din surse considerate oficiale, dar diversitatea surselor a dus la o lipsă de omogenitate a formatului de prezentare al informațiilor, iar armonizarea acestora a necesitat mai mult timp decât a fost inițial prevăzut prin alocarea etapei de colectare date disponibile.

Este posibil ca anumite cereri care ar putea apărea în timpul reuniunilor grupurilor de lucru să nu poată fi îndeplinite din cauza lipsei datelor disponibile sau perioadei mai lungi de obținere a acestora.

Evaluarea nu este marcată de dificultăți semnificative, iar concluziile nu sunt legate de incertitudini semnificative.



UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014 - 2020

5. PROBLEME DE MEDIU EXISTENTE SI REDUCEREA IMPACTULUI NEGATIV ASUPRA MEDIULUI PRIN PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL PENTRU REGIUNEA SUD-VEST OLTENIA 2021-2027

Starea actuala a mediului la nivelul regiunii a fost prezentata in cadrul capitolului 3. Aspecte relevante ale starii actuale a mediului si ale evolutiei probabile in situatia neimplementarii *Programului Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027* sunt prezentate in urmatorul tabel, sunt selectate principalele probleme de mediu cu relevanta direct pentru *Program*.

Tabel 13 Probleme de mediu existente relevante si reducerea impactului negativ prin prioritatile/obiectivele specifice pentru Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027

Aspecte de mediu relevante	Probleme de mediu relevante pentru Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027	Reducerea impactului negativ asupra mediului prin Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027
Aer	<p><i>Probleme identificate: consum de energie ridicat in cladiri publice si rezidentiale;</i></p> <p>Majoritatea cladirilor rezidentiale utilizate astazi au fost construite inainte de anul 1980 cand nivelurile de izolare termica erau mult mai mici decat standardele curente si in lipsa unor standarde de eficienta privind anveloparea cladirii.</p> <p>Utilizarea eficienta a energiei reprezinta o provocare nu numai din cauza resurselor limitate si cresterii continue a costurilor cu energia, dar si din punctul de vedere al schimbarilor climatice, de reducere a emisiilor de gaze cu efect de sera.</p> <p><i>Probleme identificate: spatii verzi insuficiente, spatii publice urbane degradate;</i></p> <p>La nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia, exista disparitii insemnate in ceea ce priveste dimensiunea si calitatea spatiilor verzi, toate zonele urbane avand insa nevoie de investitii in domeniu. Spatiile urbane verzi, de la parcuri si gradini pana la acoperisuri verzi si ferme urbane, reduc poluarea aerului, apei si zgomotului, asigura protectie impotriva valurilor de caldura</p>	<p>Se propune reducerea impactului prin: <u>Axa prioritara 3 – Eficienta energetica si infrastructura verde;</u></p> <p><u>OP 2/ OS b (i) Promovarea masurilor de eficienta energetica si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera;</u></p> <p><u>OP 2 /OS b (vii) Intensificarea actiunilor de protectie si conservare a naturii, a biodiversitatii si a infrastructurii verzi, inclusiv in zonele urbane, precum si reducerea tuturor formelor de poluare;</u></p> <p><u>Axa prioritara 4 - Mobilitate urbana sustenabila</u></p> <p><u>OP.2/OS b (viii) Promovarea mobilitatii urbane multimodale durabile, ca parte a tranzitiei catre o economie cu zero emisii de dioxid de carbon.</u></p> <p><u>Axa prioritara 5- Accesibilitate si conectivitate la nivel regional</u></p> <p><u>OP3/OS c (ii) Dezvoltarea si cresterea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente la schimbarile climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere</u></p>



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

	<p>si mentin o conexiune intre oameni si natura.</p> <p><i>Problema identificata: atractivitate scazuta transportului public si poluarea excesiva a zonelor urbane ca urmare a utilizarii prioritare a transportului personal cu masina;</i></p> <p>In orasele din Regiunea Oltenia transportul in comun este marcat de dificultati. In cea mai mare parte acestea se datoreaza unui parc de mijloace de transport uzat fizic si moral, a unei retele de strazi orasenesti care dateaza de mai multi zeci de ani avand o largime insuficienta pentru a asigura un trafic fluent in conditiile cresterii numarului de automobile .</p> <p>In ceea ce priveste mersul cu bicicleta, exista infrastructura pentru biciclisti in unele orase, dar este in general neregulata, nu formeaza o retea unitara si este de multe ori prost intretinuta. Promovarea mobilitatii alternative prin incurajarea formelor de transport alternativ (mersul pe bicicleta, car-pooling, car-sharing etc.) prin planificarea urbana si dezvoltarea unei infrastructuri adecvate pentru ciclism (piste pentru biciclete) si extinderea zonelor pietonale, in special in marile aglomerari urbane, aduce beneficii considerabile si dimensiunii Decarbonare - emisiile si absorbtile GES. POR vine in intampinarea problemelor prezentate mai sus, in mod direct, prin masuri concrete de imbunatatire a acestui domeniu si cu efecte pozitive asupra mediului (diminuarea poluantilor rezultati din trafic, imbunatatirea calitatii aerului, reducerea zgomotului in aglomerarile urbane etc).</p> <p><i>Problema identificata: Infrastructura rutiera regionala insuficient conectata la retea TEN-T (in regiune nu exista nici o autostrada), grad ridicat de congestie pe retea rutiera;</i></p> <p>In ultima perioada, studiile de trafic si planurile de mobilitate urbana durabila</p>	
--	--	--



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

Aspecte de mediu relevante	Probleme de mediu relevante pentru Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027	Reducerea impactului negativ asupra mediului prin Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027
	<p>realizate in regiune arata un grad ridicat de congestie pe reseaua rutiera, cu efectele negative asociate: poluare fonica si chimica crescute, niveluri ridicate de CO₂ deversate in atmosfera, intarzieri in realizarea calatoriilor, viteze comerciale reduse, etc., atat in aglomerarile urbane, cat si pe drumurile dintre acestea. Pentru a elimina sau reduce aceste efecte negative ale transportului rutier, este nevoie de masuri care sa conduca la descongestionarea traficului si sa orienteze calatorii catre moduri de transport sustenabile (nemotorizate, cu mijloacele de transport nepoluante si/sau de transport public) .</p>	
<p>Apa</p>	<p><i>Problema identificata:</i> Conservarea si restaurarea spatiilor verzi;</p> <p><i>Problema identificata:</i> Infrastructura rutiera regionala insuficient conectata la reseaua TEN-T (in regiune nu existaa nici o autostrada), grad ridicat de congestie pe reseaua rutiera;</p> <p>Infrastructura rutiera existenta este precara, fara sistem de drenare a apelor pluviale. POR vine cu imbunatatirea infrastucturii si contruirea de alte drumuri, la standarde ridicate.</p> <p><i>Problema identificata:</i> valorificare insuficienta a potentialului turistic;</p> <p>Infrastructura turistica majoritatea cladirilor nu sunt racordate la un sistem de canalizare sau nu dispun de statii de epurare compacte, asigurand protectia calitatii apei.</p>	<p>Se propune reducerea impactului prin:</p> <p>Axa prioritara 3: Eficienta energetica si infrastructura verde</p> <p>Srijin pentru conservarea, imbunatatirea sau extinderea infrastructurii verzi-albastre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spatii verzi naturale si semi-naturale urbane - amenajarea de terenuri slab utilizate sau abandonate, paduri, tufisuri, pajisti, zone umede (mlastini), lacuri si rauri/parauri, <p>Centuri verzi, coridoare verzi - rauri si canale, inclusiv malurile acestora, etc</p> <p><u>Axa prioritara 5- Accesibilitate si conectivitate la nivel regional</u></p> <p><u>OP3/OS c (ii) Dezvoltarea si cresterea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente la schimbarile climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere</u></p> <p><u>Axa prioritara 7 – Dezvoltare teritoriala sustenabila</u></p>



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

Aspecte de mediu relevante	Probleme de mediu relevante pentru Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027	Reducerea impactului negativ asupra mediului prin Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027
		OP5/OS e (ii) Promovarea dezvoltarii locale integrate si incluzive in domeniul social, economic si al mediului, precum si a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil si a securitatii in alte zone decat cele urbane
Sol	<p><i>Probleme identificate: spatii verzi insuficiente, spatii publice urbane degradate;</i></p> <p>Reconversia si/sau reutilizarea spatiilor si terenurilor abandonate, degradate, a altor terenuri urbane care sunt vacante sau neutilizate corespunzator transformarea lor in zone verzi, de agrement si recreere pentru populatie ar putea imbunatati conditiile de viata ale locuitorilor si factorul de mediu <i>sol</i>. In Strategia regionala din PDR Sud-Vest Oltenia 2021-2027, au fost prevazute actiuni indicative pentru reconversia functionala si/sau refunctionalizarea unor terenuri si suprafete abandonate si neutilizate din interiorul oraselor si transformarea in spatii verzi, amenajarea de spatii verzi.</p>	<p>Se propune reducerea impactului prin: <u>Axa prioritara 3 – Eficienta energetica si infrastructura verde</u></p> <p><u>OP2/OS.7 - OS b (vii) Intensificarea actiunilor de protectie si conservare a naturii, a biodiversitatii si a infrastructurii verzi, inclusiv in zonele urbane, precum si reducerea tuturor formelor de poluare</u></p> <p>Axa Prioritara 7 – Dezvoltare teritoriala sustenabila, actiuni privind Imbunatatirea mediului urban prin regenerarea fizica a spatiilor publice urbane</p> <p>OP5/OS e (i) Promovarea dezvoltarii integrate si incluzive in domeniul social, economic si al mediului, precum si a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil si a securitatii in zonele urbane</p>
Schimbari climatice	<p><i>Probleme identificate: consum de energie ridicat in cladiri publice si rezidentiale;</i></p> <p>Majoritatea cladirilor rezidentiale utilizate astazi au fost construite inainte de anul 1980 cand nivelurile de izolare termica erau mult mai mici decat standardele curente si in lipsa unor standarde de eficienta privind anveloparea cladirii. Utilizarea eficienta a energiei reprezinta o provocare nu numai din cauza resurselor limitate si cresterii continue a costurilor cu energia, dar si din punctul de vedere al schimbarilor climatice, de reducere a emisiilor de gaze cu efect de sera.</p>	<p>Se propune reducerea impactului prin: <u>Axa prioritara 3 – Eficienta energetica si infrastructura verde;</u></p> <p>OP2/OS b (i) Promovarea masurilor de eficienta energetica si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera;</p> <p><u>OP-2/OS b (vii) Intensificarea actiunilor de protectie si conservare a naturii, a biodiversitatii si a infrastructurii verzi, inclusiv in zonele urbane, precum si reducerea tuturor formelor de poluare;</u></p> <p><u>Axa prioritara 4 - Mobilitate urbana sustenabila</u></p> <p><u>OP2/OS b (viii) Promovarea mobilitatii urbane multimodale durabile, ca parte a tranzitiei catre o economie cu zero emisii de dioxid de carbon.</u></p>



UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014 - 2020

Aspecte de mediu relevante	Probleme de mediu relevante pentru Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027	Reducerea impactului negativ asupra mediului prin Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027
	<p><i>Probleme identificate: spatii verzi insuficiente, spatii publice urbane degradate;</i></p> <p>La nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia, exista disparitii insemnate in ceea ce priveste dimensiunea si calitatea spatiilor verzi, toate zonele urbane avand insa nevoie de investitii in domeniu. Spatiile urbane verzi, de la parcuri si gradini pana la acoperisuri verzi si ferme urbane, reduc poluarea aerului, apei si zgomotului, asigura protectie impotriva valurilor de caldura si mentin o conexiune intre oameni si natura.</p> <p><i>Problema identificata: atractivitate scazuta a transportului public si poluare excesiva a zonelor urbane ca urmare a utilizarii prioritare a transportului personal cu masina;</i></p> <p>In orasele din Regiunea Oltenia transportul in comun este marcat de dificultati. In cea mai mare parte acestea se datoreaza unui parc de mijloace de transport uzat fizic si moral, a unei retele de strazi orasenesti care dateaza de mai multi zeci de ani avand o largime insuficienta pentru a asigura un trafic fluent in conditiile cresterii numarului de automobile .</p> <p>In ceea ce priveste mersul cu bicicleta, exista infrastructura pentru biciclisti in unele orase, dar este in general neregulata, nu formeaza o retea unitara si este de multe ori prost intretinuta. Promovarea mobilitatii alternative prin incurajarea formelor de transport alternativ (mersul pe bicicleta, car-pooling, car-sharing etc.) prin planificarea urbana si dezvoltarea unei infrastructuri adecvate pentru ciclism (piste pentru biciclete) si extinderea zonelor pietonale, in special in marile aglomerari urbane, aduce beneficii considerabile si dimensiunii</p>	<p><u>Axa prioritara 5- Accesibilitate si conectivitate la nivel regional</u></p> <p><u>OP3/OS c (ii) Dezvoltarea si cresterea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente la schimbarile climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere.</u></p>



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

Aspecte de mediu relevante	Probleme de mediu relevante pentru Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027	Reducerea impactului negativ asupra mediului prin Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027
	<p>Decarbonare - emisiile si absorbtile GES. POR vine in intampinarea problemelor prezentate mai sus, in mod direct, prin masuri concrete de imbunatatire a acestui domeniu si cu efecte pozitive asupra mediului (diminuarea poluantilor rezultati din trafic, imbunatatirea calitatii aerului, reducerea zgomotului in aglomerarile urbane etc).</p> <p><i>Problema identificata: Infrastructura rutiera regionala insuficient conectata la reseaua TEN-T (in regiune nu exista nicio autostrada), grad ridicat de congestie pe reseaua rutiera;</i></p> <p>In ultima perioada, studiile de trafic si planurile de mobilitate urbana durabila realizate in regiune arata un grad ridicat de congestie pe reseaua rutiera, cu efectele negative asociate: poluare fonica si chimica crescute, niveluri ridicate de CO₂ deversate in atmosfera, intarzieri in realizarea calatoriilor, viteze comerciale reduse, etc., atat in aglomerarile urbane, cat si pe drumurile dintre acestea. Pentru a elimina sau reduce aceste efecte negative ale transportului rutier, este nevoie de de masuri care sa conduca la descongestionarea traficului si sa orienteze calatorii catre moduri de transport sustenabile (nemotorizate, cu mijloacele de transport nepoluante si/sau de transport public) .</p>	
<p>Biodiversitate</p>	<p>La nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia, exista disparitati insemnate in ceea ce priveste dimensiunea si calitatea spatiilor verzi, toate zonele urbane avand inasa nevoie de investitii in domeniu.</p> <p>In mai 2020, Comisia Europeana a adoptat o noua strategie cuprinzatoare privind biodiversitatea pentru a readuce natura in viata oamenilor. Noua strategie privind biodiversitatea</p>	<p>Se propune reducerea impactului prin: <u>Axa prioritara 3 – Eficienta energetica si infrastructura verde</u> <u>OP2/OS b (vii) Intensificarea actiunilor de protectie si conservare a naturii, a biodiversitatii si a infrastructurii verzi, inclusiv in zonele urbane, precum si reducerea tuturor formelor de poluare</u></p>



UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014 - 2020

Aspecte de mediu relevante	Probleme de mediu relevante pentru Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027	Reducerea impactului negativ asupra mediului prin Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027
	<p>abordeaza factorii-cheie ai declinului biodiversitatii si urmareste sa integreze consideratiile legate de biodiversitate in strategia globala de crestere economica a UE. Strategia propune, printre altele, stabilirea unor obiective obligatorii pentru inverzirea oraselor, prin ecologizarea zonelor urbane si periurbane. In configurarea interventiilor pe acest domeniu in cadrul POR, au fost luate in considerare obiectivele prevazute in acesta strategie.</p>	
Peisaj	<p>Majoritatea cladirilor rezidentiale utilizate astazi au fost construite inainte de anul 1980. Anveloparea cladirilor imbunatateste aspectul exterior al acestora.</p> <p>La nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia, exista disparitati insemnate in ceea ce priveste dimensiunea si calitatea spatiilor verzi, toate zonele urbane avand insa nevoie de investitii in domeniu. Spatiile urbane verzi, de la parcuri si gradini pana la acoperisuri verzi si ferme urbane, reduc poluarea aerului, apei si zgomotului, asigura protectie impotriva valurilor de caldura si mentin o conexiune intre oameni si natura.</p>	<p>Se propune reducerea impactului prin: <u>Axa prioritara 3 – Eficienta energetica si infrastructura verde;</u> <u>OP2/OS b (i) Promovarea masurilor de eficienta energetica si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera;</u> <u>OP2/OS b (vii) Intensificarea actiunilor de protectie si conservare a naturii, a biodiversitatii si a infrastructurii verzi, inclusiv in zonele urbane, precum si reducerea tuturor formelor de poluare;</u></p>
Populatie si sanatate umana	<p>La nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia, exista disparitati insemnate in ceea ce priveste dimensiunea si calitatea spatiilor verzi, toate zonele urbane avand insa nevoie de investitii in domeniu. Spatiile urbane verzi, de la parcuri si gradini pana la acoperisuri verzi si ferme urbane, reduc poluarea aerului, apei si zgomotului, asigura protectie impotriva valurilor de caldura si mentin o conexiune intre oameni si natura.</p> <p>Propunerea de sprijini un transport urban sustenabil si durabil prin infrastructuri pentru combustibili</p>	<p>Se propune reducerea impactului prin: <u>Axa prioritara 3 – Eficienta energetica si infrastructura verde;</u> <u>OP2/OS.1 - OS b (i) Promovarea masurilor de eficienta energetica si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera;</u> <u>OP2/OS b (vii) Intensificarea actiunilor de protectie si conservare a naturii, a biodiversitatii si a infrastructurii verzi, inclusiv in zonele urbane, precum si reducerea tuturor formelor de poluare;</u></p> <p><u>Axa prioritara 4 - Mobilitate urbana sustenabila</u></p>



UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014 - 2020

Aspecte de mediu relevante	Probleme de mediu relevante pentru Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027	Reducerea impactului negativ asupra mediului prin Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027
	alternativi, statii/puncte de incarcare, ealizarea de sisteme de tip park and ride, sprijinirea realizarii/modernizarii de infrastructuri pentru deplasari nemotorizate, crearea/modernizarea traseelor pentru pietoni, investitii in infrastructura pentru ciclism, sisteme de inchiriere biciclete, coridor de mobilitate, alcatuit din unul sau mai multe propuneri/proiecte din PMUD-urile aprobate, considerat strategic la nivelul autoritatii publice locale care sa sprijine transportul public in comun de calatori, circulatia biciclistilor si/sau circulatia pietonilor, etc.	<u>OP2/OS b (viii) Promovarea mobilitatii urbane multimodale durabile, ca parte a tranzitiei catre o economie cu zero emisii de dioxid de carbon.</u>
Aspecte culturale	Degradarea zonelor de interes cultural ca urmare a dezvoltarii unor zone cu functiuni incompatibile cu zone care adapostesc obiective culturale.	Se propune reducerea impactului prin: <u>Axa prioritara 7 – Dezvoltare teritoriala sustenabila;</u> <u>OP5/OS e (i) Promovarea dezvoltarii integrate si incluzive in domeniul social, economic si al mediului, precum si a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil si a securitatii in zonele urbane;</u> <u>OP5/OS e (ii) Promovarea dezvoltarii locale integrate si incluzive in domeniul social, economic si al mediului, precum si a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil si a securitatii in alte zone decat cele urbane.</u>
Conservarea resurselor naturale	Multe dintre orasele regiunii se confrunta cu probleme de atractivitate ca urmare a unui complex de factori demografici, culturali, economici, sociali si de mediu. Activitatea turistica este concentrata in cateva centre, restul obiectivelor ramanand in mare masura nevalorificate. Un numar insemnat de <i>resurse naturale</i> raman in umbra din cauza dificultatilor de acces (in lipsa sau nemodernizate) si a lipsei unor amenajari minime care sa permita vizitarea lor in conditii optime.	Se propune reducerea impactului prin: <u>Axa prioritara 3 – Eficienta energetica si infrastructura verde;</u> <u>OP2/OS.1 - OS b (i) Promovarea masurilor de eficienta energetica si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera;</u> <u>OP2/OS b (vii) Intensificarea actiunilor de protectie si conservare a naturii, a biodiversitatii si a infrastructurii verzi, inclusiv in zonele urbane, precum si reducerea tuturor formelor de poluare;</u> <u>Axa prioritara 7 – Dezvoltare teritoriala sustenabila;</u>



UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014 - 2020

Aspecte de mediu relevante	Probleme de mediu relevante pentru Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027	Reducerea impactului negativ asupra mediului prin Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027
		<p>OP5/OS e (i) <u>Promovarea dezvoltarii integrate si incluzive in domeniul social, economic si al mediului, precum si a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil si a securitatii in zonele urbane;</u></p> <p>OP5/OS e (ii) <u>Promovarea dezvoltarii locale integrate si incluzive in domeniul social, economic si al mediului, precum si a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil si a securitatii in alte zone decat cele urbane.</u></p>
Eficienta energetica	<p><i>Probleme identificate: consum de energie ridicat in cladiri publice si rezidentiale;</i></p> <p>Majoritatea cladirilor rezidentiale utilizate astazi au fost construite inainte de anul 1980 cand nivelurile de izolare termica erau mult mai mici decat standardele curente si in lipsa unor standarde de eficienta privind anveloparea cladirii.</p> <p>Utilizarea eficienta a energiei reprezinta o provocare nu numai din cauza resurselor limitate si cresterii continue a costurilor cu energia, dar si din punctul de vedere al schimbarilor climatice, de reducere a emisiilor de gaze cu efect de sera.</p> <p>In ultima perioada, studiile de trafic si planurile de mobilitate urbana durabila realizate in regiune arata un grad ridicat de congestie pe reseaua rutiera, cu efectele negative asociate: poluare fonica si chimica crescute, niveluri ridicate de CO₂ deversate in atmosfera, intarzieri in realizarea calatoriilor, viteze comerciale reduse, etc., atat in aglomerarile urbane, cat si pe drumurile dintre acestea. Pentru a elimina sau reduce aceste efecte negative ale transportului rutier, este nevoie de masuri care sa conduca la descongestionarea traficului si sa</p>	<p>Se propune reducerea impactului prin:</p> <p><u>Axa prioritara 3 – Eficienta energetica si infrastructura verde;</u></p> <p><u>OP2/OS.1 - OS b (i) Promovarea masurilor de eficienta energetica si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera;</u></p> <p><u>Axa prioritara 4 - Mobilitate urbana sustenabila</u></p> <p><u>OP2/ OS b (viii) Promovarea mobilitatii urbane multimodale durabile, ca parte a tranzitiei catre o economie cu zero emisii de dioxid de carbon;</u></p> <p><u>Axa prioritara 5 – Accesibilitate si conectivitate la nivel regional</u></p> <p><u>OS c (ii) Dezvoltarea si cresterea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente la schimbarile climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere.</u></p>



UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014 - 2020

Aspecte de mediu relevante	Probleme de mediu relevante pentru Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027	Reducerea impactului negativ asupra mediului prin Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027
	orienteze calatoriile catre moduri de transport sustenabile (nemotorizate, cu mijloacele de transport nepoluante si/sau de transport public).	
Deseuri	Depozitarea necontrolata a tuturor tipurilor de deseuri.	<u>Axa prioritara 3 – Eficienta energetica si infrastructura verde;</u> <u>OP2/ OS b (vii) Intensificarea actiunilor de protectie si conservare a naturii, a biodiversitatii si a infrastructurii verzi, inclusiv in zonele urbane, precum si reducerea tuturor formelor de poluare.</u>

6. OBIECTIVELE DE PROTECTIA MEDIULUI STABILITE LA NIVEL NATIONAL, COMUNITAR SAU INTERNATIONAL, CARE SUNT RELEVANTE PENTRU PROGRAM

6.1 Analiza obiectivelor strategice ale Programului Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027

Pentru evaluarea efectelor asupra mediului generate de implementarea *Programului Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027*, au fost selectate si analizate o serie de obiective relevante, legate in mod direct de:

- Aspectele de mediu indicate in Anexa 2 din HG nr. 1076/2004;
- Probleme de mediu relevante pentru *Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027*, rezultate in urma analizarii starii actuale a mediului;
- Obiectivele si masurile propuse *Programului Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027*.

Tabel 14 Aspectele de mediu si obiectivele de mediu propuse in cadrul Programului Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027.

Aspecte de mediu	Obiective de mediu propuse
Aer	OM.1 Imbunatatirea calitatii aerului prin imbunatatirea protectiei naturii si a biodiversitatii, a infrastructurii verzi in special in mediul urban si reducerea poluarii; OM.2 Imbunatatirea calitatii aerului prin solutii de decongestionare a traficului in mediul urban (centuri ocolitoare, pasaje, modernizare strazi, pasaje pietonale, etc);
Apa (de suprafata si subterana)	OM.3 Imbunatatirea calitatii apelor prin modernizarea si reabilitarea retelei de drumuri judetene care asigura conectivitatea directa sau cu rețeaua TEN-T, construirea unor noi segmente de drum judetean pentru conectarea la autostrazi sau drumuri expres; OM.4 Mentinerea starii ecologice a apelor curgatoare (Directiva Cadru Apa);



UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014 - 2020

Aspecte de mediu	Obiective de mediu propuse
Sol	OM.5 Menținerea stării ecologice ale solului prin conversia funcțională a terenurilor virane degradate/ neutilizate/abandonate; OM.6 Reabilitarea siturilor industriale și a terenurilor contaminate;
Schimbări climatice	OM.7 Scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră generate din diferite domenii de activitate pentru atingerea tintelor impuse de UE;
Biodiversitate	OM.8 Conservarea habitatelor și speciilor de flora și fauna de importanță comunitară; OM.9 Menținerea rețelei naționale de arii naturale protejate;
Peisaj	OM.10 Protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului natural și a ecoturismului;
Aspecte culturale	OM.11 Protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului cultural și a serviciilor culturale; OM.10 Protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului natural și a ecoturismului;
Conservarea resurselor naturale	OM.13 Reducerea exploatarei resurselor epuizabile și facilitarea utilizării celor regenerabile;
Deseuri	OM.14 Reducerea cantitatilor de deseuri generate și creșterea gradului de reciclare/valorificare pentru toate tipurile de deseuri;
Populație și sănătate umană	OM.15 Diminuarea emisiilor de poluanți din mediul înconjurător, ce ar putea determina îmbunătățirea stării de sănătate a populației și implicit creșterea calității vieții; OM.16 Utilizarea de tehnologii curate (performante) care să genereze cât mai puține riscuri pentru personalul din unitățile cu diferite domenii de activitate;
Transport	OM.17 Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile;
Eficiența energetică	OM.18 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

6.2 Evaluarea compatibilității dintre obiectivele Programului Operațional Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027 cu obiectivele de mediu

Principalele provocări comune la nivelul teritoriului programului pot fi analizate în următoarele domenii principale: **dezvoltare socioeconomică, mobilitate, energie, resurse naturale și culturale, riscuri de catastrofe naturale.**

În cursul procesului de programare, analiza teritorială a fost realizată ca efort comun al organismelor programului, partilor interesate și grupului comun de programare.

Coordonatele principale ale cadrului conceptual utilizat în evaluarea *Programului* sunt următoarele:

- 1. Identificarea corectă și implementarea obligațiilor de mediu** din domeniile menționate mai sus (inclusiv datoriile istorice: situri contaminate, suprafețe terestre și corpuri de apă ce necesită reabilitare sau reconstrucție ecologică);
- 2. Diminuarea externalităților de mediu** aferente funcționării capacităților industriale actuale (reducerea emisiilor de poluanți atmosferici, reducerea consumului de apă, colectarea și epurarea corespunzătoare a apelor uzate evacuate, reducerea cantităților și creșterea gradului de valorificare a deșeurilor);



- 3. Promovarea acelor noi proiecte care asigura cel mai scazut nivel de afectare a mediului** (nu afecteaza specii sau habitate care fac obiectul conservarii, au prevazute masuri de prevenire, diminuare sau compensare a efectelor negative);
- 4. Cresterea ponderii de utilizare a resurselor regenerabile in productia de energie;**
- 5. Cresterea eficientei energetice** pe toate segmentele (de la exploatare la consum).

In cele ce urmeaza este prezentata matricea de evaluare in cadrul careia au fost identificate compatibilitati, codificate astfel: "+" (daca obiectivele sunt compatibile), "-" (daca obiectivele nu sunt compatibile), "/" (atunci cand s-a constatat ca existe alti factori de care nu depind cele doua tipuri de obiective), "=" (atunci cand s-a constatat ca obiectivele sunt identice). Atunci cand s-a constatat ca nu exista nici o compatibilitate nu s-a utilizat nici un semn din cele explicate mai sus.



UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014 - 2020

Axe prioritare/obiective specifice	Acronim obiectiv specific	OM1 Aer	OM2 Aer	OM3 Apa	OM4 Sol	OM5 Sol	OM6 Sol	OM7 Schimbari climatice	OM8 Biodiversitate	OM9 Biodiversitate	OM10 Peisaj	OM11 Aspecte culturale	OM12 Aspecte culturale	OM13 Conservarea resurselor naturale	OM14 Deseuri	OM15 Populatie si sanatate umana	OM16 Populatie si sanatate umana	OM17 Transport	OM18 Eficienta energetica
Promovarea masurilor de eficienta energetica si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera	OP2/ OS b (i)	+	+	/	/	/	/	+	/	/	/	/	/	/	/	/	/	+	+
Intensificarea actiunilor de protectie si conservare a naturii, a biodiversitatii si a infrastructurii verzi, inclusiv in zonele urbane, precum si reducerea tuturor formelor de poluare	OP2/ OS b (vii)	=	+	+	+	+	+	+	+	=	+	/	/	/	+	/	/	/	/
Axa prioritara 4 - Mobilitate urbana sustenabila																			
Promovarea mobilitatii urbane multimodale durabile, ca parte a tranzitiei catre o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	OP2/ OS b (viii)	=	=	/	/	/	/	+	/	/	/	/	/	/	/	+	+	=	+
Axa prioritara 5 - Accesibilitate si conectivitate la nivel regional																			
Dezvoltarea si cresterea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente la schimbarile climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere	OP3/ OS c (ii)	+	+	+	/	/	/	+	/	/	/	/	/	/	/	+	+	=	+
Axa prioritara 6 – Educatie moderna si incluziva																			



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

Axe prioritare/obiective specifice	Acronim obiectiv specific	OM1 Aer	OM2 Aer	OM3 Apa	OM4 Sol	OM5 Sol	OM6 Sol	OM7 Schimbari climatice	OM8 Biodiversitate	OM9 Biodiversitate	OM10 Peisaj	OM11 Aspecte culturale	OM12 Aspecte culturale	OM13 Conservarea resurselor naturale	OM14 Deseuri	OM15 Populatie si sanatate umana	OM16 Populatie si sanatate umana	OM17 Transport	OM18 Eficienta energetica
Imbunatatirea accesului egal la servicii de calitate si incluzive in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilientei pentru educatia si formarea la distanta si online	OP4/ OS d (ii)	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Cresterea rolului culturii si al turismului durabil in dezvoltarea economica, incluziunea sociala si inovarea sociala	OS d(vi)	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Axa prioritara 7 – Dezvoltare teritoriala sustenabila																			
Promovarea dezvoltarii integrate si incluzive in domeniul social, economic si al mediului, precum si a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil si a securitatii in zonele urbane	OP5/ OS e (i)	/	/	/	/	/	/	/	+	+	+	=	=	=	+	+	+	/	/
Promovarea dezvoltarii locale integrate si incluzive in domeniul social, economic si al mediului, precum si a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil si a securitatii in alte zone decat cele urbane	OP5/ OS e (ii)	/	/	/	/	/	/	/	+	+	+	=	=	=	+	+	+	/	/
Axa prioritara 8 – Asistenta tehnica																			



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

Axe prioritare/obiective specifice	Acronim obiectiv specific	OM1 Aer	OM2 Aer	OM3 Apa	OM4 Sol	OM5 Sol	OM6 Sol	OM7 Schimbari climatice	OM8 Biodiversitate	OM9 Biodiversitate	OM10 Peisaj	OM11 Aspecte culturale	OM12 Aspecte culturale	OM13 Conservarea resurselor naturale	OM14 Deseuri	OM15 Populatie si sanatate umana	OM16 Populatie si sanatate umana	OM17 Transport	OM18 Eficienta energetica
Asigurarea functionarii sistemului de management	OS	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

7. POTENTIALE EFECTE SEMNIFICATIVE ASUPRA MEDIULUI, INCLUSIV ASUPRA SANATATII, IN CONTEXT TRANSFRONTIERA

Obiectivul de protecție a mediului și a sănătății populației este acela de a identifica un sistem echilibrat de armonizare a mediului și a activităților umane, care să aibă ca rezultate dezvoltarea acceptabilă a activităților antropice, calitatea mediului și calitatea vieții, respectiv a sănătății. Evaluarea impactului potențial a *Programului Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027* asupra mediului printr-o evaluare strategică reprezintă un mijloc de direcționare spre o dezvoltare echilibrată și ecologică a arealului din zona de studiu.

Prioritățile, măsurile și intervențiile *Programului Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027* vor avea un impact general pozitiv asupra mediului.

Spatiile verzi pierd deseori în competiția pentru terenuri, deoarece ponderea populației care trăiește în zonele urbane continuă să crească. Programul își propune să inverseze aceste tendințe și să oprească pierderea ecosistemelor urbane verzi. Promovarea ecosistemelor sănatoase și a soluțiilor bazate pe natură ar trebui să fie integrate sistematic în planificarea urbană, inclusiv în spațiile publice.

În orașele din Regiunea Oltenia transportul în comun este marcat de dificultăți. În cea mai mare parte acestea se datorează unui parc de mijloace de transport uzat fizic și moral, a unei rețele de străzi orășenești care datează de mai mulți zeci de ani având o lărgime insuficientă pentru a asigura un trafic fluent în condițiile creșterii numărului de automobile. În ceea ce privește mersul cu bicicleta, există infrastructura pentru bicicliști în unele orașe, dar este în general neregulată, nu formează o rețea unitară și este de multe ori prost întreținută. Promovarea mobilității alternative prin încurajarea formelor de transport alternativ (mersul pe bicicletă, car-pooling, car-sharing etc.) prin planificarea urbană și dezvoltarea unei infrastructuri adecvate pentru ciclism (piste pentru biciclete) și extinderea zonelor pietonale, în special în marile aglomerări urbane, aduce beneficii considerabile și dimensiunii decarbonare - emisiile și absorbțiile GES.

Programul vine în întâmpinarea problemelor prezentate mai sus, în mod direct, prin măsuri concrete de îmbunătățire a acestui domeniu și cu efecte pozitive asupra mediului (diminuarea poluanților rezultați din trafic, îmbunătățirea calității aerului, reducerea zgomotului în aglomerările urbane etc).

În majoritatea orașelor și municipiilor, deficitul de infrastructură se reflectă într-o mobilitate redusă, trafic de tranzit ridicat la nivelul a numeroase localități care nu beneficiază de variante de ocolire, timpi mari de așteptare în trafic etc. Pentru a putea asigura condiții sigure de deplasare în mediul urban dar și pentru a putea dezvolta proiecte de mobilitate urbană va fi nevoie de susținerea procesului de modernizare a infrastructurii de transport rutier. În ultima perioadă, studiile de trafic și planurile de mobilitate urbană durabilă realizate în regiune arată un grad ridicat de congestie pe rețeaua rutieră, cu efectele negative asociate: poluare fonica și chimică crescute, niveluri ridicate de CO₂ deversate în atmosferă, întâzieri în realizarea călătoriilor, viteze comerciale reduse, etc., atât în aglomerările urbane, cât și pe drumurile dintre acestea. Pentru a elimina sau reduce aceste efecte negative ale transportului rutier, este nevoie de măsuri care să conducă la desconggestionarea traficului și orienteze



calatorii catre moduri de transport sustenabile (nemotorizate, cu mijloacele de transport nepoluante si/sau de transport public).

Oltenia beneficiaza de importante resurse turistice, dar, in ciuda acestui fapt, importanta turismului in economia locala este relativ redusa, contribuind la PIB-ul regional cu doar 1%. Turismul poate fi insa un vector esential in dezvoltarea multor zone si in cresterea gradului de ocupare a fortei de munca intr-o regiune in care alternativele nu sunt inca prea numeroase. Turismul este unul dintre cele mai importante domenii economice pentru dezvoltarea regiunii. Are un rol important pentru regiune, ofera externalitati ridicate pentru comerțul cu amanuntul, serviciile locale si pentru imbunatatirea calitatii vietii de rezident, dar, in acelasi timp, este influentat foarte mult de conditiile locale, cum ar fi transportul, servicii de petrecere a timpului liber si cultural.

In regiune, exista urmatoarele statiuni balneare, balneo-climatice si statiunile turistice in mediul urban: Novaci (judetul Gorj), Baile Govora, Baile Olanesti, Calimanesti - Caciulata, Horezu, Ocnele Mari (judetul Valcea) si in mediul rural: Baia de Fier, Sacelu, Polovragi, Pestisani (judetul Gorj), Bala (judetul Mehedinti), Voineasa (judetul Valcea). Acestea reprezinta o resursa majora pentru turismul de odihna si tratament, precum si pentru tratamentele medicale. Zona montana a Regiunii Sud – Vest si zona Dunarii, cu un cadru natural deosebit la care se asociaza, numeroase monumente de arhitectura religioase sau civile, poate fi identificata ca zona cu potential turistic ridicat, insuficient valorificat.

La nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, conform datelor oficiale publicate de Institutul National al Patrimoniului in anul 2015, se regasesc 3.322 monumente istorice. In regiune, numarul acestora este repartizat la nivelul judetelor componente astfel: 700 monumente in judetul Dolj, 503 in judetul Gorj, 570 in Mehedinti, 758 in Olt si 791 in judetul Valcea. Dintr-un total 391 monumente clasificate categoria A, aproximativ 239 sunt amplasate in mediul rural. Patrimoniul cultural se confrunta insa cu provocari importante in ceea ce priveste conditiile fizice care se deterioreaza treptat. Starea majoritatii monumentelor este precara, iar calitatea siturilor de patrimoniu cultural sau a activitatilor legate de acesta este considerata slaba de catre vizitatori. O buna parte dintre acestea necesita conservare, protejare sau investitii pentru dezvoltarea si valorificarea lor prin includerea in circuite turistice. Infrastructura publica de turism este in continuare precara. In ciuda investitiilor realizate in perioadele anterioare de programare, nevoile privind modernizarea capacitatilor de primire si a bazelor de agrement raman ridicate.

De asemenea, in regiune exista infrastucturi turistice care pot fi reabilitate pentru a cresa atractivitatea zonei atat pentru cetateni, cat si pentru turisti. Totodata, dezvoltarea unor infrastucturi turistice in regiune ar putea contribui la cresterea atractivitatii si, implicit, a numarului de turisti.

Viziunea dezvoltarii turismului in regiunea SV Oltenia corespunde Pilonului 2 din Cadrul European de actiune: Patrimoniul cultural pentru o Europa durabila: solutii inteligente pentru un viitor coerent si durabil. Pentru a exploata acest potential, cadrul de actiune implica trei directii de actiune care vizeaza a) regenerarea oraselor si a regiunilor prin patrimoniul cultural; b) promovarea reutilizarii adaptive a cladirilor de patrimoniu; si c) echilibrarea accesului la patrimoniul cultural prin turism cultural durabil si patrimoniu natural .

Programul promoveaza masuri pentru reabilitarea pamantului si siturilor industriale, a zonelor contaminate si redarea acestora comunitatii pentru uzul social, economic, de constructie sau pur si simplu restaurarea in situri naturale.



Nivelul scăzut de monitorizare a solului, apei și al poluării aerului contribuie la o informare insuficientă a populației cu privire la nivelul poluării din comunitățile lor.

Programul investeste în acțiuni și măsuri de creștere a nivelului de informare publică pentru protejarea mediului, sănătății și pentru responsabilizarea cetățeanului.

Deși centrele urbane situate în zona programului nu sunt importante, totuși, amprenta lor de carbon este încă semnificativă datorită utilizării de mașini foarte poluante, sisteme de încălzire nesustenabile, împreună cu măsuri insuficiente de eficiență energetică. Acesta este motivul pentru care programul propune acest obiectiv specific, pentru finanțarea investițiilor în infrastructura ecologică din zonele urbane și pentru finanțarea măsurilor de sensibilizare a populației rezidente.

Conceptul de „infrastructură ecologică” este unul relativ nou și se necesită o atenție specială promovării acestuia și dezvoltării soluțiilor pilot care pot fi reproduse ulterior. Cele mai comune structuri care vor fi vizate sunt: parcurile, bulevardele marginite de copaci, acoperișurile verzi, spațiile deschise, terenurile de joacă, terenurile agricole și pădurile din interiorul orașelor etc.

Programul propune măsuri precum:

- Investiții în promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră la clădirile rezidențiale/industriale și publice, în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice;
- Investiții privind îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării, privind crearea, extinderea sau îmbunătățirea infrastructurii verzi (parcuri, zone din orașe, grădini, acoperișuri verzi, grădini urbane etc), regenerarea spațiilor urbane degradate, inclusiv prin promovarea investițiilor ce promovează infrastructura verde în zonele urbane și conversia funcțională a terenurilor virane degradate/ neutilizate/abandonate;
- Investiții privind realizarea unui transport urban sustenabil și durabil prin coridor de mobilitate, alcătuit din unul sau mai multe propuneri/proiecte din PMUD-urile aprobate, considerat strategic la nivelul autorității publice locale care să sprijine transportul public în comun de călători, circulația biciclistilor și/sau circulația pietonilor, achiziționarea de material rulant electric/vehicule ecologice, inclusiv pentru proiecte de introducere a transportului public în localități urbane, construire infrastructura necesară transportului electric (inclusiv stații de alimentare a automobilelor electrice), stații/puncte de încărcare, extinderea, respectiv modernizarea transportului public urban cu mijloace ecologice, crearea/modernizarea traseelor pentru pietoni și investiții în infrastructura pentru biciclete și pietoni, sisteme de închiriere biciclete, etc.
- Investiții în dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere prin modernizarea și reabilitarea rețelei de drumuri județene care asigură conectivitatea directă sau cu rețeaua TEN-T, construirea unor noi segmente de drum județean pentru conectarea la autostrăzi sau drumuri expres și sprijin pentru investiții care vizează soluții de decongestionare a traficului în mediul urban (centuri ocolitoare, pasaje, modernizare străzi, pasaje pietonale, etc);



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

- Investiții în dezvoltarea integrării sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane și rurale prin dezvoltarea infrastructurii publice de turism și activelor turistice publice, în zone care dispun de un potențial turistic valoros și conservarea, protecția, valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și servicii culturale în mediul urban, dezvoltarea patrimoniului turistic natural, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros, îmbunătățirea mediului urban prin regenerarea fizică a spațiilor publice urbane, dezvoltarea patrimoniului turistic cultural și natural, în special în zone rurale care dispun de un potențial turistic valoros (în special obiective de patrimoniu UNESCO sau categoria A) și dezvoltarea infrastructurii publice de turism și activelor turistice publice, în zone care dispun de un potențial turistic valoros (în special în stațiunile turistice).

Toate măsurile propuse au potențialul de a contribui la Pilonul II „Protejarea mediului” din EUSDR și, de asemenea, la Pilonul III „Calitatea mediului” al EUSAIR.

În ceea ce privește lista de mai sus, apare întrebarea dacă aceste intervenții pot duce la impacturi semnificative care nu ar putea fi gestionate prin studii mai detaliate la nivel de proiect, cum ar fi evaluarea impactului de mediu (EIM). În opinia echipei care a colaborat la elaborarea acestui raport de mediu, niciunul dintre impacturi nu va avea efecte semnificative pe baza criteriilor de determinare a semnificației probabile a efectelor prevăzute în anexa II la Directiva SEA.

În acest sens, se propune să se întreprindă o formă simplificată de SEA și să se concentreze pe furnizarea de sugestii pentru planificarea detaliată a fiecărei intervenții, pentru a reduce posibilele riscuri și a maximiza beneficiile lor pentru mediu.

8. MASURILE PROPUSE PENTRU A PREVENI, REDUCE ȘI COMPENSA, CAT DE COMPLET POSIBIL ORICE EFECT ADVERS ASUPRA MEDIULUI AL IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERATIONAL REGIONAL PENTRU REGIUNEA SUD-VEST OLTENIA 2021-2027

Stabilirea măsurilor de prevenire, reducere și compensare a efectelor semnificative asupra mediului rezultate în urma implementării planului este o prevedere a Hotărârii de Guvern 1076/2004 privind stabilirea reducerii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe. Trebuie precizat faptul că gradul de detaliu al *Programului Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027* și, respectiv, al evaluării strategice de mediu, nu permite identificarea detaliată a tuturor efectelor datorate implementării *Programului*.

Prevenirea și reducerea cât de complet posibil a efectelor adverse asupra mediului pot fi realizate prin considerarea evaluării de mediu în toate etapele de pregătire și implementare ale *Programului* și anume:

- Evaluarea strategică de mediu va fi luată în vedere la realizarea și implementarea planurilor de rang inferior ce vor intra sub incidența prevederilor *Programului*;
- Proiectele propuse a fi realizate, cu impact asupra mediului, vor trebui evaluate din punct de vedere al impactului asupra mediului, proces ce se va realiza în conformitate cu cerințele legislației naționale în vigoare. Astfel, vor putea fi identificate: efecte asupra mediului în aria



proiectelor, cele mai bune tehnici și soluții disponibile pentru activitățile propuse, măsuri necesare prevenirii, reducerii și compensării efectelor negative asupra mediului generate de proiectele vizate, măsuri pentru monitorizarea efectelor asupra mediului ale implementării proiectelor;

- Concomitent cu evaluările de impact, se va realiza și evaluarea cumulativă. Impactul cumulativ poate fi rezultatul unei serii de situații asociat cu interacțiunea dintre proiecte de dezvoltare similare sau cu acumularea de diferite efecte într-o anumită zonă. Astfel, evaluarea de impact realizată la nivel de proiect nu este suficientă pentru identificarea gamei largi a efectelor cumulative asupra mediului generată atât de presiunile existente, cât și de noile proiecte propuse prin *Program*;
- Evaluările de impact pentru proiectele promovate de *Program* vor avea la bază date reale, sigure, obținute inclusiv prin măsurători efectuate direct în teren și obținute prin prelucrarea acestor date privind starea inițială a mediului în aria proiectului. Acest lucru va permite luarea celor mai bune decizii, inclusiv monitorizarea ulterioară a efectelor cauzate de implementarea proiectului.

Pentru implementarea unor tipuri de investiții din cadrul *Programului Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027* se propune un set de măsuri cu caracter general:

- MG1 – Etapizarea lucrărilor de construcție a proiectelor din aceeași zonă de amplasament sau a celor amplasate în zone adiacente și corelarea măsurilor de prevenire, reducere, compensare (dacă este cazul) cu cele stabilite în urma evaluărilor pentru alte strategii, planuri și programe;
- MG2 – Luarea în considerare a tuturor aspectelor care privesc etapa de construcție în cadrul evaluărilor privind impactul asupra mediului pornind de la amplasarea organizării de șantier, construcția de drumuri tehnologice, asigurarea utilitatilor până la zonele în care urmează să se facă pregătirea terenului pentru construcții (defrisări dacă sunt absolut necesare pentru realizarea proiectului, excavări, terasamente), carierele și/sau balastierele pentru obținerea materiilor prime, etc.;
- MG3 - Evitarea amplasării proiectelor în interiorul sau imediată vecinătate a ariilor naturale protejate; în cazul în care acest fapt nu poate fi evitat, stabilirea măsurilor corespunzătoare conform planurilor de management ale ariilor protejate sau prin aplicarea măsurilor de evitare, reducere, compensare a efectelor semnificative asupra mediului stabilite în cadrul procedurii de evaluare adecvată;
- MG4 - Realizarea unor planuri de management de mediu pentru proiecte astfel încât pe toată durata acestuia (etapa de proiectare, construcție și operare) să poată fi evaluate performanțele de mediu.

Măsurile specifice recomandate pentru prevenirea și reducerea unor efecte adverse asupra mediului în raport cu aspectele de mediu relevante sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Tabel 16 Măsuri specifice propuse pentru Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027



UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014 - 2020

Nr. crt.	Aspect de mediu	Masuri specifice recomandate pentru prevenirea si reducerea unor efecte adverse asupra mediului	
1.	Aer	MS1	Selectarea amplasamentelor astfel incat distantele de transport sa fie minime;
		MS2	Evitarea zonelor sensibile din punctul de vedere al calitatii aerului (zone urbane aglomerate, zone cu depasiri frecvente a indicatorilor de calitate a aerului), atunci cand se face localizarea proiectelor care implica emisii ridicate de poluanti atmosferici, in timpul constructiei sau in etapa de functionare;
		MS3	Adaptarea solutiilor de proiectare cu considerarea aspectelor privind schimbarile climatice;
2.	Apa	MS4	Evitarea implementarii proiectelor care pot duce la alterarea starii chimice a corpurilor de apa si a potentialului/starii ecologice a acestora, in faza de construire sau etapa de functionare;
		MS5	Alegerea amplasamentelor viitoarelor proiecte in afara zonelor expuse la inundatii iar daca acest fapt nu poate fi evitat, in proiect se vor include masurilor de necesare de protectie impotriva inundatiilor;
		MS6	Luarea in calcul a tutuor folosintelor de apa din aval de zona de implementare a unui proiect existent, in curs de realizare sau incluse in unele planuri sau programe (ex. surse de apa potabila, surse de apa industriala, irigatii);
3.	Sol	MS7	Identificarea celor mai bune solutii pentru limitarea suprafetelor de teren ocupate temporar (pe durata constructiei);
		MS8	Refacerea amplasamentelor afectate de lucrari si organizari de santier imediat dupa finalizarea lucrarilor de constructie;
		MS9	Analiza oportunitatii de schimbare a categoriilor de folosinta a terenurilor pentru implementarea unor proiecte astfel incat sa nu fie afectate activitatile desfasurate in zona;
4.	Biodiversitate	MS10	Efectuarea lucrarilor de constructie in afara sezonului de reproducere a specilor si habitatelor protejate identificate in zona lucrarilor;
		MS11	Crearea de oportunitati pentru migrare si asigurare de coridoare biologice/pasaje pentru deplasarea faunei;
		MS12	Executia manuala a lucrarilor in zonele sau in perioadele in care speciile de fauna prezinta vulnerabilitate;
5.	Populatia si sanatatea umana	MS13	Diminuarea surselor de poluare in zonele rezidentiale din vecinatatea viitoarelor obiective care ar genera un potential disconfort asupra populatiei si implementarea unor programe de monitorizare a calitatii aerului, calitatii apei si zgomotului in cadrul proiectelor care pot provoca disconfort si risc pentru populatie, atat in timpul constructiei cat si pe durata operarii;
		MS14	Reducerea riscurilor pentru sanatatea lucrarilor prin masuri tehnice (utilizarea unor utilaje/echipamente noi, eficiente si fiabile) si masuratori organizatorice ;
6.		MS15	Evitarea interferentelor cu diverse infrastructuri prin coordonarea proiectelor din aceeasi zona de amplasament;



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

Nr. crt.	Aspect de mediu	Masuri specifice recomandate pentru prevenirea si reducerea unor efecte adverse asupra mediului	
	Mediul economic si social	MS16	Elaborarea si punerea in aplicare a unor planuri de management al traficului in cazul lucrarilor pentru infrastructuri, pe toata durata lucrarilor de constructie;
7.	Patrimoniul cultural si peisaj	MS17	Realizarea investitiilor in infrastructura de turism si patrimoniu cultural prin lucrari cu impact minim asupra mediului si populatiei;
		MS18	Alegerea amplasamentelor pentru proiecte astfel incat impactul asupra zonelor cu vizibilitate deosebita dinspre zonele recreationale, turistice, rezidentiale sa fie minim.

Monitorizarea este singura metoda prin care se poate estima cu corectitudine impactul generat in diferitele faze ale unui proiect. De asemenea, doar o monitorizare corecta poate verifica daca masurile de reducere a impactului sunt corect implementate si daca aceste masuri sunt eficiente sau daca se impun alte masuri de reducere, facand posibila adaptarea lor la conditiile actualizate din teren, spre cresterea eficientei acestora.

Masuri de reducere suplimentare vor fi stabilite in functie de conditiile specifice amplasamentelor, in baza analizei activitatilor de constructie planificate si a proximitatii acestora fata de receptori/ arii naturale protejate si vor fi incluse in documentele aferente procedurilor de evaluare a impactului asupra mediului.

Se vor respecta conditiile impuse in Acordurile de Mediu emise pentru fiecare proiect in parte, precum si cele prevazute in avizele emise de custozii ariilor naturale protejate intersectate de proiectele propuse.

9. MASURI AVUTE IN VEDERE PENTRU MONITORIZAREA EFECTELOR SEMNIFICATIVE ALE IMPLEMENTARII PROGRAMULUI OPERATIONAL REGIONAL PENTRU REGIUNEA SUD-VEST OLTENIA 2021-2027

Proiectele finantate prin acest Program vor respecta pe deplin legislatia UE si nationala de mediu (adica EIM / SEA, Directivele privind habitatele si pasarile, Directiva cadru privind apa).

In conformitate cu articolul 10 din Directiva SEA, efectele semnificative asupra mediului ale implementarii planurilor si programelor vor fi monitorizate pentru a identifica intr-o etapa timpurie efectele adverse neprevazute si pentru a putea intreprinde actiuni corective adecvate.

Prin urmare, impactul asupra mediului generat de implementarea Programului va fi evaluat in functie de masura in care Programul va influenta aceste probleme. Criteriile de mediu utilizate in cadrul evaluarii si selectiei proiectului vor fi utilizate in continuare pentru monitorizarea proiectului. Prin monitorizarea si rezumarea rezultatelor monitorizarii proiectelor unice, va fi apoi posibil sa se estimeze efectul general asupra mediului asupra problemelor de mediu relevante.

Datele de monitorizare a efectelor Programului asupra mediului ar trebui furnizate de catre proprietarii proiectului impreuna cu rapoartele finale ale proiectului la sfarsitul implementarii proiectelor. Autoritatea de management si secretariatul comun ar trebui sa



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

solicite datele la sfarsitul fiecarui proiect implementat cel putin. Cand este necesar, vor fi solicitate informatii relevante de mediu de la autoritatile care au acces la date relevante (cum ar fi autoritatile competente pentru protectia mediului, autoritatile de sanatate publica, etc.).

Sistemul de monitorizare propus tine seama de problemele si temele de mediu relevante, care pot fi influentate in mod substantial de implementarea programului.

Ca si in cazul masurilor de prevenire, reducere si compensare, din punct de vedere al cerintelor HG 1076/2004, aceasta sectiune trebuie sa descrie masurile pentru monitorizarea efectelor semnificative asupra mediului generate de implementarea *Programului Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027*.

Implementarea unui program de monitorizare va permite identificarea unor efecte adverse neprevazute, precum si luarea de masuri de remediere corespunzatoare.

Urmatoarele aspecte au fost considerate in propunerea unui sistem complet si eficient de monitorizare a efectelor asupra mediului generate de implementarea *Programului*:

- ✓ Un program de monitorizare a efectelor *Programului* asupra mediului, in ansamblul sau si nu doar asupra unor componente, este necesar pentru a putea evalua impactul acesteia, a preintampina eventuale efecte semnificative si a putea stabili la timp masuri de reducere a efectelor negative;
- ✓ Programul de monitorizare trebuie sa fie unul cuprinzator, simplu si eficient care sa presupuna un consum redus de resurse, dar care sa permita cunoasterea cat mai exacta a calitatii mediului in spatiul analizat;
- ✓ Sistemul de monitorizare propus se raporteaza la obiectivele de mediu relevante stabilite in cadrul grupului de lucru SEA. Sistemul de monitorizare va permite astfel nu numai evaluarea impactului implementarii *Programului* asupra mediului, dar si a modului in care aceste obiective relevante de mediu sunt atinse;
- ✓ Tinand cont de faptul ca exista un numar important de autoritati si institutii implicate in POR, ADR Sud-Vest Oltenia va putea beneficia de o mare parte dintre datele necesare pentru indicatorii de monitorizare, principala sa responsabilitate fiind aceea de centralizare si prezentare corespunzatoare a indicatorilor. S-a incercat pe cat posibil propunerea unui set de indicatori pentru care sa nu fie necesare eforturi suplimentare, ei fiind alesi pe baza atributiilor si responsabilitatilor autoritatilor competente.

Obiectivele programului de monitorizare constau in:

- ✓ verificarea modului in care au fost realizate masurile propuse pentru compensarea efectelor adverse si optimizarea beneficiilor;
- ✓ identificarea necesitatii unor modificari, dupa caz, ale *Programului*, in vederea reducerii impactului asupra mediului sau a optimizarii beneficiilor.
- ✓ validarea concluziilor evaluarii: existenta unei corespondente cu natura, probabilitatea si marimea efectelor produse asupra mediului cu predictiile din SEA;



Monitorizarea factorilor de mediu si a componentelor biodiversitatii in perioada de constructie si in perioada de exploatare

In perioada de desfasurare a lucrarilor, antreprenorul va realiza periodic masuratori printr-un laborator acreditat privind incadrarea activitatilor in limitele de poluare admise privind concentratiile de substante poluante in aer, apa, sol, nivel de zgomot. De asemenea, se vor monitoriza lunar componentele biodiversitatii prin intermediul unei echipe de specialisti avizati.

In functie de rezultatele inregistrate in urma monitorizarii recomandate, vor fi luate masurile necesare pentru protectia factorilor de mediu si a componentelor biodiversitatii. In functie de datele rezultate in urma monitorizarii, planul de monitorizare se va actualiza periodic, de comun acord cu autoritatile competente pentru protectia mediului.

In cazul in care sunt inregistrate depasiri ale limitelor maxime admisibile, se vor propune masuri de diminuare a impactului asupra mediului, care vor fi analizate de catre autoritatile competente pentru protectia mediului, in vederea implementarii.



UNIUNEA EUROPEANĂ



Tabel 17 Propunere de indicatori de monitorizare și control al efectelor asupra mediului în contextul implementării Programului Operațional Regional SV Oltenia 2021-2027

Aspecte de mediu	Obiective de mediu relevante pentru POR SV Oltenia 2021-2027	Indicatori de monitorizare	Frecvența	Descriere	Responsabil
Aer/Schimbări climatice	<p>OM.1 Îmbunătățirea calității aerului prin îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării;</p> <p>OM.2 Îmbunătățirea calității aerului prin soluții de decongestionare a traficului în mediul urban (centuri ocolitoare, pasaje, modernizare străzi, pasaje pietonale, etc);</p> <p>OM.7 Scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră generate din diferite domenii de activitate pentru atingerea tintelor impuse de UE;</p>	Număr de proiecte care vor contribui pozitiv la diminuarea emisiilor de poluanți în atmosferă (COx, NOx, SO2, particule în suspensie, metale grele, COV, HAP) rezultate în perioada de construcție și implementare a proiectelor propuse prin Programul POR SV Oltenia 2021-2027	Măsurători trimestriale în faza de execuție; Măsurători semestriale în faza de funcționare;	Prin implementarea proiectelor, în faza de execuție, este posibil ca emisiile de poluanți să aibă valori ce depășesc limitele admisibile stabilite prin legislația privind calitatea aerului înconjurător, dar în faza de funcționare acestea să aibă o descreștere semnificativă față de situația actuală, prin implementarea unor tehnologii nepoluante;	Titularul de proiect; Autoritatea competentă pentru protecția mediului;



UNIUNEA EUROPEANĂ



Instrumente Structurale
2014 - 2020

Aspecte de mediu	Obiective de mediu relevante pentru POR SV Oltenia 2021-2027	Indicatori de monitorizare	Frecvența	Descriere	Responsabil
Apă (de suprafață și subterană)	<p>OM.3 Îmbunătățirea calității apelor prin modernizarea și reabilitarea rețelei de drumuri județene care asigură conectivitatea directă sau cu rețeaua TEN-T, construirea unor noi segmente de drum județean pentru conectarea la autostrăzi sau drumuri expres;</p> <p>OM.4 Menținerea stării ecologice a apelor curgătoare (Directiva Cadru Apa);</p>	<p>Număr de proiecte care vor contribui la diminuarea poluării apelor de suprafață prin racordarea la sistemul de canalizare respectând valorile limită admise de legislația specifică privind concentrația poluanților (metale grele, CBO5, CCOCr, produse petroliere etc.) în receptori naturali;</p> <p>Număr de proiecte care vor contribui la îmbunătățirea stării corpurilor de apă;</p> <p>Număr de proiecte care nu vor afecta starea corpurilor de apă;</p>	<p>Trimestrial, în faza de execuție lucrări, pentru proiectele propuse prin POR SV Oltenia 2021-2027, prin prelevarea de probe de apă din punctele care străversează cursuri de apă ;</p> <p>Semestrial, în faza de funcționare, pentru proiectele propuse prin POR SV Oltenia 2021-2027, prin prelevarea de probe de apă din punctele care străversează cursuri de apă ;</p>	<p>Menținerea valorilor limită admise pentru evacuarea apelor epurate în receptori naturali – NTPA001;</p> <p>Conformarea cu cerințele Directivei Cadru Apă;</p>	<p>Titularul de proiect; Autoritatea competentă pentru protecția mediului; Autoritatea competentă în domeniul apelor;</p>



UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014 - 2020

Aspecte de mediu	Obiective de mediu relevante pentru POR SV Oltenia 2021-2027	Indicatori de monitorizare	Frecvența	Descriere	Responsabil
Sol	<p>OM.5 Menținerea stării ecologice ale solului prin conversia funcțională a terenurilor virane degradate/ neutilizate/ abandonate;</p> <p>OM.6 Reabilitarea siturilor industriale și a terenurilor contaminate;</p>	<p>Număr de proiecte care vor contribui pozitiv la diminuarea emisii de poluanți în atmosferă (COx, NOx, SO2, particule în suspensie, metale grele, COV, HAP) rezultate în perioada de construcție/exploatare a proiectelor propuse prin POR SV Oltenia 2021-2027;</p> <p>Numărul de poluări accidentale înregistrate și suprafețele afectate (ca urmare a proiectelor propuse prin POR SV Oltenia 2021-2027), inclusiv cantitatea și tipul de substanțe care au determinat poluarea accidentală;</p>	<p>Măsurători trimestriale în faza de execuție;</p> <p>Măsurători semestriale în faza de funcționare;</p>	<p>Evoluția emisiilor de poluanți în atmosferă poate conduce la o estimare a evoluției calității solului;</p> <p>Acest indicator este relativ, numărul poluărilor accidentale nu depinde în totalitate de proiectarea investițiilor propuse prin POR SV Oltenia 2021-2027, acestea putând fi cauzate și de erori umane, mijloace de transport etc.</p>	Titularul de proiect; Autoritatea competentă pentru protecția mediului;
Biodiversitate	<p>OM.8 Conservarea habitatelor și speciilor de flora și fauna de importanță comunitară;</p> <p>OM.9 Menținerea rețelei naționale de arii naturale protejate;</p>	<p>Numărul de proiecte care vor contribui la menținerea sau îmbunătățirea stării de conservare a speciilor și habitatelor din cadrul ariilor naturale protejate</p>	În faza de execuție și în faza de funcționare prin programe de monitorizare, care vizează diferite etape din ciclul biologic, în	Localizarea proiectelor va evita pe cât posibil amplasarea în interiorul ariilor naturale protejate , iar dacă acest lucru nu este posibil, să nu fie afectată starea de	Titularul de proiect; Autoritatea competentă pentru protecția mediului;



UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014 - 2020

Aspecte de mediu	Obiective de mediu relevante pentru POR SV Oltenia 2021-2027	Indicatori de monitorizare	Frecvența	Descriere	Responsabil
		și din proximitatea acestora.	funcție de fiecare grupă taxonomică	conservare a habitatelor și speciilor de interes comunitar	
Peisaj	OM.10 Protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului natural și a ecoturismului;	Numărul de proiecte care vor viza transformări de peisaj care ar putea să apară ca urmare a realizării proiectelor propuse prin POR SV Oltenia 2021-2027 (suprafețe de teren ocupate permanent și temporar, număr clădiri dezafectate);	În faza de execuție prin măsurători anuale specifice;	Implementarea proiectelor prin păstrarea procentului de spații verzi și elementelor de cadru natural aferente zonei;	Titularul de proiect;
Aspecte culturale	OM.11 Protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului cultural și a serviciilor culturale; OM.10 Protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului natural și a ecoturismului;	Număr de proiecte care vor viza numărul siturilor arheologice deschise pe diverse tronsoane ale investițiilor propuse urmare descoperirii unor situri arheologice etc.;	Pe perioada realizării de lucrărilor de construcție;	Suprafețe de teren ocupate permanent de proiectele propuse prin POR SV Oltenia 2021-2027; În faza de execuție și în faza de funcționare prin măsurători anuale specifice; dacă implementarea măsurilor nu are rezultatele așteptate, acestea vor fi adaptate permanent în funcție de	Titularul de proiect;



UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014 - 2020

Aspecte de mediu	Obiective de mediu relevante pentru POR SV Oltenia 2021-2027	Indicatori de monitorizare	Frecvența	Descriere	Responsabil
				situația din teren La finalizarea execuției, noile obiective trebuie să se încadreze în peisajul zonei;	
Conservarea resurselor naturale	OM.13 Reducerea exploatarii resurselor epuizabile și facilitarea utilizării celor regenerabile;	Număr de proiecte care vor utiliza ca surse de energie și de transport, combustibili alternativi;	Anual	În faza de proiectare se pot impune măsuri de dotare a instalațiilor care utilizează surse epuizabile cu tehnologii/instalații care pot utiliza și combustibili alternativi; Datele se vor compara cu cele din perioada anterioară implementării proiectelor;	Titularul de proiect;
Deșeuri	OM.14 Reducerea cantitatilor de deșeuri generate și creșterea gradului de reciclare/valorificare pentru toate tipurile de deșeuri;	Contribuția proiectelor la reducerea cantității de deșeuri generate, (tone/an) - pentru proiectele propuse prin POR SV Oltenia 2021-2027;	Trimestrial, în perioada de execuție și anual în perioada de funcționare.	Se vor face raportări ale cantității de deșeuri generate atât în perioada de execuție, cât și în perioada de funcționare;	Titularul de proiect; Autoritatea competentă pentru protecția mediului;



UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014 - 2020

Aspecte de mediu	Obiective de mediu relevante pentru POR SV Oltenia 2021-2027	Indicatori de monitorizare	Frecvența	Descriere	Responsabil
Populație și sănătatea umană/Zgomot	<p>OM.15 Diminuarea emisiilor de poluanți din mediul inconjurator, ce ar putea determina îmbunătățirea stării de sănătate a populației și implicit creșterea calitatii vieții;</p> <p>OM.16 Utilizarea de tehnologii curate (performante) care să genereze cât mai puține riscuri pentru personalul din unitățile cu diferite domenii de activitate;</p>	<p>Număr de proiecte care vor contribui pozitiv la diminuarea numărului de persoane posibil a fi expuse la concentrații crescute ale poluanților în atmosferă din zona de implementare a proiectului finanțat prin POR SV Oltenia 2021-2027;</p> <p>Număr de proiecte care vor contribui pozitiv la diminuarea numărului de boli profesionale și boli legate de profesie ce ar putea rezulta din implementarea proiectelor;</p>	Anual	În faza de proiectare vor fi luate și măsuri de protecție a populației împotriva riscurilor asociate obiectivelor, măsuri care vor fi implementate de antreprenori. Datele se vor compara cu scenariul de referință;	Titularul de proiect; Inspectoratul Teritorial de Muncă Autoritatea competentă în domeniul sănătății;
Transport	OM.17 Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile;	Număr de proiecte care vor contribui la asigurarea unui transport durabil, electric și/sau nepoluant;	Anual	-	Autoritatea competentă în domeniul transporturilor;
Eficiență energetică	OM.18 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.	Număr de proiecte care vor viza reabilitarea de unități publice;	Anual	-	Autoritatea competentă în domeniul energiei



Ca orice abordare metodologica, analiza strategica pentru *Program* are propriile limitari, semnificativ mai putine decat analizele prin alte metode. Limitarea identificata este relativa la stadiul de finalizare a *Programului* supus analizei de mediu.

Proiectele concrete vor avea diverse tipuri de interventii si vor fi incadrate si localizate in zone nespecificate in totalitate la momentul elaborarii acestui Raport, vor avea vecinitati diferite, ceea ce va crea impact de mediu diferit, care va conduce la nevoia unor analize ulterioare de impact de mediu si poate, in unele situatii, evaluari adecvate. Toate acestea vor putea oferi detalii mai amanuntite privind monitorizarea factorilor de mediu potential a fi afectati si masurile de reducere a impactului.

Datele au fost colectate din surse considerate oficiale, dar diversitatea surselor a dus la o lipsa de omogenitatea a formatului de prezentare al informatiilor, iar armonizarea acestora a necesitat mai mult timp decat a fost initial prevazut prin alocarea etapei de colectare date disponibile. Este posibil ca anumite cereri care ar putea aparea in timpul reuniunilor grupurilor de lucru sa nu poata fi indeplinite din cauza lipsei datelor disponibile sau perioadei mai lungi de obtinere a acestora.

10. REZUMAT FARA CARACTER TEHNIC/REZUMAT NONTEHNIC

Raportul de mediu a fost intocmit in conformitate cu cerintele de continut ale Anexei nr. 2 a Hotararii de Guvern nr. 1076/2004 "privind stabilirea procedurii de realizare a evaluarii de mediu pentru planuri si programe".

Programul sustine orientarile strategice prevazute in Planul de Dezvoltare Regionala al Regiunii Sud-Vest Oltenia 2020-2027.

Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia este realizat pentru orizontul de timp 2021-2027 tinand cont de necesitatile si de obligatiile internationale ale Romaniei, dar si de realizarea scenariului optim de dezvoltare pe mai multe segmente pentru acest moment.

Interventiile finantate prin Programul Operational Regional Sud-Vest Oltenia vor fi sincronizate cu cele realizate prin celelalte programe operationale, precum si prin alte surse de finantare nationale si europene.

In prezentul raport a fost caracterizata starea actuala a mediului in Regiunea Sud-Vest Oltenia, pentru fiecare aspect de mediu relevant: aer, apa, sol, schimbari climatice si riscurile privind schimbarile climatice, biodiversitate, peisaj, populatie si sanatate umana, aspecte culturale, conservarea resurselor naturale, eficienta energetica, deseuri.

Programul promoveaza masuri de reabilitare a terenurilor, situurilor industriale, a zonelor contaminate pentru a le restitui comunitatii pentru activitati sociale, economice sau constructia de locuinte sau, pur si simplu, a le reda circuitului natural. *Programul* investeste in actiuni si masuri de sensibilizare cu privire la importanta protejarii mediului si a comportamentului responsabil.

Principalele caracteristici de mediu care pot fi afectate in mod semnificativ prin implementarea *Programului Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia perioada 2021-2027* au fost prezentate in cadrul capitolului 3 si au fost evaluate in cadrul prezentului raport la nivel general.



Detalii ale caracteristicilor de mediu din zonele unde vor fi implementate concret proiectele de investitii propuse prin *Programului Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia pentru perioada 2021-2027* vor fi descrise in cadrul procedurilor EIA/EA aferente fiecarui proiect in parte.

In cadrul capitolelor 4-6 au fost prezentate:

- Metodologia de evaluare si selectia alternativelor analizate pentru Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027 fiind evidentiata conform procedurii si dificultatile;
- Probleme de mediu existente si reducerea impactului negative asupra mediului prin Programul Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027;
- Obiectivele de protectie a mediului stabilite la nivel national, comunitar sau international, care sunt relevante pentru Program.

Evaluarea potentialului efect asupra mediului si a sanatatii umane a fost prezentata in cadrul cap. 7, Programul are masuri si obiective de a imbunatati starea mediului si prin urmare si a sanatatii umane si acestea au fost prezentate detaliat.

Stabilirea masurilor de prevenire, reducere si compensare a efectelor semnificative asupra mediului rezultate in urma implementarii programului este o prevedere a Hotararii de Guvern 1076/2004 privind stabilirea reducerii de realizare a evaluarii de mediu pentru planuri si programe si este prezentata in cap. 8. Trebuie precizat faptul ca gradul de detaliu al *Programului Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia perioada 2021-2027* si, respectiv, al evaluarii strategice de mediu, nu permite identificarea detaliata a tuturor efectelor datorate implementarii acestuia. Au fost trasate o serie de masuri cu caracter general referitoare la implementarea anumitor tipuri de investitii, precum si masuri specifice recomandate pentru prevenirea si reducerea unor efecte adverse asupra mediului in raport cu aspectele de mediu relevante.

In capitolul 9 au fost incluse masuri pentru monitorizarea efectelor semnificative ale implementarii POR pentru regiunea SV Oltenia 2021-2027, astfel incat sa existe un cadru general cand se vor stabili detaliile pentru fiecare proiect in parte in functie de locatie si specificul proiectului.

In cadrul Programului Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia nu sunt prezentate explicit mai multe alternative care au fost luate in considerare si pentru care s-au facut diferentiat analize. Prezentul Raport de mediu a luat in calcul alternativa "0" si alternativa prezentata in Program. Efectele neimplementarii Programului se regasesc in cuprinsul prezentului raport de mediu, la capitolul 4.

Implementarea unui program de monitorizare va permite identificarea unor efecte adverse neprevazute ale Programului, precum si luarea de masuri de remediere corespunzatoare.

AnAspectele care au fost considerate in propunerea unui sistem complet si eficient de monitorizare a efectelor asupra mediului generate de implementarea Programului au fost prezentate in cadrul cap. 8.



UNIUNEA EUROPEANĂ



11. ANEXE

Anexa 1 – Draftul al Programului Operational Regional pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027;

Anexa 2 – Relatia cu alte planuri si programe relevante Programului;

12. REFERINTE SI BIBLIOGRAFIE SELECTIVA

1. Planul Judetean de Gestionare a Deseurilor in judetul Dolj (2019-2025), iunie 2020;
2. Planul Judetean de Gestionare a Deseurilor in judetul Gorj (2020-2025), 2020;
3. Planul Judetean de Gestionare a Deseurilor in judetul Gorj (2020-2025), ianuarie 2021;
4. Planul Judetean de Gestionare a Deseurilor in judetul Gorj (2020-2025), aprilie 2019;
5. Strategia Nationala si Planul National de Actiune pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din Romania;
6. Raport judetean privind starea mediului pentru anul 2018 – judetul Dolj;
7. Raport judetean privind starea mediului pentru anul 2019 – judetul Mehedinți;
8. Raport judetean privind starea mediului pentru anul 2019 – judetul Valcea;
9. Raport judetean privind starea mediului pentru anul 2018 – judetul Olt;
10. Raport judetean privind starea mediului pentru anul 2019 – judetul Gorj;
11. Planul de dezvoltare Regionala al Rregiunii Sud-Vest Oltenia 2021-2027, versiunea iunie 2020;
12. www.patromoni.ro;
13. www.mmediu.ro/categorie/schimbari-climatice/1

13. GLOSAR TERMENI

AFM	Administratia Fondului pentru Mediu
AM	Autoritate de Management
APM	Agentia pentru Protectia Mediului
AT	Asistenta Tehnica
CE	Comisia Europeana
GES	Gaze cu Efect de Sera
JMC	Comitet mixt de monitorizare
RDF	Refuse-derived fuel (combustiv derivat din deseuri)
RM	Raport de mediu
SEA	Evaluarea Strategica de Mediu
SIMD	Sistemul Integrat de Management al Deseurilor
SRF	Solid recovered fuel (combustibil solid valorificat)
TIC	Tehnologia Informatiei Computerizata
TMB	Tratare mecano-biologica
UAT	Unitate Administrativ Teritoriala